मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१

बर्दिया

Mansoon Preparedness and Response Plan, 2024

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया

जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बर्दिया

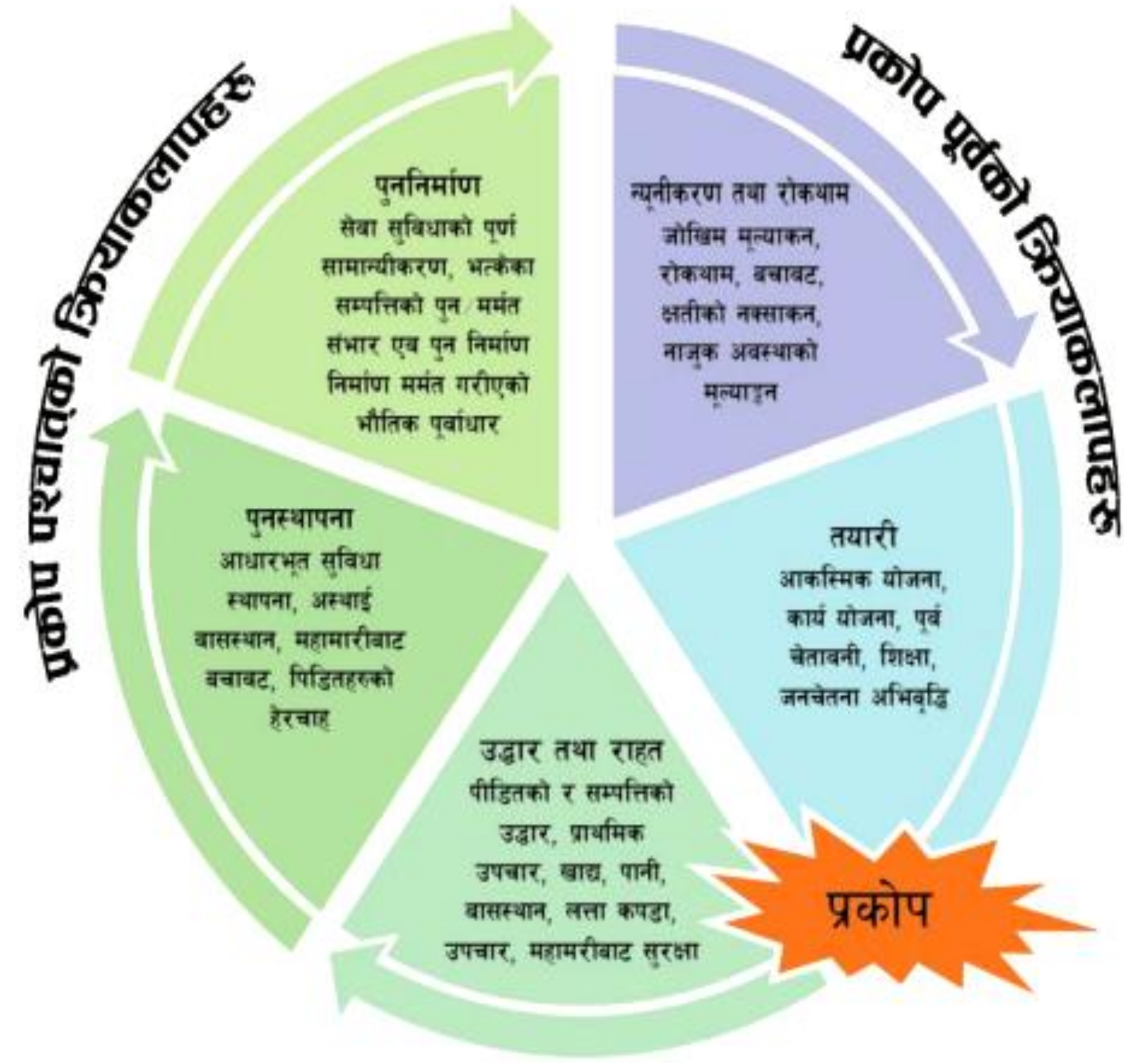

दस्तावेजः **मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१**
(Mansoon Preparedness and Response Plan, 2024)

प्रकाशकः जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति, बर्दिया

प्रकाशन मितिः २०८१ वैशाख

सर्वाधिकारः ©प्रकाशकमा

सल्लाहकारः श्री वेद प्रसाद खरेल, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बर्दिया

सम्पादक मण्डलः

श्री रोशन कुमार कठायत, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

श्री लोक प्रसाद ढकाल, प्रशासकीय अधिकृत/विपद सम्पर्क व्यक्ति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

श्री विमल गुरुङ्ग, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

कम्प्यूटरः श्री गंगाराम अधिकारी, कम्प्यूटर अपरेटर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

जोखिम नंक्शाङ्कनः गुलरिया, मधुवन, राजापुर, ठाकुरबाबा, बाँसगढी र बारबर्दिया नगरपालिका तथा बढैयाताल र गेरुवा गाउँपालकिा

तथ्याङ्क : DEOC र LEOC

आर्थिक सहयोगः थारु महिला उत्थान संघ, बर्दिया

शब्द सक्षेंप :

१	जि.वि व्य.स. DDMC	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति District Disaster Management Committee
२	जि.स.स	जिल्ला समन्वय समिति
३	प्र.जि.अ.	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
४	न.पा.	नगरपालिका
५	गा.पा.	गाउँपालिका
६	स्वा.का.	स्वास्थ्य कार्यालय
७	प.से.का.	पशु सेवा शाखा
८	ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
९	ने.से.	नेपाली सेना
१०	सं.प्र.	संघीय प्रहरी
११	प्र.प्र.	प्रदेश प्रहरी
१२	न.प्र.	नगर प्रहरी
१३	स.प्र.ब.ने.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल
१४	म.बा.शा.	महिला तथा बालबालिका शाखा
१५	जि.स.अ.	जिल्ला समन्वय अधिकारी
१६	डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
१७	ज.उ.प्र.नि.बि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण बिभाग
१८	रा/अ.गै.स.स.	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
१९	स्था.आ.का.सं.के. LEOC	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र Local Emergency Operation Center
२०	जि.आ.का.सं.के. DEOC	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र District Emergency Operation Center
२१	रा.आ.का.सं.के. NEOC	राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र National Emergency OperationCenter
२२	उ.वा.सं	उद्योग वाणिज्य संघ
२३	ने.प.म.सं.	नेपाल पत्रकार महासंघ
२४	रा.द.	राजनैतिक दल
२५	DLSA जि.अ.स.नि	District Lead Support Agency जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय
२६	UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
२७	SC	Save the children
२८	D-WASH CC	District Water and Sanitation and Hygiene Coordination Committee
२९	NRCS	Nepal Red Cross Society
३०	KMJS	Kamaiya Mahila Jagaran Samaj
३१	LDCRC	Local Disaster Climate and Resilient Committee
३२	LDCRP	Local Disaster Climate and Resilient Plan

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
बर्दिया, गुलरिया

प.सं.:०८०/०८१
च.नं.:स्था.प्र./

Google Plus Code: 683V+HM Gulariya

प्राक्कथन

बर्दिया जिल्लाले बाढी तथा डुवानको नियमित रुपमा सामना गर्दै आइरहेको छ। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यमा सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृदि हुनुका साथै नागरिकस्तरमा पनि विपद् जोखिमका घटनाहरुका बारेमा सचेत हुनुपर्ने देखिन्छ। पहिरो, बाढी, चटयांग, डुबानजस्ता मनसुनजन्य जोखिमबाट बच्न विभिन्न सरकारी निकायले जारी गर्ने सूचना तथा जानकारीहरु प्राप्त गर्ने, कुनै जोखिमका घटना हुनसक्ने देखिएमा नजिकका सरकारी तथा सुरक्षा निकायलाई तत्काल खबर गर्ने, नदी किनार तथा पहिरो एवं डुवानको जोखिम भएका स्थानबाट सुरक्षित स्थानमा सर्ने, विपद्को घटनाबाट हुने मानवीय क्षति, जीविकोपार्जनका साधन, स्वास्थ्य र व्यक्तिगत, व्यवसायिक, सामुदायिक र राज्यको आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय सम्पत्तिमा हुने नोक्सानी र क्षतिलाई दिगो रूपमा घटाउने उद्देश्यले विगतमा भएको क्षति, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यबाट सिकिएका असल अभ्यासहरुलाई समावेश गरी यो मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ निर्माण गरेको छ ।

विपद्बाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०६८ को १३ औं अद्यावधिक संस्करण, २०८० अन्तर्गत रही यो मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ निर्माण गरिएको छ। मनसूनजन्य विपद्का कारण हुनसक्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि योजनाको कार्यान्वयनमा संघ, प्रदेश एवम् स्थानीय तह गरी तीनै तहका सरकार, विषयगत क्षेत्र, विकास साझेदार सरोकारवाला सघं संस्थाहरुले महत्वपूर्ण योगदान गर्दै आएका छन् । यति हुँदा हुँदै पनि बिगतको सिकाई तथा चुनौतीहरुबाट पाठ सिक्दै जिल्ला तहबाट समन्वयात्मक भूमिकालाई थप प्रभावकारी र स्थानीय तहहरुलाई अझ बढी जिम्मेवार बनाउन सबै तह बीच समन्वय हुन आवश्यक छ ।

योजना अद्यावधिक गर्ने क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरुको सक्रियता एवम् विगतदेखि सहयोग पुर्याउदै आएका सबै संघसंस्थाहरुलाई प्रति आभारी छु। त्यसैगरी, यो योजना छपाइमा सहयोग गर्नुहुने थारु महिला उत्थान संघ, बर्दिया धन्यवादको पात्र हुनुहुन्छ।

योजना निर्माण तथा लेखनमा सक्रिय भई भूमिका निर्वाह गर्ने सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री रोशन कुमार कठायत, प्रशासकीय अधिकृत श्री विमल गुरुङ, कम्प्यूटर अपरेटर श्री गंगाराम अधिकारी र DEOC मा कार्यकर प्र.ह. श्री टंकध्वज खत्री र स.प्र.स.ह. श्री पृथ्वी बहादुर खत्रीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा, यस योजनाले विपद्का समयमा गरिने प्रतिकार्यलाई सहज र योजनावद्ध रुपमा सम्पादन गर्न थप मद्दत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

धन्यवाद ।

वेद प्रसाद खरेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवम् अध्यक्ष
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया

वैशाख, २०८१

बिषय-सूची

१.प्रारम्भ.......... 1
२. बर्दिया जिल्लाको परिचयः 1
२.१. भौगोलिक विवरणः 1
२.२.सीमाना.......... 2
२.३ जलवायु र हावापानी.......... 2
२.४. नदीनाला तथा जल भण्डारः 3
२.५. राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजनः 3
२.६. जनसंख्या.......... 4
३. मौसम पूर्वानुमानः.......... 4
४. मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य 5
४.१ मनसून पूर्वतयारीः.......... 5
४.२ प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य 8
५. विपद जोखिमको अवस्थाः.......... 9
५.१. बर्दिया जिल्लामा मनसूनजन्य प्रकोपको अवस्था 9
५.२. विगत वर्षको मुख्य बाढी प्रभावित विवरण.......... 9
५.३ विगतका विपद् प्रतिकार्यका सिकाईः.......... 11
५.४. बर्दिया जिल्लाको बाढी प्रभावित नक्सा.......... 13
६. सम्भाव्य जोखिम र पहुँच.......... 10
६.१ सम्भाव्य जोखिम स्थल (विवरण).......... 10
६.२. सम्भाव्य जोखिमस्थल सम्मको पहुच मार्ग.......... 11
६.३. सुरक्षित आश्रय स्थलहरुको विवरण 13
७. पूर्वतयारी कार्य योजना.......... 13
७.१ कानूनी व्यवस्थाः.......... 13
७.२ सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषय क्षेत्रहरुको) 15
७.३ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना.......... 18
७.४. आपतकालिन प्रतिकार्य योजना.......... 19
७.५ आवश्यकताको लेखाजोखा.......... 27
८. विपद् व्यवस्थापन समितिको संरचना.......... 31
८.१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति.......... 31
८.२. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति : 32
८.३ अन्य सरोकारवाला निकाय.......... 33
८.४ निकायगत समन्वय र अन्तरसम्बन्ध 35
९. मनसून पूर्वतयारीका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास.......... 35

१०. अनुसूचीहरु ... 49
अनुसूची-१ विपद्मा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायहरुः ... 49
अनुसूची-२ तालीम प्राप्त जनशक्तिको विवरण ... 37
अनुसूची-३ जिल्लामा रहेको खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको मौज्दात र आवश्यकताको विवरणः ... 38
अनूसूची-४ समुदायस्तरमा रहेका विपद्मा प्रयोग हुने सामग्रीहरु ... 56
अनूसूची-५ जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरुको सम्पर्क विवरणः ... 57
अनूसूची-६ हेभी ईक्यूपमेन्टको विवरणः ... 58
अनूसूची-७ जिल्लामा रहेका खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुँगाहरुको विवरण ... 59
अनुसूची-८ सुरक्षा युनिटहरुको विवरण ... 60
अनुसुची-९ स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण ... 62
अनुसूची-१० जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरुको विवरणः ... 65
अनुसूची-११ बबई नदी तटिय क्षेत्रका समुदायलाई बाढी पूर्व सूचना प्रदान गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण. 67
अनुसूची-१२ कर्णाली नदी तटिय क्षेत्रका समुदायलाई बाढी पूर्व सूचना प्रदान गर्ने व्यक्तिहरुको विवरणः ... 67
अनुसूची-१३ सञ्चारकर्मीहरुहरुको सम्पर्क विवरण ... 73
अनुसूची-१४ हेलीप्याड र हेलिकप्टर बस्न सक्ने स्थानहरुको विवरणः ... 74
अनुसूची-१५ राजनैतिक दलहरुको सम्पर्क विवरणः ... 75
अनुसूची-१६ समुदायमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यासमा आवश्यक स्रोत, साधन, सामग्री ... 76
अनुसूची-१७ बाढी पूर्वसूचनामा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यासको परिदृश्यः ... 76

मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१

१.प्रारम्भ

वर्षायाममा आउने बाढी, पहिरो, चट्याङ्ग, हावाहुरी, महामारी जस्ता प्रकोपहरुको कारण प्रत्येक बर्ष बर्दिया जिल्लामा ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । यस्ता क्षति न्यूनीकरण गर्न विगत देखि नै जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयनको अभ्यास गरिदै आइरहेको छ । सरकारबाट स्वीकृत विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न ऐन, नीति नियम, रणनिती तथा कार्ययोजना जस्ता दस्तावेजहरुका मार्गदर्शन, नगर/गाउँपालिका कार्यालयहरूबाट संकलित सूचनाको समेत आधारमा विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा कार्य गर्ने सरोकारवाला सबै निकायहरुले मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई सोही अनुरुप कार्य गर्न अनिवार्य देखिएकोले सरोकारवाला निकायहरुसंगको समन्वय एवम् प्राप्त सुझाव तथा विवरणका आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दियाबाट अनुमोदन गरी मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ तयार गरिएको छ। यसले मनसूनजन्य विपद्को समय भन्दा अगाडि, मनसूनको समय र तत्पश्चात गर्नुपर्ने खोज तथा उद्धार र राहतका कार्यहरु गर्न सहज हुनेछ। यस वर्ष विपद् जोखिम न्यूनीकरण, खोज तथा उद्धार र राहत लगायतका सबै कार्यहरु सावधानीलाई मध्यनजर गरी यसै कार्ययोजना अनुसार पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यहरुका कार्यहरु गरिनेछ ।

२. बर्दिया जिल्लाको परिचयः

लुम्विनी प्रदेशमा पर्ने बर्दिया जिल्ला नेपालको पश्चिम क्षेत्रको अन्न भण्डारको रुपमा चिनिन्छ । यो जिल्लाको पूर्वमा बाँके, पश्चिममा कैलाली, उत्तरमा सुर्खेत र सल्यान तथा दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेशको बहराईच जिल्ला पर्दछ । यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०२५ वर्ग कि.मी. मध्ये दुई तिहाइ भन्दा बढी भू-भाग (६८.७६ प्रतिशत) तराईको समथर जमिनले ओगटेको छ भने बाँकी भाग (३१.२४ प्रतिशत) चुरे पर्वत पर्दछ । बिगतमा आदिबासी थारुहरुको बाहुल्यता रहेको यो जिल्लामा पछिल्ला दिनहरुमा बाहिरी जिल्लाहरुबाट बसाईसराईको क्रम बढेसंगै जातीय र साँस्कृतिक विविधता रहेको छ ।

जैविक विविधता, दुर्लभ वन्यजन्तु कृष्णसार संरक्षण, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज र वन्यजन्तु, देशकै लामो कर्णाली नदी, धार्मिक-भाषिक विविधता, अन्न भण्डार, विविध धार्मिक पर्यटकीय स्थल, धार्मिक साँस्कृतिक, सहिष्णुता समाज समेतले बर्दियाको चिनारी दिइरहेको छ ।

२.१. भौगोलिक विवरणः

विवरण	क्षेत्रफल व.कि.मि.मा	प्रतिशत
बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र	१,०८५	५३.५८ %

राष्ट्रिय वन क्षेत्र (झाडी वुट्यान समेत)	२१७	१०.७२ %
कृषि तथा आवादी क्षेत्र	६०२	२९.७३ %
अन्य (खोलानाला,बगर)	१२१	५.९७ %
जम्मा	**२,०२५**	**१०० %**

२.२.सीमाना

अक्षांशः- २८°०७" उत्तर देखी २८°३९" उत्तर सम्म
देशान्तरः- ८१°०७" उत्तर देखी २८°३९" उत्तर सम्म
पूर्वः- बाँके जिल्ला (मानखोला)
पश्चिमः- कैलाली जिल्ला (कर्णाली नदी)
उत्तरः- सुर्खेत र सल्यान जिल्ला
दक्षिणः- भारतको उत्तर प्रदेशको बहराईच जिल्ला
क्षेत्रफलः- २,०२५ बर्ग कि.मि. (२,०२,५०० हेक्टर)
औसत लम्बाईः- ७४ कि.मि.
औसत चौडाईः- ३५.७१ कि.मि.

२.३ जलवायु र हावापानी

हावापानीको दृष्टिले बर्दिया जिल्लालाई मुलतः ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।

क) गर्मी सुख्खा र समशितोष्ण हावापानी (Hot Dry sub- tropical climate)
ख) न्यानो सुख्खा समशितोष्ण हावापानी (Warm Dry sub-tropical climate)
ग) शितोष्ण आद्र हावापानी (Cool moist Tropical)

मनसूनको समयमा बर्षेनी बाढीको समस्या तथा गर्मी सुख्खायाम (बैशाख-जेष्ठ) मा भारतको थार मरुभुमीबाट तातो हावा (लु) बढ्नाले जन जीवन कष्टकर हुने गरेको छ । मौसम परिवर्तन हुने समयमा रुघाखोकी भाइरल ज्वरो, ईन्सेफ्लाइटिस, मेनिन्जाइटिसको प्रकोप बढेको हुन्छ । यस जिल्लाको जलवायु तथा हावापानी निम्नानुसार भएको पाइन्छ ।

अधिकतम तापक्रमः- ३९.८° से.
न्युनतम तापक्रमः- ९° से.
बार्षिक बर्षाः- १११८ मि.लि.
हावापानीः- उष्ण देखि समशितोष्णसम्म

२.४. नदीनाला तथा जल भण्डारः

कृषि प्रधान मुलुकका लागि जलसाधन सबैभन्दा महत्वपूर्ण प्राकृतिक साधन हो। कृषि, उद्योग, पर्यटन जस्ता आर्थिक क्षेत्रको विकास गर्न यसको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । भौगोलिक बनावटका कारण यस जिल्लामा धरातलीय जलसाधन प्रचुर मात्रामा रहेको छ । यहाँका जल भण्डारहरूमा मूलतः च्यामाताल, चकियाताल, निमाहाताल, तोरैया चटकैया ताल, कुमरगड्डी ताल, टरोहवा ताल, सतखलवा ताल, बेलघारी कन्चन ताल, कुमहरदा ताल, खौसौहवा ताल, भद्रभरिया सिमसार ताल, श्रीगैडा ताल, तारा ताल, बढैयाताल,देवरानी ताल, भगरैया जस्ता ताल तलैयाहरू पर्दछन् । यस जिल्लामा बग्ने मूख्य नदी र खोलाहरूमा कर्णाली, गेरुवा, बबई, औरही, बुढीकुलो मानखोला, डुडुवा, रेउखोला आदि पर्दछन् । बाह्रै महिना पानी बग्ने यहाँका नदी र खोलाहरूबाट सिंचाईको सुविधा लिन सकिन्छ ।

नदीको बहाव मापन गर्न कर्णाली नदीको चिसापानी पुलमा, बबई नदीको बबई, चेपाङ्ग र औरही खोलाको गोडना भन्ने स्थानमा मापन केन्द्रहरु रहेका छन् । कर्णाली नदीको सतर्कता तह ९.५० मीटर र खतरा तह १०.५० मीटर रहेकोमा मिति २०७९ असोज २४ गते खतरातह पार गरी १२.४० मीटर मापन भएको। बबई नदीको सतर्कता तह ५.५० मीटर र खतरा तह ६.१० मीटर रहेकोमा मिति २०७४ श्रावण २८ गते खतरातह पार गरी ७.११ मीटर मापन भएको र औरही नदीको सतर्कता तह ३ मीटर र खतरा तह ३.५० मीटर रहेको ।

२.५. राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजनः

विवरण	संख्या	नगरपालिका/गाउँपालिका
संघीय निर्वाचन क्षेत्र	२	क्षेत्र नं. १- बाँसँगढी नगरपालिका, बढैयाताल गाउँपालिका, गुलरिया न.पा. र बारबर्दिया नगरपालिका क्षेत्र नं. २- मधुवन नगरपालिका, ठाकुरद्वारा नगरपालिका, राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका
प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र	४	क्षेत्र नं. १- बाँसँगढी नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका क्षेत्र नं. २- गुलरिया नगरपालिका र बारबर्दिया नगरपालिका वडा नं. ४ देखि ११ सम्म क्षेत्र नं.३- मधुवन नगरपालिका, ठाकुरबाबा नगरपालिका र बारबर्दिया नगरपालिका वडा नं.१ देखि ३ सम्म क्षेत्र नं. ४- राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका
नगरपालिका	६	१.बाँसँगढी नगरपालिका, २. गुलरिया नगरपालिका, ३. बारबर्दिया नगरपालिका, ४.मधुबन नगरपालिका, ५. ठाकुरबाबा नगरपालिका र ६. राजापुर नगरपालिका
गाउँपालिका	२	१. बढैयाताल गाउँपालिका र २. गेरुवा गाउँपालिका
जम्मा वडा	७५	(१) बाँसँगढी नगरपालिकामा ९ वडा , (२) गुलरिया नगरपालिकामा १२ वडा, (३) बारबर्दिया नगरपालिकामा ११ वडा, (४) मधुबन नगरपालिकामा ९ वडा, (५) ठाकुरबाबा नगरपालिकामा ९ वडा, (६) राजापुर नगरपालिकामा १० वडा, (७) बढैयाताल गाउँपालिकामा ९ वडा र (८) गेरुवा गाउँपालिकामा ६ वडा

२.६. जनसंख्या

स्थानीय तह	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर (%)	जनघनत्व
बढैयाताल गाउँपालिका	१२९६१	५२८१८	२४३८४	२८४३४	४.०८	८५.७६	०.९४	४५९
बाँसगढी नगरपालिका	१५०९१	६३२५२	२९३०७	३३९४५	४.१९	८६.३४	१.१९	३०७
बारबर्दिया नगरपालिका	१६८९७	७२५३३	३४१२६	३८४०७	४.२९	८८.८५	०.६२	३२१
गेरुवा गाउँपालिका	७७६२	३३५१४	१५३६३	१८१५१	४.३२	८४.६४	-०.३८	४२७
गुलरीया नगरपालिका	१६००२	७४५०५	३६७२७	३७७७८	४.६६	९७.२२	१.०७	६३०
मधुवन नगरपालिका	१२४४४	५०७३९	२३३१०	२७४२९	४.०८	८४.९८	०.८५	३९१
राजापुर नगरपालिका	१३६५९	६०८३१	२८६०७	३२२२४	४.४५	८८.७८	०.२०	४७९
ठाकुरबाबा नगरपालिका	११४६९	४९४२०	२२८७०	२६५५०	४.३१	८६.१४	१.०५	४७३
संस्थागत	४१	२२८८	२०७२	२१६	-	-	-	-
जम्मा	१०६३२६	४५९९००	२१६७६६	२४३१३४	४.३३	८९.१५	०.७२	२२७

स्रोतः जनगणना, २०७८

३. मौसम पूर्वानुमानः

आगामी मनसुन सिजनमा देशका अधिकांश स्थानहरुमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना ३५% देखि ५५% रहेको छ। सुदुरपश्चिम प्रदेशको उत्तर-पश्चिमी भू-भाग, बागमती प्रदेशको दक्षिण-पूर्वी भू-भाग, मधेश प्रदेशको मध्य भू-भाग र कोशी प्रदेशको मध्य तथा मध्य-पश्चिमी भूभागमा सरदर वर्षा हुने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ। अधिकतम तापक्रम देशका अधिकांश स्थानहरुमा सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ३५% देखि ६५% रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशको पश्चिमी भू-भाग, गण्डकी प्रदेशको मध्य भू-भाग तथा कोशी प्रदेशको उत्तर-पूर्वी भू-भागमा सरदर रहने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ। त्यसैगरी न्यूनतम तापक्रम देशका अधिकांश स्थानहरुमा सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ३५% देखि ६५% रहेको छ भने सुदुरपश्चिम प्रदेश, गण्डकी प्रदेश र बागमती प्रदेशको थोरै भू-भागमा सरदर रहने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ।

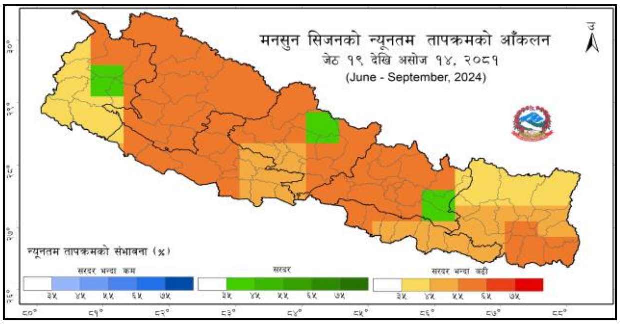

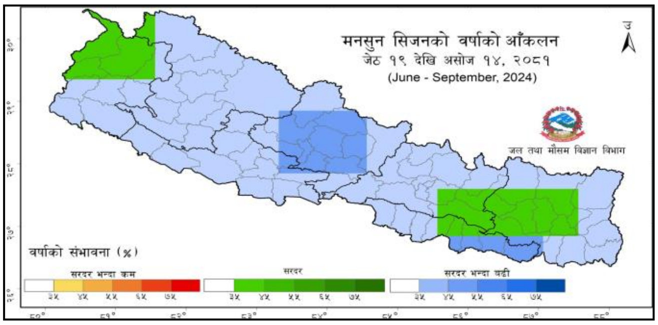

पुरा आँकलन https://www.dhm.gov.np/.../Monsoon_Season_Outlook_2024.pdf बाट हेर्न सकिन्छ ।

जलवायु सम्बन्धी अन्य जानकारीको लागि विभागको वेबसाइट https://www.dhm.gov.np/climate-services हेर्नुहोस्।

नियमित मौसम सम्बन्धी जानकारी प्राप्त गर्न यस लिंकमा https://www.dhm.gov.np वा http://bipad.gov.np/np गई हेर्न समेत सकिन्छ।

DHM ले रेडियो, टेलिभिजन, एसएमएस अलर्ट, सामाजिक सञ्जाल र अन्य सञ्चार च्यानलहरु सहित विभिन्न माध्यमहरु मार्फत समुदायमा प्राकृतिक प्रकोपहरुबारे जानकारी फैलाउछ । DHM ले स्थानीय समुदायहरु र राष्ट्रिय/प्रादेशिक/जिल्ला/स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (NEOC, PEOC, DEOC, LEOC) सँग पनि सम्भावित प्रकोपहरुको बारेमा जनतालाई समयमै र सही जानकारी प्राप्त गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्नका लागि काम गर्दछ।

ट्रिगर स्तर: नेपालमा बाढीको ट्रिगर स्तर स्थान र नदी बेसिनमा निर्भर गर्दछ । उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय अन्तर्गतको जल तथा मौसम विज्ञान विभागले नदीमा पानीको सतहको अनुगमन गर्ने र आवश्यक परे बाढीको चेतावनी जारी गर्ने गर्दछ।

ट्रिगर संयन्त्र: जल तथा मौसम विज्ञान विभागको ३ दिने मौसम पूर्वानुमान तथा कर्णाली नदी, बबई नदी र औरही खोलाको जल सतह मापन केन्द्रको आधारमा ट्रिगर संयन्त्र सकृय हुन्छ ।

पूर्वानुमान	अति उच्च जोखिम	उच्च जोखिम	मध्यम जोखिम	न्यून जोखिम
जल तथा मौसम विज्ञान विभागको ३ दिने मौसम तथा बाढी पूर्वानुमान, गेजरिडरहरुबाट प्राप्त सूचना	नदिहरुको बहाव उल्लख्य बढ्ने तथा खतरा तह पार गर्नसक्ने पूर्वानुमान । बस्तिमा बाढी पस्न सक्ने उच्च संभावना भएकोले सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण।	नदिहरुको बहाव उल्लेख्य बढ्नसक्ने तथा खतरा तह आसपास पुग्नसक्ने पूर्वानुमान । समुदायलाई उच्च सतर्कता अपनाउन आग्रह	नदिहरुको बहाव उलेख्य बढ्नसक्ने तथा सतर्कता तह आसपास पुग्न सक्ने पूर्वानुमान । सतर्कता अपनाउन बग्रह	जलसतह सतर्कता तह भन्दा तलै रहने र बाढीको न्यून जोखिम हुनसक्ने।

४. मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

४.१ मनसून पूर्वतयारी:

पहिलो तह :

क. बाढी पूर्व (Pre-Flood-Preparation & Awareness) :

बाढी व्यवस्थापनको लागी सुरक्षा निकायहरुलाई स्थानिय तह, तथा अन्य संघ संस्थामार्फत श्रोत साधन जुटाउने तथा जिल्लामा उपलब्ध साधन श्रोतको व्यवस्था मिलाइ पूर्ण र सक्षम तयारी तर्फ जोड दिइने कार्य गरिनेछ। यस तहमा गरिने कार्य विवरण निम्न अनुसार रहेको छ।

- बाढी प्रतिकार्यका उपायहरु जिल्लाका सम्बन्धित स्थानिय तह तथा संघ/संस्था सँगको सहकार्यमा जनजागरणको रुपमा प्रशिक्षण तथा प्रचार प्रसार गर्ने।
- पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वानुमान कार्यविधिलाई कायान्वयन गरी सोही अनुसारको गतिविधि अनुसार तयारी गर्ने।

- बाढी पूर्वतयारीका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको पहलमा स्थानिय तह, सुरक्षा निकाय तथा जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालयहरु तथा जिल्लामा कार्यरत संघ/संस्थासँगको समन्वयमा नियमित आपसी छलफल गरी सहकार्यको लागि तयारी रहने ।
- पत्रकार महासंघ, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस तथा विभिन्न मिडियाहरु सँग समन्वय गरी जनचेतनाका लागि सुचना समाचार प्रचार प्रसार निरन्तर गर्ने । जस्तैः तारजाली प्रयोग तथा बाँस, रुखविरुवा रोपी बाढी पहिरोको रोकथामको उपाय अपनाउने, अर्थिङ्ग प्रयोग गरी चट्याङ्गबाट जोगिने, स्वच्छता तथा सरसफाईमा ध्यान दिइ महामारीबाट बच्ने आदी ।
- सुरक्षा निकाय सहित सवै सरोकारवाला निकायहरुले विपद सुरक्षा तलिम लगायत श्रोत साधन तयारी गर्ने र अत्यावश्यक सरसामान, उपकरण र वस्तुहरु परिस्थिति अनुसार तुरुन्त प्रयोग गर्न सकिने अबस्थामा राख्ने ।
- बाढी विपद परेमा तत्काल उद्धार गरी प्रभावितहरुलाई राहत वितरण गर्ने उद्देश्यले जिल्लाका विकट स्थानहरुमा रहेको गा.पा./नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/जिल्ला खाद्य डिपो तथा स्थानिय तहहरुमा तयारी खाद्य तथा गैर खाद्य वस्तुको भण्डारणको व्यवस्थापन गरिने ।
- बाढीको घटना पछि क्षतिको विवरण, उद्धार तथा राहत समेत खुल्ने बिपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ पहिलो संशोधन २०७६ अनुसारका लेखाजोखा फारमहरु जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा तयार गरी राख्ने ।
- ग्रामिण क्षेत्रका विग्रिएका बाटाहरुको मर्मतका लागि सम्बद्ध निकायलाई अनुरोध गर्ने ।
- खोज तथा उद्धार सामाग्री सुरक्षा युनिटहरु, नेरेसोका स्थानिय तहहरु समेतमा मौज्दात गरी स्वयंसेवकहरुलाई प्रशिक्षित गर्ने ।
- जिल्लामा निर्माणाधिन सडक पुलहरुको निर्माण कार्य बर्षा अगावै सम्पन्न हुने नदेखिएका स्थानमा तत्काल नै बैकल्पिक मार्गको व्यवस्था गर्ने कार्य आगाडी बढाउने ।

दोश्रो तह :

ख. बाढी गएको अवस्था (During Flood)-Search & Rescue, Temporary shelter and Emergency relief) :

जिल्लामा बाढी भईसकेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरु सहित सरोकारवाला सवै निकायहरु निम्न अनुसार परिचालन हुनेछ ।

- सुचनाको यकिन गरी जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिमा भएको पूर्व समन्वय अनुसार सुरक्षा निकायलाई मध्यनजर गर्दै सुरक्षा निकायहरु घटनाको प्रकृति अनुसार आवश्यक साधन श्रोतसहित तुरुन्त खटिने । साधन श्रोतको विवरण परिशिष्ट "ख" अनुसार रहेका छन ।
- बाढीको अवस्थालाई मध्यनजर गरी घाइते विरामीहरुको उद्धार कार्य साथै थप घटना हुन नदिने तर्फ आवश्यक कारवाही गरिने ।
- नेरेसोका तालीम प्राप्त स्वयंसेवक तथा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयका कर्मचारीहरु मार्फत घाइते विरामीहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा उद्धार तथा उपचार व्यवस्था मिलाइने ।
- खोज तथा उद्धार कार्यमा निष्पक्ष, इमान्दारी र विरामीहरुको प्राथमिकतालाई मध्यनजर गरिने ।
- घाइते, विरामी तथा विस्थापित परिवारहरुलाई व्यवस्थित गर्नको लागि क्यामप खडा गर्ने, विरामीहरुलाई अस्पताल लैजान एम्बुलेन्सका् व्यवस्था गर्ने तथा आवश्यक परेमा हेलीकप्टरको अवतरणका लागि हेलीप्याड (Landing Zone) पहिचान गर्ने वा निर्माण गर्ने ।
- तत्कालै इरा गर्न स्थानिय प्रतिनिधिको अगुवाइमा रेडक्रस र प्रहरीको टिमवाट सर्वेक्षण गर्ने ।
- बाढीले सडक अवरुद्ध भएमा सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ तिब्रता दिइने । आवश्यक परेमा सवारी साधन डोजर,क्रेन आदी सरकारी कार्यालयहरु एवं यातायात व्यवसायी संघ तथा निर्माण व्यवसायी संघ मार्फत सहयोग लिइने ।

- बाढी पश्चात हैजा/झाडा पखाला फैलीएको अवस्थामा तुरुन्त सुरक्षा निकाय सहित जिल्ला अस्पताल तथा जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट स्वास्थ्यकर्मीको टोली खटाई शुरुमै महामारी नियन्त्रण गरी फैलन नदिने उपायहरु अपनाइने
- बाढीको बिपद् परेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरु लगायत उद्धारकर्मीहरु निम्न वमोजिम परिचालित हुनेछन
- नेरेसो जिल्ला शाखा बाँकेले तयार गरेको बाढी आकस्मिक प्रतिकार्य योजनालाई समेत कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

कार्य (Task)

- बाढीमा परेकाहरुलाई तुरुन्त उद्धार गर्ने ।
- सडक अवरुद्ध हो भने अवरुद्ध सडक यथासिघ्र संचालनमा ल्याउने ।
- प्राथमिकताका आधारमा घाइतेहरुको उपचार तथा अस्पताल लैजाने ।
- बिपद्को थप असरलाई कम गर्न प्रयत्न गर्ने ।

तेश्रो तह :

ग. बाढी पछि (राहत, पुर्नस्थापन तथा व्यवस्थापन) :

घटना घटिईसके पछि पिडाको अवस्थालाई न्यूनिकरण गर्न राहत वितरण लगायत पुर्नस्थापनाको कार्य सम्पादन गर्नु पर्ने अवस्था आउनु पर्ने हुदाँ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत निम्न बमोजिम समन्वयात्मक तथा कार्यगत पहल गरिनेछ ।

- विपद व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरकारी निकाय, स्थानिय तह, संघ संस्थाहरुले विस्थापित तथा घाइतेहरुलाई गरिने मानविय सहयोग प्रमुख जिल्ला अधिकारी अध्यक्ष रहने जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा नै सहयोग उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने ।
- विस्थापित तथा घाइते विरामीहरुको समयमा नै उपचार गरी, प्रभावित क्षेत्रमा शान्ति तथा सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न मद्दत गरिने । घाइते विरामीहरुलाई अस्पताल लैजान मद्दत गरिने ।
- प्राथमिकताको आधारमा राहत वितरण कार्यलाई सुलभ र पारदर्शी वनाई कार्य सम्पादन गरिने ।
- उपलब्ध साधन र श्रोतले अधिकतम प्रयोग तथा परिचालन गरी आबश्यकतानुसार फिल्ड मेडिकल क्याम्पहरु संचालन गर्ने तथा समस्या ग्रस्त क्षेत्रमा महामारी फैलन नदिन चेतनामुलक प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।
- पुर्नस्थापनको लागी संकलित राहत नपुग भएमा सरोकारवाला निकायसँग आव्हान गरी संकलन गरिने । दाताहरुलाई प्रभावितहरुको आवश्यकता अनुसार राहत दिन सुझाव दिइ जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्धार प्रणाली अबलम्बन गर्ने ।
- बिपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ पहिलो संसोधित २०७६ लाई सक्रिय बनाई तत्काल स्थानिय तहको नेतृत्वमा प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा समुह गठन गरी लेखाजोखा गर्ने तथा बिपद्को प्रभाव क्षेत्र र समयको आधारमा अन्य लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाई क्षेत्रगत जिम्बेवारी दिईने छ । लेखाजोखा सम्वन्धि अनुशिक्षण प्राप्त व्यक्तिहरुलाई जिम्वेवार दिईनेछ ।

समन्वयात्मक व्यवस्थापकिय तयारी (Coordination and Management) :

जिल्लामा हुने बाढी पुर्बतयारीका लागि सरोकारवाला सवै निकायहरुसँग समन्वय तथा छलफल गरी सवैले आ-आफ्नो तयारी निम्न अनुसार गरिने छ ।

- सुरक्षा निकायहरु (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल) ले उपलब्ध श्रोत साधन सहित बिनाशर्त खटिन सक्ने अबस्थामा रहने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा, उधोग बाणिज्य संघ, गैरसरकारी संस्था महासंघ लगायत संघ/संस्थाहरुबाट उद्धारसँग सम्बन्धित श्रोतहरु जुटाई जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा स्टक रोस्टर कायम गरिने ।
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति र सडक डिभिजन कार्यालय, Heavy Equipments निर्माण व्यवसायी संघको समन्वय तथा पहलमा जिल्लामा उपलब्ध डोजर, क्रेन (Heavy Equipments) परेको समयमा मद्दतका लागि जान सक्ने हालतमा रहनेछन । उपलब्ध भएसम्म हरेक संकटनसन्न क्षेत्रको उपयुक्त स्थानमा कम्तीमा पनि १/१ वटा रहने ।

- स्वास्थ्य कार्यालयले आफ्नो मातहतका सवै स्वास्थ्य केन्द्रहरु, स्थानिय तहमा रहेका स्वास्थ्य शाखामा औषधी तथा उपकरणहरु सहित मेडिकल टिम सर्ट नोटिसमा खटिन सक्ने गरी निर्देशन दिइ तयारी अबस्थामा राख्ने ।
- जिल्लाका यातायात व्यवसायी संघहरुले जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट मागेको बखत आवश्यक सवारी साधन जुटाउने
- जिल्लाका अन्य सवै सेवाग्राही सरकारी कार्यालयहरुले आवश्यकता अनुसार सेवा दिन घटनास्थलमा सिघ्र परिचालित हुन श्रोत साधन तयारी हालतमा रहने छ ।
- तत्काल राहत तथा पुर्नस्थापनाको लागि उद्योग वाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी संघ,स्थानीय संघ संस्थाहरुलाई पूर्व जानकारी दिई राहत जुटाउन अग्रसर गराइने र एकद्धार प्रणालीबाट राहत वितरण व्यवस्थापन मिलाइने छ ।
- पत्रकार महासंघ/सम्पूर्ण मिडियाको तर्फबाट बिपदको द्रुत प्रसार गरी सर्वत्र सचेत गराउने र राहत संकलन एवं व्यवस्थापन कार्यमा मद्दत पुऱ्याउने ।
- जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा स्थानिय तहमा संकलित नगद तथा जिन्सी राहत सामाग्री जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको निर्देशनमा उचित भण्डारण तथा पारदर्शी व्यवस्थापन मिलाउन मद्दत गर्ने ।
- सुरक्षा निकायहरु, सरकारी निकायहरु, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरु समेत Cluster system मार्फत विपद प्रतिकार्य गर्ने कार्यमा आवद्ध गरिएको र District Disaster Response System मा सवै निकायहरु र Cluster हरुले Disaster Response कार्यमा प्रभावकारीता हासिल गरेको कामलाई उचित मुल्याङ्कन गरिने ।
- जिल्लामा रहेका सबै साधन श्रोतहरुको स्टक बिवरण, बितरण बिवरण तथा अन्य सबै किसिमका सुचनाहरुलाई जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा सुचित गरी राखिनेछ र सोको जानकारी जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिका संयोजक मार्फत बैठकमा जानकारी गराईने ।

४.२ प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद्को प्रभावकारी र समन्वयात्मक ढङ्गले प्रतिकार्य गर्नका लागि दिशानिर्देश गर्नु यस योजनाको मूल उद्‌देश्य रहेको छ । यसका विशिष्ट उद्‌देश्यहरु देहाय अनुसार रहेका छन्।

- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यमा सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृदि गर्ने,
- समुदाय तथा नागरिकस्तरमा विपद् जोखिमका घटनाहरुका बारेमा सचेतना बढाउने ।
- पहिरो, बाढी, चट्याांग, डुबानजस्ता मनसुनजन्य जोखिमबाट बच्न विभिन्न सरकारी निकायले जारी गर्ने सूचनाहरु लिने, कुनै जोखिमका घटना हुनसक्ने देखिएमा नजिकका सरकारी तथा सुरक्षा निकायलाई खबर गर्ने, नदी किनार तथा पहिरो एवं डुवानको जोखिम भएका स्थानबाट सुरक्षित स्थानमा सर्ने, विपद्को जोखिम र मानवीय क्षति, जीविकोपार्जनका साधन, स्वास्थ्य र व्यक्तिगत, व्यवसायिक, सामुदायिक र राज्यको आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय सम्पत्तिमा हुने नोक्सानी र क्षतिलाई दिगो रूपमा घटाउने ।
- विपद् प्रतिकार्यको पुर्वतयारी, विपद् खोज तथा उद्वार समूहको परिचालन, जीउधनको बचाउ र सुरक्षा, जोखिमयुक्त अवस्थाबाट सुरक्षति स्थानान्तरण, जीवन रक्षाका लागि आवश्यक उद्धार तथा राहत सहयोग र सुरक्षित आपतकालीन आश्रयस्थलको प्रबन्ध गर्न तथा सञ्चारको योजना र कार्यसञ्चालन गर्न, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र निजी तथा व्यवसायिक जीवनमा विपद् व्यवस्थापनका लागि तत्काल प्रतिकार्यका रुपमा गरिने क्रियाकलापलाई प्रतिकार्यको कार्यक्षेत्रको रुपमा लिइएको छ ।
- विपद्को सामना गर्न क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र समुदायलाई विपद् उत्थानशिल गराउने कार्यमा सहयोग पुर्याउने,

- विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्ने र सम्बन्धित निकायलाई स्पष्ट जिम्मेवारी सहित परिचालन गर्ने ।
- आपत्कालीन प्रतिकार्यका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति लगायतका सबै स्थानीय तहका संरचनाहरुको सक्रियता स्थापित गर्ने ।
- बाढीको प्रभावबाट हुने मानवीय तथा आर्थिक क्षती कम गर्ने ।
- बाढी प्रभावितहरूलाई तिनिहरुको अवस्था अनुसार खोज तथा उद्दार र उपचारमा विशेषगरी महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी तथा गर्भवती महिलाहरुलाई प्राथमिकता दिने ।
- विस्थापितहरुलाई सुरक्षित अस्थायी आश्रय स्थलमा पुर्याउने र मानवीय सहायताका लागि आवश्यक प्रतिकार्यका गतिविधिहरु पहिचान गरी संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु ।
- विपद्को समयमा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, दातृ निकाय, सबै क्षेत्र, सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजको जिम्मेवारी स्पष्ट गर्ने।
- नियमित रूपमा अनुगमन तथा समन्वय वैठक गरी सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई परिचालन गर्नु र पृष्ठपोषण दिनु ।
- पूर्वतयारीका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने।

५. विपद जोखिमको अवस्थाः

५.१. बर्दिया जिल्लामा मनसूनजन्य प्रकोपको अवस्था

बर्दिया जिल्लामा बाढी र डुबान ठूलो प्रकोपको रुपमा रहेको छ । बर्दिया जिल्लामा वर्षेनी पानीजन्य आपत्काल निम्त्याउने मूख्य नदीहरुमा कर्णाली नदी, बबई नदी, मान खोला, औरही खोला, रेउखोला, बुढीकुलो जस्ता नदी/खोलाहरुमा आउने बाढीका कारण वर्षेनी ठूलो मात्रामा भौतिक क्षती तथा मानवीय हुने गरेको छ । बाढी तथा त्यसबाट हुने विपदका घटना बर्षेनी दोहोरिने गरेको पाइन्छ । नदीको पिँधमा धेरै ढुङ्गा, बालुवा र माटो जम्मा भई बर्षेनी डुवानका घटनाहरु बढी रहेका छन् । पानीजन्य आपतकालको ईतिहासलाई हेर्दा वि.सं. २०४०, २०५१, २०६३, २०७१, २०७४, २०७८, २०७९ र २०८० कार्तिक महिनामा बाढीको प्रभाव वढी भएको पाइन्छ।

जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा रहेको अभिलेख अनुसार गत वर्ष २०८० मा मात्र बाढी/डुबेरबाट मृत्यू हुनेको संख्या २ र वेपत्ता हुनेको संख्या २ जना रहेको छ । यसले गर्दा बाढी तथा डुबानबाट मर्ने जोखिम कम गर्न अपनाउनु पर्ने सजकता पनि उत्तिकै अपरिहार्य रहेको छ ।

बर्दियाका प्रमुख २ नदी कर्णाली र बबई नदी एवम् १ वटा औरही खोलामा गरी जम्मा ३ स्थानमा स्वःचालित बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गरिएको छ भने अन्य नदी तथा खोलाहरुमा स्वःचालित बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना नभएका कारण उक्त नदी तटीय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने नागरिकहरु बढी जोखिममा रहेको पाइन्छ ।

५.२. विगत वर्षको मुख्य बाढी प्रभावित विवरण

२०७१/०४/२८ र २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावितः	**२०७४/०४/ २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावितः**
जनसंख्या	जनसंख्या

२०७१/०४/२८ र २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावितः	२०७४/०४/ २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावितः
• जम्मा प्रभावितः ९३,१८९ • पूर्ण प्रभावितः २०,३७६ • आंशिक प्रभावितः ७२,८१३ भौतिक क्षती जम्मा घरधुरीः १७,३७६ • पूर्ण क्षेति घरधुरीः ३,८५९ • आंशिक क्षती घरधुरीः १३,५१७ मानवीय क्षती • मृत्यूः ३२ जना • बेपत्ताः १४ जना • घाइतेः २ जना श्रोतः *बर्दिया जिल्लाको वस्तुगत विवरण २०७१ (जिल्ला प्रहरी कार्यालय, बर्दिया)*	• जम्मा प्रभावितः १०९९६२ • पूर्ण प्रभावितः १२७७९ • आंशिक प्रभावित : ९७१८३ भौतिक क्षती • जम्मा घरधुरीः २०६४० • पूर्ण क्षती घरधुरीः २३५१ • आंशिक क्षती घरधुरीः १८२८९ मानवीय क्षती • मृत्यूः ४ जना • घाइतेः ५ जना श्रोतः *जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र बाढी प्रतिवेदन, २०७४*

२०७८ कात्तिक २ गते गएको बाढीबाट प्रभावित
प्रभावित पालिका : राजापुर नगरपालिका १, ३, ७ र गेरुवा गाउँपालिका वडा नं. २ र ३ प्रभावित कुल जनसंख्या : ५२११ जना, पूर्ण प्रभावित : ५७१ जना, आंशिक प्रभावित : ३२१६ जना भौतिक क्षति : ९४६ घरधुरी पूर्ण : १२४ घरधुरी आंशिक : ६९९ घरधुरी सामान्य : ३१० घरधुरी **मानवीय क्षति :** मृत्यू : ० जना घाइते : ० जना
२०७९ असोज २१ देखि २३ गतेसम्म आएको बाढीबाट प्रभावित प्रारम्भिक
प्रभावित पालिका : राजापुर, ठाकुरबाबा, बारबर्दिया, मधुवन र गुलरिया नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका प्रभावित कुल घरधुरी संख्या : ४७५४ जना, पूर्ण प्रभावित घरधुरी संख्या : १५ घरधुरी आंशिक प्रभावित घरधुरी संख्या : १६०४ घरधुरी सामान्य : १६०४ घरधुरी मानवीय क्षति : मृत्यू : ० जना घाइते : ० जना

२०८० सालमा आएको बाढीबाट प्रभावित विवरण

सि.न	विपद्को प्रकृति	सम्भावित स्थान र जोखिम अवस्थाको पुर्वानुमान			
		स्थानीय तहवडान. र स्थान समेत खुलाईदिनहुन विपद जोखिम हुनसक्ने सम्भाबित स्थान संख्या	प्रभाबित हुनसक्ने अवस्थान		
			घर संख्या	सरकारी/अन्य संरचना	जनसंख्या
१	बाढी	गेरुवा गा.पा.को १,२,३,४,र६राजापुर न.पा.१,३,४,१०ठाकुरबाबा न.पा ३,४,५बारबर्दिया न.पा१,२,३,४,५,११ गुलरिया न.पा २,४,५,६,७,९,१०,११,१२ बाँसगढी न.पा.१,२र४बढैयाताल गा.पा। १,२,३,र४ मधुबन न.पा. १,२,३	२०,०००	१सरकारी कार्यालय २बिधालय संख्या ३स्वास्थय संख्या ४धार्मिक संख्या ५ अन्य	

२	डुबान		७८८ प्रभावित घरधुरि, मृत्यु २२ र घाईते ४	१सरकारी कार्यालय २बिधालय संख्या ३स्वास्थय संख्या ४धार्मिक संख्या ५ अन्य	

बर्दिया जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरु बाढीबाट प्रभावित हुने गरेका छन् । बाढीको उच्च जोखिमको प्राथमिकीरण अनुरुप क्रमशः गुलरिया नगरपालिका, बारबर्दिया नगरपालिका, ठाकुरबाबा नगरपालिका, बाँसगढी नगरपालिका, मधुवन नगरपालिका, राजापुर नगरपालिका, गेरुवा गाउँपालिका र वढैयाताल गाउँपालिका रहेका छन्।

मनसूनको समयमा पानी र जिवाणुबाट संक्रमण हुने रोगका कारण बर्षेनी धेरैको ज्यान जाने गरेको छ । झाडापखाला, हैजा, कमलपित्त, स्वासप्रस्वास, डेँगु, इन्फुलुएञ्जा, प्लेग लगायतका महामारीका रुपमा रहेका छन् भने सर्पदंशका कारण समेत मानवीय क्षति हुने गरेको छ । पर्याप्त जनचेतनाको कमी र नागरिकहरुको लापरबाहीका कारणले समेत विपद्का घटनाहरु हुने गरेका छन् । असार, साउन र भदौमा सर्पदंशका घटनाहरु पनि बढ्छ ।

५.३ विगतका विपद् प्रतिकार्यका सिकाईः

- स्थानीय तहहरु मार्फत विपद्को समयमा पूर्व तयारी, पूर्व सूचना, खोज तथा उद्दारका लागि स्थानीय समुदाय परिचालनका लागि समुदाय र विपद्सँग सम्बन्धित विभिन्न निकायहरुसँग उपर्युक्त सञ्चार र प्रविधिको प्रयोग गर्नुका साथै सम्बन्धित समुदाय र विभिन्न समयमा तालिम लिएका हाल उपलब्ध स्वयमसेवकहरुको परिचालन गर्नको लागि स्वयमसेवकहरुको विवरण समेत समेटिनु पर्ने जरुरी छ ।
- विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न निकायका कर्मचारी तथा राज्यका विभिन्न तहमा चुनिएका जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता विकासमा राज्यले थप लगानी गर्नुका साथै विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम, अभ्यास, छलफल तथा स्मिनार आदिलाई नियमित बनाउन जरुरी देखिन्छ । क्षमता विकासको आयामलाई वृत्ति विकाससँग जोडी नीतिगत व्यवस्था गर्नसके विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको संस्थागत क्षमता सुदृढ हुने देखिन्छ ।
- सरकारी निकायहरुमा विपद् व्यवस्थापनमा कार्य गर्ने कर्मचारीहरुको छोटो समयमा हुने सरुवा तथा फेरबदलका कारण विपद् व्यवस्थापनमा भइरहेको कार्य प्रगतिमा असर पर्ने गरेको छ । तसर्थ यसरी सरुवा, पदोन्नती वा अन्य कारणबाट पुराना कर्मचारी अन्यत्र सरुवा भई नया कर्मचारी त्यस नियुक्तिमा आउदा आफूले गरेका काम र त्यसबारेका कागजात बुझबुझारथ गर्ने परिपाटी बसाल्नु अत्यावश्यक देखिन्छ।
- विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरी राज्यका चारवध (संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय) तहमा छुट्टै प्रशासनिक संयन्त्रको विकास गरी कर्मचारीको व्यवस्थापन, वृत्ति विकास गर्नसके आगामी दिनमा यस क्षेत्रले अझ फड्को मार्ने देखिन्छ ।

- तीनवटै सुरक्षा निकायका सुरक्षाकर्मीलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिममा अझै बढी सक्रिय बनाई पर्याप्त आधुनिक उपकरण र साधन श्रोतले सुसज्जित बनाउन अत्यावश्यक छ ।

- विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा प्रभावकारी खबर तथा सूचना व्यवस्थापन एक महत्वपूर्ण चुनौतीको रुपमा रहेको छ । व्यवस्थित प्रतिवेदन र सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको अभावमा विपद्का घटना लगायत प्रभावकारी प्रतकार्य त्यसको समीक्षा र अभिलेखीकरण सधै प्रभावित बन्दै आएको छ । तसर्थ खबर तथा सूचना व्यवस्थापनको आयामभित्र पर्ने तथ्याङ्क संकलनदेखि लिएर प्रतिवेदन, अभिलेखिकरण, भण्डारण, समीक्षा, निगरानी र वितरणसम्मका क्षेत्रलाई समावेश गर्ने गरी एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको व्यवस्थापन गर्न एकदमै जरुरी देखिन्छ ।

- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरुको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ । त्यसका बाबजुद हालसम्म स्थापना भएका केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहका आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरुबीच आपसी समन्वय र सहकार्यका निम्ति निश्चित माध्यम र संयन्त्रको अभावमा पूर्ण दक्षता हासिल गर्न सकिएको छैन । तसर्थ डिजिटल माध्यमको विकास गरी एउटै कार्यगत प्रणाली र रिपोर्टिङ सिस्टमको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

- विपद्को समयमा स्थानीय समाज र छरछिमेक प्रतिकार्यको पहिलो तह (First Responder) रहने हूँदा उनीहरुको प्रतिकार्य क्षमता विकासमा स्थानीय तह एवम् विपद्का क्षेत्रमामा कार्य गर्ने विभिन्न संघसंस्थाहरुले विशेष जोड दिनु पर्दछ । त्यसका लागि स्थानीय तहमा स्वयमसेवक व्यवस्थापन एउटा विकल्प हुन सक्छ । स्थानीय तथा समुदाय तहमा स्वयमसेवकहरुको संगठित रुपमा क्षमता विकास गरी परिचालन गर्नका साथै आवश्यक न्यूनतम प्रतिकार्य सामग्रीहरु समेत उपलब्ध गराई तयारी अवस्थामा राख्न सकेको खण्डमा समुदाय तहमा विपद् प्रतिकार्य क्षमता आगामी दिनमा अझ प्रभावकारी बन्ने देखिन्छ।

- विगत २०७१, २०७४, २०७९ र २०८० सालको मनसुनमा कर्णाली र बबई नदीको जलाधारको जल तथा मौसम विज्ञान विभागले गेज स्टेसन स्थापना गरेपश्चातकै ठूलो बाढी तथा डुबानको मापन भएको । पूर्वसूचना केन्द्रहरु बगाई क्षति समेत भएको तर समयमै बाढी पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचनामा जनसाधारणको पहुचले गर्दा मानवीय तथा भौतिक क्षति साविकको (२०७१ साल) भन्दा तुलनामा न्यून भएको ।

- विगत मनसूनमा दैनिक बाढी पूर्वानुमान बुलेटिनको ढाँचामा सुधार भई नदी बेसिन अनुसार तालिका तथा जोखिमको आधारमा (न्यून जोखिमको लागि हरियो, मध्यम जोखिमको लागि पहेलो, उच्च जोखिमको लागि सुन्तला र अतिउच्च जोखिमको लागि राती) गरी पूर्वानूमान उपलब्ध गराउदा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दियाबाट निर्माण/विकास गरिएको बर्दिया बाढी पूर्व सूचना सञ्चार प्रणालीमा रहेकाहरुलाई नेपालीबाट SMS मार्फत सूचना उपलब्ध गराउदा सरोकारवाला तथा जनसाधारणलाई बुझ्न सहज भएको।

५.४. बर्दिया जिल्लाको बाढी प्रभावित नक्सा

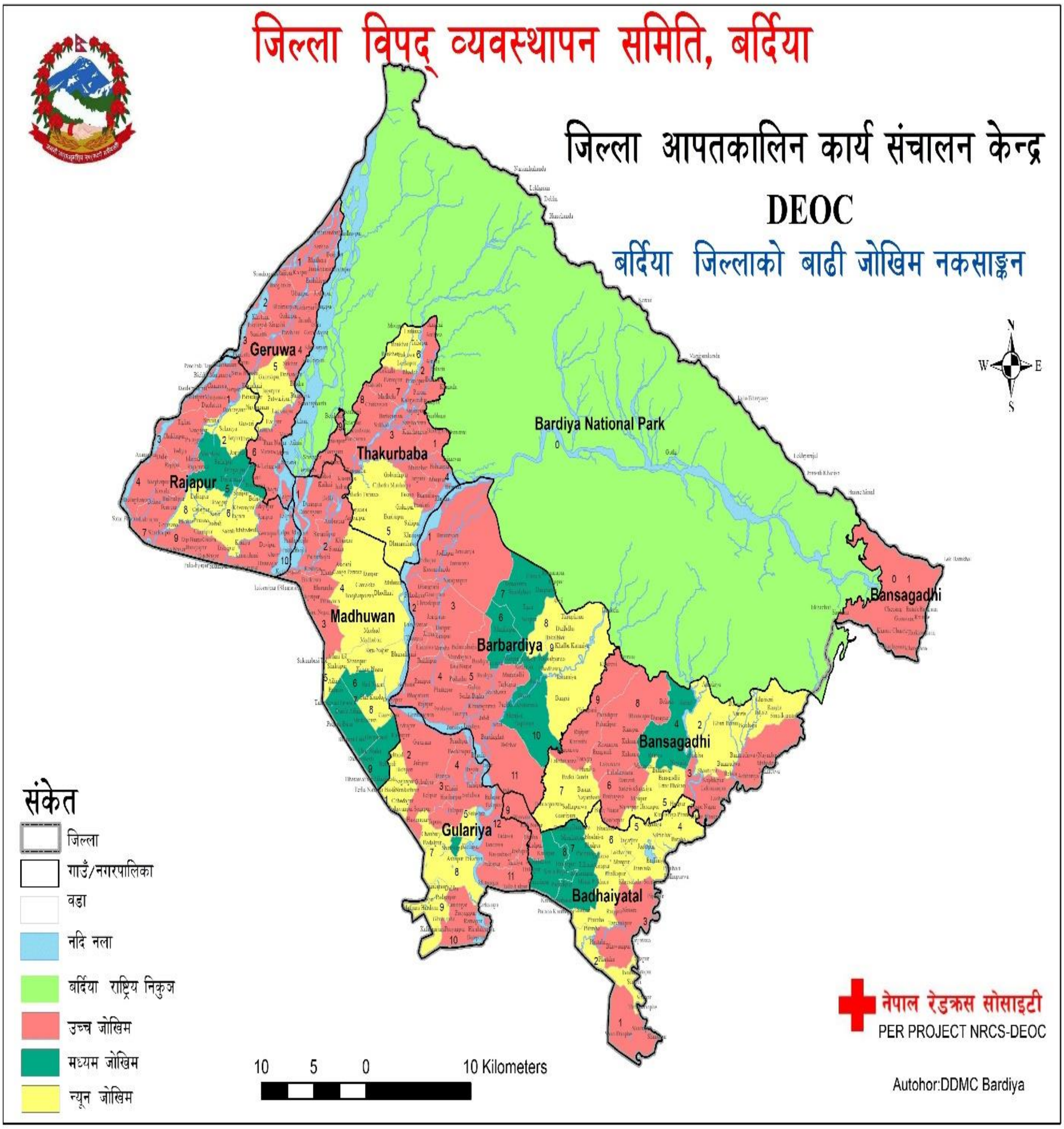

६. सम्भाव्य जोखिम र पहुँच

६.१ सम्भाव्य जोखिम स्थल (विवरण)

बाढी वाट उच्च जोखिममा रहेका नगरपालिका	बाढीवाट उच्चजोखिममा रहेका वडहरु	बाढी तथा डुबानको उच्चजोखिममा रहेका समुदाय	फौज तैनाथ स्थान	दुरी (किमी)	समय (मिनेट)	
					सवारी साधन	पैदल
गुलरिया नपा	२, ३, ४, १०, ११, १२	मिलन टोल, पचासखल्ला, गुजराना, संगमबस्ती, पण्डीतपुर, निमकोठीया, लटकनीया, खैरी, कट्टी, राम्पुरटापु, वगही, वेचैपुर, गिरीटोल, टपरा, कैलाशनगर, बालापुर, शान्तोषिटोल, महजिदिया, लट्कनिया, लालपुर, इन्द्रपुर, डाँडालालपुर, सूर्यगौडी, टडुवा, दुद्या, भैसाही, विक्री	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४, गुलरिया न.पा.८ सुरजपुर (स.प्र.बल)	०-१०	५-२०	३०-१२०
बारबर्दिया नपा	१, २, ३, ४, ५, ११	मुर्गिया र कुशुमडाँडा, डुङ्गग्रही, कुमरा गाँउ, रामपुर र लक्ष्मणपुर , भैशाखानी , जब्वरपुर	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४, गुलरिया न.पा.८ सुरजपुर (स.प्र.बल)	१३-२०	१०-४०	९०-१८०
ठाकरबाबा नपा	१, २, ३, ४, ७, ८, ९	भुरिगाँउ वजारक्षेत्र, कर्मला खोदाउ कर्मला, रानिपुर, वेसर्माफाटा मिर्चैया सुकुम्वासिफाँटा, नेउलापुर, चटकपुर, जुडपानी गोदाना, जम्ति बावननपुर, खैलार, भदेलि, कालिगौडी, सुजानपुर चिटकैया, गोव्रेला, सुखाड, सुतैया ठाकुरद्वारा, खुशालपुर, वनतरिया, शिवपुर र हात्तिसार	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४, मधुवन न.पा.३ धनौरा (स.प्र.बल)	२२ देखि ५८	१५ देखि ६० मिनेट	१८० देखि ६०० मिनेट
मधुवन नपा	१, २, ३	कैलाशि, पथ्थरवोभ्की, छोटकीटडुवा, कुशुम्म खाता, खैरेनी, वंगालीपुर, सोनाहा, रजवारा, भगरैया, भगतपुर, कोठियाघाट	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४ मधुवन न.पा.३ धनौरा (स.प्र.बल)	२४- ३७	३२-४५ मिनेट	२००-४००
राजापुर नपा	१, ३, ४, ७, ८, ९, १०	टिहुनी, दौलतपुर, चनौरा, भदाली टोल, प्रेमनगर, मुर्गहवा, सोनाहा, दुर्गानगर, धोविनपुर, मैलाबरगद्दी, सिन्द्रा , सिन्द्रा, मुरैया, बसन्ता, तिघ्रा, रजपुरुवा, टेडीया, चख्खापुर संघर्षनगर, दलई, अनन्तपुर, खल्लाटोल, शंकरपुर, भालुफाँटा, लालचीपुर, बेलासा, , मैलानाला, ईश्वरीगञ्ज,दलैपुर, बनियापुर, चैनपुर, दुर्गानगर, गोडीयाना, लालपुर, भप्टी, ढुण्डीपुर, मभ्करा, पहाडीपुर , संघर्षनगर, दलई, अनन्तपुर, खल्लाटोल	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४राजापुर न.पा.४ राजापुर (स.प्र.बल)	३० देखि ५८	४५ देखि ८० मिनेट	२४० देखि ६०० मिनेट
बाँसगढी नपा	१, ३, ८, ९	चेपाङ्ग, बाटुले(पहिरो), भंगाहा, माहादेवा, सल्यानीटोल, फल्कापुर, पुष्पनगर, उत्तर वखारी , कुनैठी, दुर्गाफाँटा, तोरैंया, माछागढ	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४ बारबर्दयिा न.पा.९ कतर्निया (स.प्र.बल)	२६ देखि १००	३० देखि १५० मिनेट	२२० देखि १२०० मिनेट
गेरुवा गापा	१, २, ३, ४, ६	सरखोल, भठेरा, वनखेत, वघैपुर, टिकुलीगड, राजिपुर, वनघुश्रा सनकट्टी , वनकट्टी , लोहारपुर डिकुनिया, गदि्टोल ,खल्लागाँउ, खोल्टी वजार, सोनहाफाँटा, गुप्तीपुर, सैजनावाचपुर हात्तिखल्ला	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४ राजापुर न.पा.४ राजापुर (स.प्र.बल)	३३ देखि ७० केमि	४० देखि ९० मिनेट	२५० देखि ८०० मिनेट
बढैयाताल गापा	१,३,९	शान्तिपुर, सतपतिया, भोलागौडि पुष्पनगर, टेसनपुर	गुलरिया नपा-४ बढैयाताल गा.पा.८ कण्ठपुर (स.प्र.बल)	१०-३०	१५-४५	१२०- ३६०

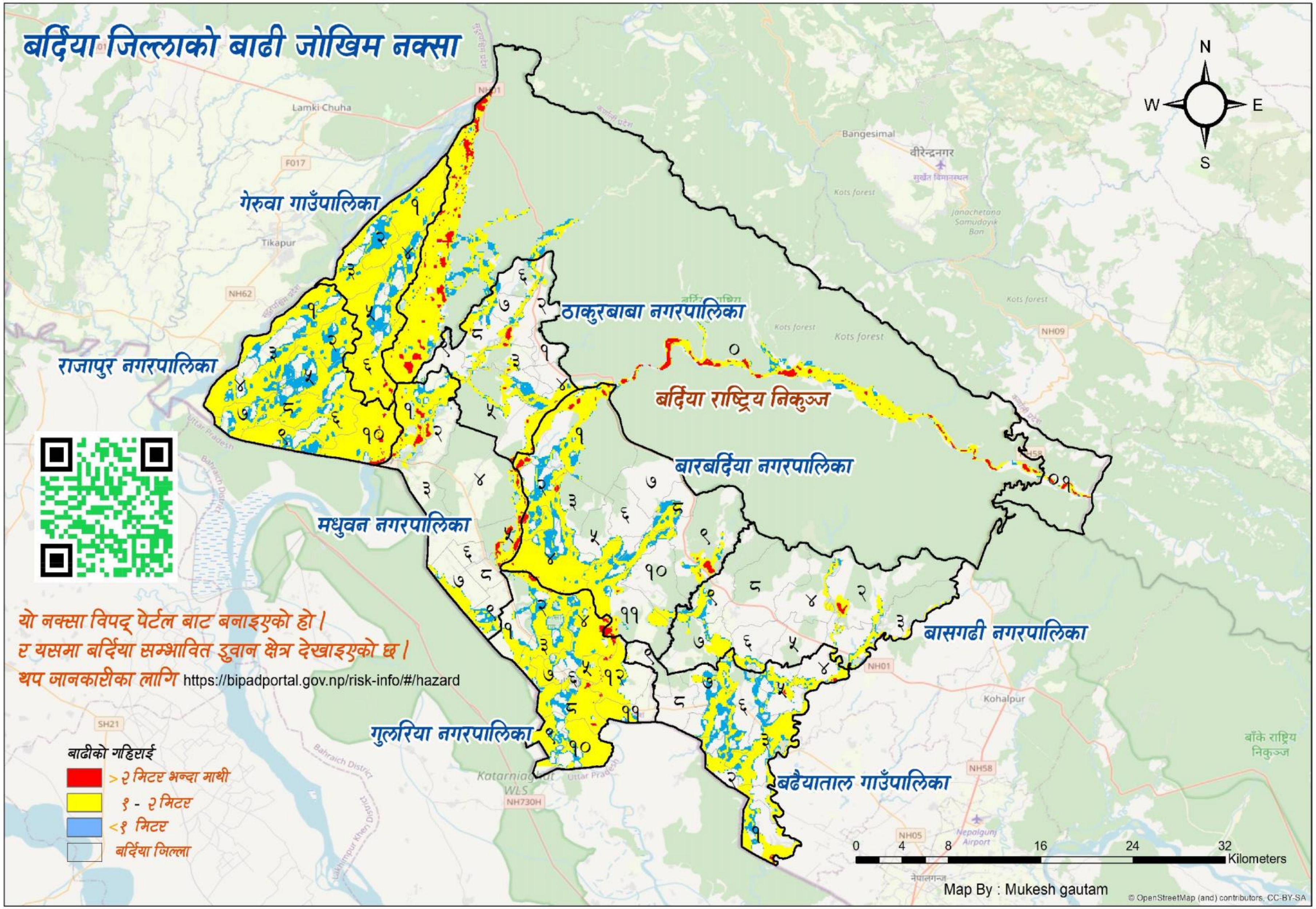

बर्दिया जिल्लाको बाढी जोखिम नक्सा
गेरुवा गाउँपालिका
राजापुर नगरपालिका
ठाकुरबाबा नगरपालिका
बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज
बारबर्दिया नगरपालिका
मधुवन नगरपालिका
गुलरिया नगरपालिका
बासगढी नगरपालिका
बढैयाताल गाउँपालिका
यो नक्सा विपद् पोर्टल बाट बनाइएको हो।
र यसमा बर्दिया सम्भावित डुबान क्षेत्र देखाइएको छ।
थप जानकारीका लागि https://bipadportal.gov.np/risk-info/#/hazard
बाढीको गहिराई
> २ मिटर भन्दा माथी
१ - २ मिटर
<१ मिटर
बर्दिया जिल्ला
0 4 8 16 24 32 Kilometers
Map By : Mukesh gautam
© OpenStreetMap (and) contributors, CC-BY-SA

६.२. सम्भाव्य जोखिमस्थल सम्मको पहुच मार्ग

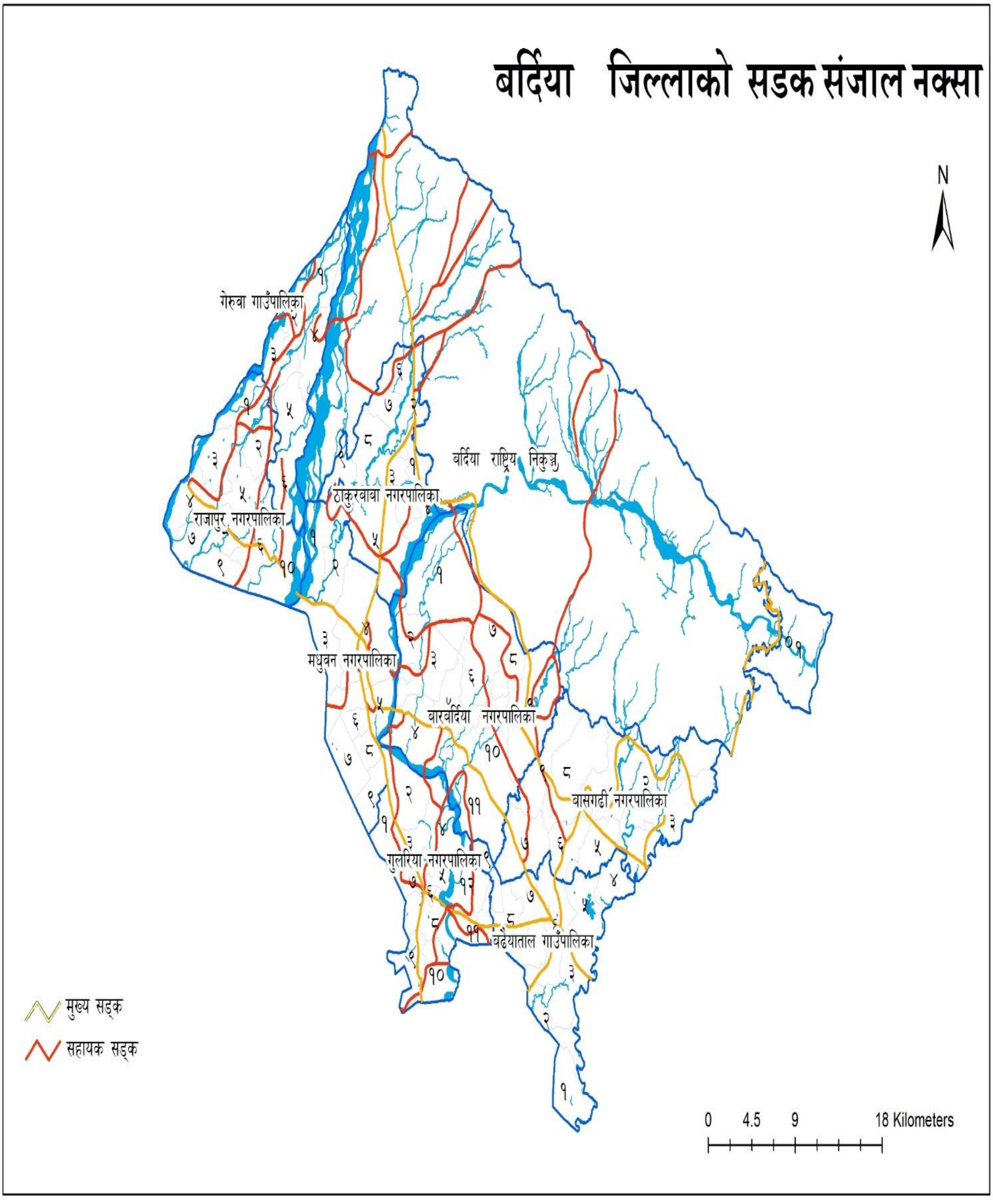

६.३. सुरक्षित आश्रय स्थलहरुको विवरण

क्र.स.	नगरपालिका	स्थान	वडा	क्षमता प्रति	नदीको किनारा	कैफियत
१.	राजापुर नगरपालिका	टिहुनी	१	२००	कर्णाली नदी	CSDR, PA
२.	राजापुर नगरपालिका	प्रेमनगर	१	१००	कर्णाली नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
३.	राजापुर नगरपालिका	चनौरा	१	१००	कर्णाली नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
४.	राजापुर नगरपालिका	मुर्घहवा	१	१५०	कर्णाली नदी	CSDR, Practical Action,
५.	राजापुर नगरपालिका	चक्खापुर	३	२००	कर्णाली नदी	CSDR, PA
६.	राजापुर नगरपालिका	नंगापुर	३	३००	कर्णाली नदी	CSDR, PA
७.	राजापुर नगरपालिका	भालुफाटाँ	४	१००	कर्णाली नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
८.	राजापुर नगरपालिका	संघषनगर	४	१००	कर्णाली नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
९.	राजापुर नगरपालिका	सन्कटी	५	२००	कर्णाली नदी	CSDR, , PA
१०.	राजापुर नगरपालिका	शंकरपुर	६	१००	वुढी कुला	NRCS, CSDR, RKJS, PA
११.	राजापुर नगरपालिका	भिम्मापुर	७	१५०	वुढी कुला	LAPA
१२.	राजापुर नगरपालिका	थारु टोल	७	१५०	वुढी कुला	LAPA
१३.	राजापुर नगरपालिका	मझरा	१०	१५०	गेरुवा नदी	LAPA
१४.	राजापुर नगरपालिका	खैरी	१०	२००	गेरुवा नदी	DWO
१५.	गेरुवा गाउँपालिका	दक्षिणपुरुवा	१	१००	गेरुवा नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
१६.	गेरुवा गाउँपालिका	राजिपुर	२	२००	कर्णाली नदी	CSDR, PA
१७.	गेरुवा गाउँपालिका	बनघुस्रा	२	३००	कर्णाली नदी	CSDR, Practical Action, गेरुवा
१८.	गेरुवा गाउँपालिका	बनकटी	३	२००	कर्णाली नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
१९.	गेरुवा गाउँपालिका	दंगपुर	४	१५०	गेरुवा नदी	LAPA
२०.	गेरुवा गाउँपालिका	खल्लागाउ	४	१००	गेरुवा नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
२१.	गेरुवा गाउँपालिका	सेउलीवजार	५	१००	गेरुवा नदी	NRCS, CSDR, RKJS, PA
२२.	गेरुवा गाउँपालिका	सोनाहाफाटा	६	२००	कर्णाली नदी	CSDR, PA
२३.	गेरुवा गाउँपालिका	बाचपुर	६	१५०	गेरुवा नदी	LAPA
२४.	गेरुवा गाउँपालिका	बाचपुर	६	१५०	गेरुवा नदी	LAPA
२५.	गेरुवा गाउँपालिका	गुप्तीपुर	६	२००	गेरुवा नदी	DWO
२६.	गुलरिया नगरपालिका	बालापुर	५	१००	बवई नदी	RKJS
२७.	गुलरिया नगरपालिका	वेचैपुर	५	१००	बवई नदी	RKJS
२८.	गुलरिया नगरपालिका	थपुवा	११	१००	बवई नदी	RKJS
२९.	गुलरिया नगरपालिका	विक्री	१२	१००	बवई नदी	RKJS
३०.	गुलरिया नगरपालिका	वालापुर	५	३००	बबई नदी	गुलरिया नगरपालिका
३१.	गुलरिया नगरपालिका	लटकनिया	१०	१५०	बबई नदी	गुलरिया नगरपालिका
३२.	ठाकुरवावा	गोदाना	३	१५०	बवई नदी	LAPA
३३.	ठाकुरवावा	गोदाना	३	१५०	बवई नदी	LAPA
३४.	ठाकुरवावा	बगनाहा	३	१५०	बवई नदी	RKJS
३५.	ठाकुरवावा	खैरघारी	४	१५०	बवई नदी	RKJS
३६.	ठाकुरवावा	बरगद्दी	४	१५०	बवई नदी	RKJS
३७.	बारबर्दिया	बारबट्टा	४	१००	बवई नदी	RKJS
३८.	बारबर्दिया	जब्दी	११	१००	बवई नदी	RKJS
३९.	मधुवन नगरपालिका	पत्थरबोझी	१	१५०	औराही नदि,	CSDR, Practical Action,
४०.	मधुवन नगरपालिका	सोनाहा	२	२००	अराही नदी	DWO
४१.	मधुवन नगरपालिका	बगालीपुर	२	३००	औराही नदि	CSDR, Practical Action, मधुवन

७. पूर्वतयारी कार्य योजना

७.१ कानूनी व्यवस्थाः

नेपालको संविधानको अनुसूची ६, ७, ८ र ९मा उल्लेखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारीको सूची तथा विपद् प्रतिकार्यको लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा आधारभूत कानूनी व्यवस्था हुनः

विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, दफा १७.२ मा भएको व्यवस्था बमोजिम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका काम कर्तव्य र अधिकारहरु	स्थानीय सरकार सञ्चान ऐन २०७४, दफा ११ (न) मा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको काम कर्तव्य र अधिकारहरु
परिषद्बाट स्वीकृत राष्ट्रिय नीति तथा योजना एवम् कार्यकारी समिति र प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत एकिकृत तथा क्षेत्रगत नीति योजना र कार्यक्रम अनुरुप हुने गारि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि स्थानीय नीति, कानुन, मापदण्ड, योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन र नियमन
स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन गर्न लगाउने	स्थानीयस्तरमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, पूर्व सूचना प्रणाली, खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण, वितरण र समन्वय
सरकारी, निजी एवम् गैरसरकारी संस्था, स्थानीय स्वयंसेवक, सामाजिक परिचालक लगायत सम्बन्धित सबै पक्षको समन्वय र संलग्नतामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रशिक्षण दिने व्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तटबन्ध, नदी र पहिरोको नियन्त्रण तथा नदीको व्यवस्थापन र नियमन
भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवनसंहिता लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना गराउने	विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तीहरुको पहिचान र स्थान्तरण
स्थानीय समुदायलाई विपद्प्रति जागरूक बनाउन, विपद्सँग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न तथा विपद्को घटना हुनासाथ प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुन वडा वा **समुदायस्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने**	विपद् व्यवस्थापनमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य
विपद् प्रतिकार्यका लागि आपतकालीन नमूना अभ्यास गर्ने, गराउने	विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन
विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार तथा राहतको व्यवस्था गर्ने	विपद् जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धि स्थानीयस्तरका आयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियमन

विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, दफा १७.२ मा भएको व्यवस्था बमोजिम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका काम कर्तव्य र अधिकारहरु	स्थानीय सरकार सञ्चान ऐन २०७४, दफा ११ (न) मा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको काम कर्तव्य र अधिकारहरु
विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले यस ऐन बमोजिम कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने	विपद् पश्चात स्थानीयस्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण
स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकास र सञ्चालन गर्ने, गराउने	स्थानीय स्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
स्थानीय स्तरमा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्ने	स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन प्रणाली
विपद्मा परी हराएका, बिग्रेका वा नष्ट भएका कागजातको यकिन तथ्याङ्क अद्धवधिक गरी राख्न लगाउने	समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालन
विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारको पहिचान, स्तर निर्धारण तथा परिचयपत्र वितरण गर्ने, गराउने	विपद् सम्बन्धी अन्य कार्य
विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने गरी वारुणयन्त्र लगायतका अन्य उपकरणहरु तयारी हालतमा राख्न लगाउने	
कार्यकारी समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने, गराउने	

७.२ सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषय क्षेत्रहरुको)

मनुसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका लागि क्षेत्रगत रुपमा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरुले आ-आफ्नो जिम्मेवारी हेरी सोही अनुसार आवश्यक कार्य गर्न तपसिल बमोजिमको समय तालिका अनुसारको जिम्मेवारी कार्ययोजना बनाइएको छ।

५.२ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य विवरण :

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ	कहिले
१	राहत सामग्री भण्डारण एवम् व्यवस्थापन	नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु, उद्योग वाणिज्य संघ/खाद्य संस्थान डिपो मार्फत तयारी खाना व्यवस्थापन, त्रिपाल लगायत अन्य लत्ता कपडाहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले ।	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा	**जेष्ठ १५ भित्र**
२	खोज तथा उद्धार कार्य	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवान हुँदा
३	बिस्तृत तथ्याक संकलन तथा अभिलेखिकरण (महिला पुरुष, अपांगता, एकल महिला, गर्भवति, सुत्केरी, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका आदि)	• स्थानीय तह, नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र तथा बिषयगत निकायहरु । • स्वास्थ्य कार्यालय ।	प्रभावित क्षेत्रहरुमा	बाढी तथा डुवान हुदा २४ घन्टा भित्र IRA गर्ने
४	राहत वितरण (लैगिक मैत्री तथा सामाजिक समावेशीकरण)	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन समिति, सुरक्षाकर्मी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा/उपशाखाहरु, उद्योग वाणिज्य संघहरु, गैरसरकारी संस्थाहरु ।	प्रभावित क्षेत्रमा र अस्थायी शिविरहरुमा	• बाढी तथा डुवान भएको २४ घन्टा भित्र
५	एम्वुलेन्स सेवा	एम्वुलेन्स संचालक संघसंस्थाहरु तथा समितिहरु ।	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवान हुने वित्तिकै
६	स्वास्थ्य शिविर	बर्दिया अस्पताल, स्थानीय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य इकाईहरु र अन्य सेवा प्रदायक संघसंस्था	प्रभावित क्षेत्रमा	प्रभावित क्षेत्रमा एक साता भित्र
७	सडक यातायात संचालन सुधार तथा यातायात उपलब्ध	बबई सिंचाइ आयोजना, सिंचाईप तथा नदी नियन्त्रण आयोजना तथा कार्यालय, हुलाकी सडक निर्देशनालय, सडक डिभिजन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह ।	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवानवाट पानीको सतह घट्ने वित्तिकै
८	विपद सम्बन्धी सूचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ, स्थानीय संचार माध्यमहरु, जल तथा मौसम फिल्ड कार्यालय, नेपालगंज	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवानको पूर्वसूचना प्राप्त हुदासाथ बाढी तथा डुवानको प्रभाव नसकिदा सम्म निरन्तर
९	कृतिम घटना अभ्यास (सिमुलेसन)	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्राक्टिकल एक्सन लगायत अन्य संघ सस्थाहरु ।	स्थानीय तह देखि जिल्ला तहसम्म	जेठ महिना अन्तिम देखि असार पहिलो हप्ता भित्र
१०	शान्ति सुरक्षा	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल ।	जिल्ला भर	विपद् अवधिभर
११	सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र ।	जिल्ला भर	निरन्तर
१२	अस्थायी शिविर निर्माण तथा सञ्चालन	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।		बाढी तथा डुवान लगतै
१३	हिंसा दुर्व्यवहारबाट संरक्षणको लागि नियमित टोली वा व्यक्ति परिचालन	स्थानीय तह (स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा)		
१४	मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	स्थानीय तह, विभिन्न संघसंस्थाहरु		

	परिचालन, कानूनी सहायता प्रदान गर्ने			
१५	विपद प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति		

(क) ट्रिगर संयन्त्र

पूर्वानुमानका श्रोतहरु	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्युन सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र क्षेत्रीय एकीकृत बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली (RIMES)	३ दिनमा १८० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने	३ दिनमा ६०-१८० मिलिमिटर वर्षा हुने	३ दिनमा ६० मिलिमिटर भन्दाकम वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ७०% भन्दाबढी	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०%	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०% भन्दा कम

(ख) भूमिका तथा उत्तरदायित्व तालिका

ट्रिगर लेभल	गर्नु पर्ने कार्यहरुको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरु (को)
उच्च	उच्च, मध्यम र न्युन संभाव्यताको लागि साधारणपूर्व तयारी र १० दिने पूर्व तयारीका सम्पूर्ण गतिविधिहरु सबै सम्भाव्यतास्तरका लागि सम्बन्धीत निकायहरुद्वारा सम्पन्नगरिएको सुनिश्चित गर्ने ।	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीयतह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू)
	समन्वय, सूचना तथा संचार ● जल तथा मौसम विज्ञान विभागले जारी गरेको मौसम पूर्वानुमानबारे जिल्ला र स्थानीय स्तरका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरु, क्लस्टर प्रमुख तथा उपप्रमुखलाई जानकारी गराउने । ● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बैठक बोलाउने हरेक क्लस्टरका लागि समन्वय बैठक गर्ने । ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । ● समन्वयकारी रणनीतिक प्रतिकार्य योजना तयारीका निम्ति क्लस्टर बैठक बस्ने । ● स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारी, विषयगत समूहका सदस्य, सबैलाई बिदामा नबस्न निर्देश नगर्ने । ● निर्माण व्यवसायी, मेडिकल तथा प्रहरी प्रशासनसँग आवश्यक समन्वय गर्ने । ● भए गरेका निर्णयहरुको अनुगमन गर्ने ।	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुरक्षा निकाय संचारकर्मी
	खोज तथा उद्दार ● जिल्ला एवं स्थानीय स्तरमा खोज तथा उद्दार प्रतिकार्य प्रणाली स्थापना, कायम र प्रबन्ध गर्ने । ● कमान्ड पोस्टको विकास गर्ने, असुरक्षित परिवारसम्म पुग्ने सम्पूर्ण मौजूदा मार्गको पहिचान गर्ने । ● सङ्कटासन्न समुदायको नजिकै तयारी अवस्थामा बसेका खोज तथा उद्धार टोली, उनीहरुका पहुँच र स्रोत साधन अनुगमन गर्ने । ● जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोलीको परिचालन, सम्भावित बाढीको खतरा भएको गाउँहरु, अस्थायी आश्रयस्थल र शिविरहरुमा चिकित्सा टोली परिचालन गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय तह नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

ट्रिगर लेभल	गर्नु पर्ने कार्यहरुको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरु (को)
	खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीविकोपार्जन/अस्थायी आवास र गैर खाद्यपदार्थ ● आवश्यक देखिएको खण्डमा अस्थायी शिविर र टेण्ट सुरक्षित स्थानमा तयारी अवस्थामा राख्ने । ● बाढी पीडित आश्रयस्थल र शिविरहरुमा १ देखि ३ दिनसम्म पुग्ने पर्याप्त सुख्खा खाना स्थान्तरित गर्ने (मानवीय र पशुपंक्षीहरुको लागि समेत) ● खाद्य पदार्थको अभाव हुन नदीन खाद्य सामग्री बेचबिखन गर्ने संस्था, उद्योग वाणिज्य संघलाई सजग गर्ने । ● राहत सामग्रीहरु संभावित विपद क्षेत्रमा नै पुर्‍याई सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गरी राख्ने । ● जनशक्तिलाई तयारी अवस्थामा राख्ने । ● अन्तर विषयगत समूहको समन्वय बैठक गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू), नेपाल खाद्य संस्थान, उद्योग वाणिज्य सङ्घ, , सुरक्षा निकायहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विभिन्न संघसंस्था
	स्वास्थ्य र पोषण,शिक्षा, खानेपानीतथा सरसफाई ● सङ्कटासन्न समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट, density किट र पानी निर्मलीकरण घोल वितरणगर्ने । ● घुम्ती क्लिनिकको स्थापना र परिचालनका लागि सम्पूर्ण आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने । ● किटजन्य रोगबाट बाच्नको झुल वितरण कार्यक्रम । ● पानी प्रदुषण जाचँ सम्बन्धमा फिल्ड टेष्टकिट सहित तालिम प्राप्त प्राविधिकहरुको परिचालन । ● बढीको उच्च जोखिमबारे स्वास्थ्यकर्मी RRT र C-RRT लाई जानकारी गराई वृद्ध, बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी आमा आदिको लागि सुरक्षित वासस्थान तथा खानबस्न व्यबस्था मिलाउने । ● आवश्यक सामग्रीहरुलाई स्थानीय सेवाप्रदायक संस्था र वंडा कार्यालयहरुमा पुर्‍याउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीयतह (खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय इकाई), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु
	संरक्षण ● अति संकटापन्न क्षेत्रका वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका र खाँचोमा परेका मानिसहरुका लागि अन्यत्र सार्ने प्रक्रिया शुरु गर्ने । ● अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बृद्धबृद्धा, गर्भवती, सुत्केरी, स्तनपान गराइराखेका आमाहरु, बालबालिका, महिला आदिप्रति विशेष सरंक्षण प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीयतह (महिला तथा बालबालिका इकाई), नेपाली सेना, नेपालप्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु
मध्यम	**समन्वय, सूचना तथा संचार** अनुगमन तथा मूल्याङ्कन टोली गठन गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीविको पार्जन / अस्थायी आवास र गैर खाद्यपदार्थ ● खाद्य आपूर्ति भण्डारणको निम्ति पानी नछिर्ने झोला सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । ● नागरीकता प्रमाणपत्र, राहदानी, जग्गाधनी पुर्जा प्रमाणपत्र, सवारी चालक अनुमति पत्र, शैक्षिक प्रमाणपत्र आदि जस्ता महत्वपूर्ण कागजातहरु राख्नको निम्ति पानी नछिर्ने थैली सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । ● रबरको पन्जा, रबरको बुट पानी नछिर्ने ज्याकेट, लाइफ ज्याकेट आदि लगायत उद्धार सामग्री सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । ● महत्वपूर्ण कागजातहरुलाई पानी नछिर्ने थैलीमा राख्न र खाद्यपदार्थ लगायत अन्य वस्तुहरु पानी नछिर्ने झोलामा राख्न सहजीकरण गर्ने । ● घरपालुवा पशुहरूलाई पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थानमा अस्थायीी रूपमा सार्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू), नेपाल खाद्य संस्थान, उद्योग वाणिज्य सङ्घ, सुरक्षा निकायहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	स्वास्थ्य र पोषण,शिक्षा, खानेपानीर सरसफाई ● पोषण आहार प्याकेट वितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय शाखा), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु

ट्रिगर लेभल	गर्नु पर्ने कार्यहरुको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरु (को)
	• सङ्कटासन्न समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट र पानी निर्मलीकरण घोल वितरण गर्ने । • गर्भवती, सुत्केरी महिला तथा नर्सिङ्ग आमाहरुलाई स्वास्थ्यकिट वितरण गर्ने ।	

७.३ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

विगतमा आएको बाढी र अन्य वर्षहरुमा भएका विपद्का घटना र त्यसले पारेका प्रभाव समेतलाई ध्यानमा राखी यस वर्ष २०८१ (सन् २०२४) मा बाढीबाट प्रभावित संख्या २०,००० घर परिवारका १ लाख जनसंख्या उच्च प्रभावमा पर्नसक्ने पूर्वानुमान सहित यो योजना तयार गरिएको छ ।

सम्भावना	बाढीबाट पर्ने प्रभावको सम्भावित परिदृष्य
• कर्णाली नदीमा २०८० भन्दा ठूलो बाढी आएको खण्डमा कर्णाली नदी जलाधार क्षेत्रमा अत्याधिक वर्षा हुनेछ ।	• कर्णाली जल तथा मौसम मापन केन्द्रमा ११.८ मिटर भन्दा माथि जल सतह मापन हुनेछ । • अकस्मात ठूलो संख्यामा जनजीवन प्रभावित हुनेछ । वातावरणहरु प्रदुषित हुने छन । • धानबालीमा ठूलो क्षति हुने छ । • नदी किनारका ४० हजार भन्दा वढी जनसंख्या विस्थापित हुनेछन् । • करिव २ हप्ताका लागि विद्युत अपुर्ती बन्द हुनेछ । • संचारका साधन अवरुद्ध हुनेछन । • समुदायमा स्वास्थ्य समस्या देखा पर्नेछ ।
• बवई नदीमा २०८० भन्दा ठूलो बाढी आएको खण्डमा,चुरे क्षेत्रमा अत्यधिक मात्रामा वर्षा भएमा	• चेपांगको जल तथा मौसम मापन केन्द्रमा ९.८ मिटर भन्दा माथि जल मापन हुनेछ । • अकस्मात ठूलो संख्यामा जनजीवन प्रभावित हुनेछ । वातावरणहरु प्रदुषित हुने छन । • नदी किनारका ६० हजार भन्दा वढी जनसंख्या विस्थापित हुनेछन् ।
बर्दिया जिल्लामा बाढी विपद्को अवस्थामा (स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट बन्चित, नियमित स्वास्थ्य सेवा अवरुद्ध, प्रभावित व्यक्तिहरु विस्थापित, विद्युत यातायात, संचार, खानेपानी, शिक्षा सेवा अवरुद्ध हुनेछ)	• २० हजार घरधुरी पूर्ण तथा ८५ हजार घरधुरी आंशिक रुपमा प्रभावित हुनेछन् । • प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी सरसफाइको समस्या देखिन सक्नेछ । • जिल्ला स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरु २ देखि १० दिन पछि मात्र स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सक्नेछन् । • प्रभावितलाई अति आवश्यक पुनरजलीय झोल, प्रभावित क्षेत्रमा संकटासन्न समूहहरुलाई (गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, दिर्घरोगी, अशक्त, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक) तत्कालै स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्ने छैनन् । • विद्युत सेवा १ सातासम्म अवरुद्ध हुन सक्नेछ । विद्युत अवरुद्धका कारण मोबाइल, टेलिफोन सेवा अवरुद्ध हुने छ । • बाढीको असर लामो समयसम्म रहनेछ साथै तत्काल नभत्केका संरचनाहरु भत्कन सक्ने सम्भावना छ ।

सम्भावना	बाढीबाट पर्ने प्रभावको सम्भावित परिदृष्य
	● सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत खुला स्थान अस्थायी आवासको लागि प्रयोग हुँदा सरसफाईमा समस्या उत्पन्न भएर जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्न सक्छ । ● हजारौ मानिस विस्थापित भई सडकमा हुन सक्ने भएकोले भीड नियन्त्रण र चोरी तथा लुटपाटको सम्भावनालाई नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी सुरक्षा व्यवस्था लागू गर्नुपर्ने अवस्था उत्पन्न हुन सक्छ । साथै बिपद्को समयमा लैंगिक तथा यौन हिंसा समेत हुनसक्ने भएकाले लैगिक मैत्री सुरक्षा व्यवस्था मिलाउनुपर्ने हुन सक्छ । ● जिल्लाका ५०% भन्दा बढी सडक, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चारजस्ता सार्वजनिक सम्पत्ति क्षतीग्रस्त हुन सक्छ ।
विपद्को समयमा राहत वितरण	• आवश्यकताको पहिचान गरी न्यूनतम क्षतिको लागि स्थानीय तह र मध्यम क्षतिको लागि जिल्लास्तर तथा ठूलो मात्रामा भएको क्षतिका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारसंग अनुरोध गर्ने ।

७.४. आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार पदाधिकारी	कार्य विवरण
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	▪ समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने । ▪ खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकायको समन्वयमा परिचालन गर्ने । ▪ आवश्यकता अनुसार स्थानीय तह, प्रदेश तथा केन्द्रीय स्तरमा समन्वय (मानवीय, आर्थिक, भौतिक) । ▪ सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीले समिति वा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको निर्देशानुसार उल्लेखित कार्यहरु गर्ने ।
२	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख	▪ समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने । ▪ आवास तथा पुनःस्थापना कार्यमा सहयोगात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने । ▪ स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
३	स्थानीय तहहरु	नगरप्रमुख/अध्यक्ष	▪ आफ्नो स्थानीय तह भित्र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने । ▪ खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकायसंगको समन्वयमा थप उदार टोली परिचालन गर्ने । ▪ विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी राहत वितरण कार्यमा सहयोग गर्ने । ▪ आवश्यकता अनुसार प्रादेशिक तथा केन्द्रीयस्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिक) को लागि समन्वय । ▪ तथ्यांक व्यवस्थापन । ▪ स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
४	सुरक्षा निकायहरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	▪ मूख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व तथा उद्धार कार्य गर्ने । ▪ सुरक्षा व्यवस्था कायम गर्ने । ▪ पुर्व तयारीको रुपमा जनचेतना कक्षाहरु संचालन तथा कृतिम घटना अभ्यास गर्ने ▪ विषयगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ।
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	▪ समन्वय गर्ने । ▪ स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने ।

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार पदाधिकारी	कार्य विवरण
			▪ जनपरिचालन गर्ने ।
६	जिल्ला आपतकालीन कार्य संञ्चालन केन्द्र/स्थानीय आपतकालीन कार्यसँचालन केन्द्र	विपद् फोकल पर्सन	▪ सूचना संकलन, समन्वय, संप्रेशन गर्ने । ▪ तथ्यांक व्यवस्थापन गर्ने । ▪ विषयगत तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने ।
७	जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय (DLSA)	प्रमुख	▪ राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघ/संस्था तथा सरोकारवालासंग समन्वय र सहकार्य गर्ने । ▪ स्रोतको खोजी गर्ने ।
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	▪ खाद्य, गैर खाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवास व्यवस्थापन । ▪ आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
९	विषयगत सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरु	▪ विषयगत समितिमा रही क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने । ▪ सम्बन्धीत कार्यालयको आपत्कालीन योजना निर्माण गर्ने ।
१०	उद्योग वाणिज्य सङ्घ	अध्यक्ष	▪ सुख्खा तथा तयारी खाना RTE जस्तैः चिउरा, भुजा, विस्कुट आदि, खाद्यसामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने ।
११	यातायात व्यवसायी संघ	अध्यक्ष/पदाधिकारीहरु	▪ राहत तथा उद्धार कार्यका लागि आवश्यक यातायातका साधनहरु र जन शक्ति उपलब्ध गराउने ।
१२	संचार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	▪ तथ्य र प्रभावकारी सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण ।
१३	नागरिक समाज	संयोजक	▪ राहत तथा उद्धार कार्यमा सहयोग तथा समन्वय गर्ने । ▪ मानव अधिकारको संरक्षण तथा सम्वर्द्धनमा सहयोग ।
१४	पेशागत व्यवसायी समितिहरु	अध्यक्ष	▪ राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग ।
१५	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.हरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	▪ मानवस्रोत परिचालन गर्ने । ▪ गै.स.स. बीच समन्वय । ▪ क्षमता विकास तथा सहजीकरण कार्य गर्ने ।

८.४.१समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन **अगुवाई गर्ने निकाय :** जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंञ्चालन केन्द्र (DEOC)

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यः

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम...आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	जलमापन केन्द्रहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुको नाम र फोन नम्बर अद्यावधिक गर्ने ।	DEOC	सम्पर्क गरी नम्बर संकलन गर्ने ।	मनसून पूर्व
२.	बाढी प्रभावित समुदायहरुलाई सूचना गर्न सम्पर्क व्यक्तिहरुको नाम र फोन नम्बर सङ्कलन गर्ने ।	DEOC	महत्वपूर्ण टेलिफोन सूचि तयार गरी वितरण गर्ने ।	मनसून पूर्व
३.	रेडियो एफ एम स्टेसनको फोन नम्बर र सम्पर्क व्यक्तिहरुको नामावली सूची तयार गर्ने र वितरण गर्ने ।	DEOC	प्रत्यक्ष भेटघाट, टेलिफोन सम्पर्क ।	मनसून पूर्व
४.	जिल्ला प्रसाशन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, नगरपालिका तथा गाउँपालिका, सुरक्षा निकायहरु, रेडक्रसमा सूचना सम्पर्क व्यक्ति पहिचान गर्ने ।	DEOC	विपद्मा कार्यरत संस्था तथा अन्य स्रोतहरु मार्फत ।	मनसून पूर्व

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम...आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
५.	प्रत्येक नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा सूचना सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई अभिमुखीकरण गर्ने र जलमापकहरुको फोन नम्बरहरु उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल लगायतका संस्थाहरु	बैठक, कार्यशाला	मनसून पूर्व
६	सञ्चारकर्मीहरुलाई www.hydrology.gov.np, mfd.gov.np www.daobardiya.gov.np , www.drrportal.gov.np का बारे जानकारी गराउने ।	DEOC , जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कर्णाली वेसिन कार्यालय	बैठक, कार्यशाला	मनसून पूर्व
७	बाढीका बेला नियमित रुपमा सूचना प्राप्त गर्न सकिने ०८४४२०९९९, पैसा नलाग्ने नम्वरः ११५५, ११४९, १६६०८४४२९९९(DEOC, Bardiya) को प्रचार गर्ने ।	DEOC , जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कर्णाली वेसिन कार्यालय	बैठक, कार्यशाला	मनसून पूर्व

८.४.२ खोज तथा उद्धार   अगुवाइ गर्ने निकायः **जिल्ला प्रशासन कार्यालय**

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	जोखिममा रहेका व्यक्ति वा समूहको पहिचान गर्ने ।	जिल्ला समन्वय समिति र सम्बन्धित गापा., नपा, ने.रे.सो., एक्सनएड नेपाल, केयर नेपाल, KMJS Nepal लगायतका संस्थाहरु ।	घरधुरी सर्वेक्षण, जि.स.स., गापा., नपा को प्रोफाईल ।	हरेक वर्षको जेष्ठ सम्म
२	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, DEOC, DLSA	बैठक ।	जेठ मसान्त सम्म
३	विपद् व्यवस्थापन कार्यसंग सम्बन्धी कृत्रिम घटना अभ्यास गराई तयारी राख्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल बल,NRCS , DEOC	तालिम तथा कृत्रिम घटना अभ्यास	असार मसान्त सम्ममा
४	उद्धार सामग्रीहरूको संकलन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल बल	समन्वय ।	जेष्ठको अन्त्य सम्ममा
५	सुरक्षा निकायका इकाईहरु तथा समुदाय स्तरका तालिम प्राप्त स्वयम सेवकहरुको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस, स्थानीय तह ।	फोन, इमेल, सामाजिक सञ्जालको ठेगाना संकलन गरी राख्ने ।	जेष्ठको अन्त्य सम्ममा
६	सुरक्षा निकाय तथा समुदाय स्तरमा रहेका उद्धार टिमलाई अभिमुखीकरण गर्ने ।	DDMC, DEOC, LEOC	अभिमुखीकरण ।	असार दोश्रो हप्ता
७	खोज तथा उद्धार टोलीलाई पौडी सम्बन्धी व्यवहारिक अभ्यास (Simulation) गर्ने ।	DDMC, सुरक्षा निकाय ।	तालिम दिने ।	,,
८	मौजुदा सामग्रीहरुको जांच/परीक्षण गर्ने ।	DDMC, DEOC, LEOC सुरक्षा निकाय र स्थानीय समुदाय ।	अनुगमन गर्ने, पूर्व अभ्यास गर्ने ।	निरन्तर
९	आवश्यकता अनुसारको सामग्रीहरुको पुग/नपुग आँकलन गर्ने ।	DEOC ,सुरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र ।	संकलन, डुवानी र आवश्यक्ता पहिचान गर्ने ।	

८.४.३ खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन   अगुवाइ गर्ने निकायः एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१	खाद्य सामग्रीको मौज्दात विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय, खाद्य संस्थान डिपो कार्यालय, विश्व खाद्य कार्यक्रम ।	अभिलेख तयार गर्ने ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	विपद्को समयका लागि बफर स्टक राख्ने (कम्तीमा १ महिनाको लागि) ।	स्थानीय तहका कृषि विकास शाखा खाद्य संस्थान डिपो कार्यालय विश्व खाद्य कार्यक्रम ।	गोदाम व्यस्थापन गर्ने ।	जेष्ठको तेश्रो हप्ता
३	आयोडिन युक्त नुनको आपुर्ति व्यवस्थापन गर्ने (कम्तीमा १ महिनाको लागि) ।	खाद्य संस्थान डिपो कार्यालय, साल्ट ट्रेडिङ डिपो ।	गोदाम व्यस्थापन गर्ने ।	निरन्तर
४	आफ्नो मातहतमा रहेको सवारी साधन, कृषि प्राविधिकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तहका कृषि विकास शाखा ।	बैठक तथा छलफल ।	निरन्तर
५	मनसूनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायीक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउने ।	विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहका कृषि विकास शाखा, जिल्ला विश्व खाद्य कार्यक्रम ।	बैठक तथा छलफल ।	मनसून शुरु हुनु पुर्बको समय देखी निरन्तर
६	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रमण विरुद्ध खोप कार्यक्रम ।	पशु सेवा कार्यालय ।	अभियान सञ्चालन गर्ने ।	नियमित
७	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रमक रोग नियन्त्रण ।	पशु सेवा कार्यालय सेवा केन्द्रहरु ।	अभियान सञ्चालन गर्ने ।	नियमित
८	मृत पशुपंक्षी व्यवस्थापन ।	पशु सेवा कार्यालय क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट, ह्याचरी उघोग संघ ।	अभियान सञ्चालन गर्ने ।	विपद्. पश्चात

८.४.४ गैरखाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन   अगुवाइ गर्ने निकाय: शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	साझेदार संस्थाहरुसँग भएको राहत सामग्रीहरुको परिमाण तयार गर्ने (नगद र जिन्सी) ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।	बैठक तथा छलफल ।	मनसून पूर्व
२	५००० घर परिवारलाई पुग्ने गैरखाद्य सामग्रीहरु व्यवस्था गरी राख्ने र रणनीतिक स्थानमा (	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	गोदाम व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम ।	मनसून पूर्व

	राजापुर, वांसगढी, भुरिगाउं, गुलरिया, मैनापोखर, मगरागढी) तयारी अवस्थामा राख्ने ।			
३	राहत सामग्रीहरु वितरण प्रकृया एकद्वार प्रणाली मार्फत गर्न सहमति जुटाई राख्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	बैठक तथा छलफल ।	मनसून पूर्व
४.	गैह्र खाद्य सामग्री उपलव्ध गराउन सक्ने बिक्रेताहरु पहिचान गरी उनीहरुसंग आपतकालीन अवस्थामा सामान उपलव्ध गराउने सम्झौता गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बजार सर्वेक्षण र लिखित सम्झौता ।	मनसून पूर्व
५	गैह्र खाद्य सामग्रीको वितरणको प्रक्रिया तयार गर्ने । गैह्र खाद्य सामग्रीमा महिला तथा किशोरीका लागि आवश्यक यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्य संग सम्बन्धीत सामग्री भएको सुनिश्चित गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छलफल ।	मनसून पूर्व
६	१०० वटा टेन्ट खरिद गरी राख्ने अथवा भण्डारसंग सम्झौता गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	बजार सर्वेक्षण र लिखित सम्झौता ।	मनसून पूर्व
७	शिविर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक ठाउँहरु पहिचान गरी राख्ने साथै महिला मैत्री स्थान भए नभएको एकिन गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	समुदायमा छलफल ।	मनसून पूर्व

८.४.५ पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण अगुवाई गर्ने संस्थाः शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका(बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	पुनर्निर्माणका सामग्रीहरु स्टकमा राख्ने (वेल्चा, गैटी, डोरी, गल, हयुम पाइप, डोजर, स्काभेटर)	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	सामग्री खरिद गरी स्टकमा राख्ने र सम्बन्धीत व्यापारी संग समन्वय	मनसून पूर्व
२	वन तथा सामुदायिक वन संग काठदाउरा सहयोग वारे छलफल गर्ने	डिभिजन वन कार्यालय	छलफल र बैठक	मनसून पूर्व
३	प्राविधिकको टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि अभिमुखीकरण तथा प्रभावित स्थानमा परिचालन गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	बैठक	मनसून पूर्व
४	समन्वय, स्रोत पहिचान र पुन निर्माणको कार्ययोजना वनाउने	जिल्ला समन्वय समिति	बैठक	मनसून पूर्व
५	जिल्ला समन्वय समिति मा भएको विपद् व्यवस्थापन कोषलाई अभिवृद्धि गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति	छलफल र निर्णय	मनसून पूर्व
६	कृषि कार्यालय संग समन्वय गरी छिटो उत्पादन हुने खालका विउविजन छनौट गरी राख्ने र वाली वीमा गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	छलफल र निर्णय	मनसून पूर्व
७	नदी नियन्त्रण तटवन्धका लागि आवश्यक तार जाली व्यवस्थापन गर्ने ।	बबई, भादा, औरही नदी नियन्त्रण कार्यालय, कर्णाली नदी व्यवस्थापन आयोजना, राजापुर	बैठक	मनसून पूर्व

८.४.६ खानेपानी तथा सरसफाई   अगुवाई गर्ने : **खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके, फिल्ड अफिस, गुलरिया बर्दिया**

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१	जिल्लामा विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्याशाला ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	विपद्को समयमा सुरक्षित खानेपानीका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	व्यापारी तथा सहयोगी निकायसंग परामर्श तथा बैठक ।	नियमित
३	आपत्कालीन अवस्थामा महिला पुरुषका लागि छुट्टा छुट्टै अस्थायी शौचालय निर्माणका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने (आवास व्यवस्थापन क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने) ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्याशाला ।	विपद् पश्चात
४	वैकल्पिक खानेपानीको श्रोतको पहिचान गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्याशाला ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
५	अस्पताल, बिद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानवीय आवास क्षेत्रमा WASH KIT व्यवस्था गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	सहयोगीहरुसग परामर्श तथा बैठक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
६	प्रत्येक घना बस्तीको लागि एउटा खुल्ला क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाईका लागि निर्देशिका तयार गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	परामर्श तथा बैठक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
७	WASH प्रतिकार्य योजना अनुरुप तयारी अबस्थामा रहने गरी पूर्वतयारी बैठक बस्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्याशाला ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
८	मनसूनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायिक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	सूचना प्रशारण गर्ने ।	मनसून शुरुहुनु भन्दा १ हप्ता पहिले
९	ठोस फोहोर व्यवस्थापनका लागि स्थान छनौट तथा फोहोर राख्ने भाँडाको व्यवस्थापन गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	सदस्य परिचालन गर्ने ।	मनसून शुरुहुनु भन्दा १ हप्ता पहिले
१०	अत्यावश्पक अवस्थामा खानेपानीका लागि टैंकर व्यवस्था गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	समन्वय ।	जेष्ठको दोश्रो हप्ता
११	कोभिड-१९ कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट जोगिन स्वास्थ्य सामग्री अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	समन्वय ।	जेष्ठको दोश्रो हप्ता

८.४.७ विषयगत क्षेत्रः स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रगत अगुवा : स्वास्थ्य कार्यालय, बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१	स्वास्थ्य सम्बन्धी रोष्टर व्यवस्थापन ।	• स्वास्थ्य कार्यालय • बर्दिया अस्पताल • स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान ।	• क्लष्टर सदस्यहरुको बैठक/कायैशालामा छलफल ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	सरुवा रोग फैलन नदिइ तयारी अबस्थामा रहने तथा सतर्कता अपनाउने ।	• स्वास्थ्य कार्यालय • बर्दिया अस्पताल • स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान ।	• बैठक	निरन्तर
३	अत्यावश्यक औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री व्यवस्थापन (बफर स्टक राखिएको) ।	• स्वास्थ्य कार्यालय • बर्दिया अस्पताल • स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान ।	• स्थानीय तह अन्तर्गतका बैठक	जेष्ठको पहिलो हप्ता
४	रक्त संचार सेवा केन्द्रको अनुगमन तथा रगत भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने ।	• स्वास्थ्य कार्यालय • बर्दिया अस्पताल • स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान ।	• छलफल	निरन्तर
५	कोविड-१९ कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट जोगिन अनिवार्य प्रयोग गर्ने सामग्री	• स्वास्थ्य कार्यालय • बर्दिया अस्पताल • स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान ।	• छलफल	निरन्तर

८.४.८ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा अगुवाइ गर्ने निकायः जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)

१	मनसूनबाट हुनसक्ने महिला बालबालीका, जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको संरक्षणको लागि क्लष्टर बैठक बसी पूर्वतयारी योजना निर्माण गर्ने ।	• DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा वालवालिका शाखा ।	• विषयगत सदस्यहरुले तयार गरेको योजना मुताविक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	संरक्षण बिषयगत क्षेत्रको रणनीतिक योजना निर्माण गर्ने ।	• DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा वालवालिका शाखा ।	• विषयगत सदस्यहरुले तयार गरेको योजना मुताविक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
३	Dignity Kit तयारी अवस्थामा राख्ने ।	• DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा वालवालिका शाखा ।	• विषयगत सदस्यहरुले तयार गरेको योजना मुताविक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
४	Children kit स्थानीय स्तरबाट नै वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	• DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा वालवालिका शाखा ।	• आवश्यकता अनुरुप बिषयगत सदस्यहरुले तयार गरेको योजना मुताविक ।	विपद. पश्चात
५	परिवारबाट बिछोडिएका, अभिभावक गुमाएका बालबालिकाका लागि तत्काल राहत तथा बन्दोबस्ती उपलब्ध गराउन सक्ने गरी रकमको व्यवस्था गर्ने ।	• DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा वालवालिका शाखा ।	• विषयगत सदस्यहरुले तयार गरेको योजना मुताविक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
६	यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवाका अत्यावश्यक सामग्रीहरुको विशेष व्यवस्था गर्ने ।	• बर्दिया अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थान ।	• गोदाम गर्ने वा सम्बन्धित स्थानमा स्टक राख्ने ।	जेष्ठ महिना
७	यौन तथा लैंगिक हिंसा प्रभावितलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउन कोषको व्यवस्था गर्ने, अस्थायी वास, स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक सहयोग प्रदान गर्ने निकायहरुको सूची अध्यावधिक गरी समन्वय गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	• स्थानीय तहका महिला तथा वालवालिका शाखा • स्थानीय तह अन्तर्गतको न्यायीक समिति ।	• सम्बन्धित स्थानीय तहले उपयूक्त संरचना निर्माण गर्ने ।	विपद्को समय वा विपद् पश्चात तत्काल

८.४.९ विषयगत क्षेत्रः आपत्कालीन शिक्षाः अगुवाइ गर्ने : शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	विपद्बाट प्रभावित हुने सम्भावित विद्यालय र विद्यार्थीहरुको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई • स्थानीय तहका शिक्षा शाखाहरु	बैठक एवम् कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।

२	सङ्कटासन्न विद्यालयका शिक्षक एवम् विव्यसका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नं अद्यावधिक गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई • स्थानीय तहका शिक्षा शाखाहरु	बैठक एवम् कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।
३	बाढीको मुहान एवम् स्रोतको रुपमा रहेका दाङ, सुर्खेत जिल्लासँग नियमित सम्पर्कमा रही सूचना एवम् जानकारी लिने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु, शिक्षा क्लष्टरका सदस्यहरु, विद्यालय र संघ संस्थाहरु ।	छलफल र सञ्चार सम्पर्क	बाढी आउन सक्ने सम्भावित समयमा ।
४	विद्यालयमा शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकहरुलाई पूर्व सूचना प्रणालीबारे अभिमुखीकरण गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु, शिक्षा क्लष्टरका सदस्यहरु, विद्यालय र संघसंस्थाहरु ।	बैठक र कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।
५.	सङ्कटासन्न विद्यालयका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुलाई बाढी पूर्वसूचना अभिमुखीकरण, प्रकोप व्यवस्थापन र प्राथमिक उपचार सम्वन्धी आधारभूत तालिम दिने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई , नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	अभिमुखीकरण र तालिम	मनसूनपूर्व

७.५ आवश्यकताको लेखाजोखा

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि १ दिन			
विपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सूचना लिने	DEOC/LEOC	√	√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने ➢ विपद् सूचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने । ➢ पूर्व सूचना प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने । ➢ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यसंचालन कार्यविधि अनुसार सक्रिय बनाउने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।	√	√
प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन । ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।	√	√
स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरुलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागि प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने ।	DDMC/LDCRC		√
प्राथमिक उपचार, एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने ।	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानीय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति ।	√	√
बिषयगत/क्षेत्रगत निकायहरुसँग समन्वय ➢ बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने ।	DDMC /DEOC/LEOC Cluster Lead/Co-Lead		√

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
स्थानीय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरु रहेको स्थानबारे जानकारी लिने ।	Local Level/DDMC/DEOC	√	√
प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखाका लागि टोली परिचालन ।	DDMC/Local Level	√	√
प्रभावित समुदायहरुलाई विपद. प्रतिकार्यका लागि भए गरेका प्रयासहरु तथा सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु प्रवाह गर्ने ।	DEOC/FNJ/Local Media/FM	√	√
बिस्थापितहरुलाई तयारी खाना, पानीको व्यवस्था गरी वितरण गर्ने ।	Local Level/cluster		√
बिस्थापितहरुलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको व्यवस्था मिलाउने ।	Local Level/DDMC/Private Sector/Custer/NRCS/other actors	√	√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC/LEOC	√	√
० देखि २ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM/Local Media	√	√
राहत वितरण कार्यलाई एकद्धार प्रणाली मार्फत वितरणको प्रबन्ध गर्ने ।	DDMC/Local Level/Cluster		√
बिस्थापितहरुलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप व्यवस्था गर्ने ।	Local Level /DDMC/FNCCI/Cluster	√	√
बिस्थापितहरुलाई गैरखाद्य सामग्री थप वितरण गर्ने ।	NRCS/Local Level	√	
प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागि गृह मन्त्रालय (विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य शाखा) सँग अनुरोध गर्ने ।	DDMC/DEOC	√	√
बिस्थापित भएकाहरुलाई अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने ।	Local level/DUDBC/NRCS/ Private Sector	√	√
प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलब्ध गराउने ।	DDMC	√	√
घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको व्यवस्था मिलाउने ।	DPHO		√
CRRT/RRT समूहको बैठक बसी टोली परिचालन गर्ने ।	DPHO		√
बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
० देखि ३ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias	√	√
शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्यु भएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
राहत वितरणकार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह ।	√	√
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।	√	√
अति संकटासन्न अबस्थामा रहेका समूहहरुलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा ।		√
प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिसांका गतिविधिका सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई विशेष सरंक्षणको प्रबन्ध मिलाउने ।	स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा, जिल्ला बाल कल्याण समिति		√

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
	जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि कार्य गर्ने निकायहरु ।		
बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु ।		√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DDMC/DEOC		√
० देखि ४ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias	√	√
कोरोना भाइरसको जोखीम कम हुने गरी स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री प्रयोग गरी राहत वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	DDMC/Local level		√
खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने ।	खापा तथा सरसफाई डि. कार्यालय स्थानीय तह ।		√
विपद्बाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरी तत्कालका लागि संचालनमा ल्याउने ।	सडक डिभिजन कार्यालय,स्थानीय तह ।		√
प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	√	√
मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानीय तह ।		√
बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु ।		√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
० देखि ५ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias	√	√
प्रभावितहरुको पहुँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत वितरणको व्यवस्था गर्ने ।	Local Level/DDMC		√
अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने ।	नेपाल विद्युत प्राधिकरण कार्यालय ।		√
थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु ।		
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
० देखि ६ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias		√
थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु ।		
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि ७ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias		√
बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु ।		√
थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने; विशेषगरी लैंगिक हिँसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने ।	स्थानीय तह, महिला तथा बालबालिका शाखा ।		√
गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने ।	NRCS/Local Level	√	√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
आवश्यकताको आधारमा विपद् **लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२** अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाउने ।	DDMC/Cluster Lead and Co-Lead		√
प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था गर्ने ।	Local Level/DDMC/ DEOC	√	√

८. विपद् व्यवस्थापन समितिको संरचना

८.१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

(१) जिल्लास्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको लागि देहाय बमोजिमको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति रहनेछ :-

(क)	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	-अध्यक्ष
(ख)	जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	-सदस्य
(ग)	जिल्ला भित्रका स्थानीय तहका अध्यक्ष तथा प्रमुख	-सदस्य
(घ)	स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय हेर्ने जिल्लास्थित कार्यालयको प्रमुख	-सदस्य
(ङ)	जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु	-सदस्य
(च)	जिल्लास्थित पूर्वाधार तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयका प्रमुखहरू	-सदस्य
(छ)	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका जिल्लास्थित प्रमुख वा प्रतिनिधि	-सदस्य
(ज)	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(झ)	गैरसरकारी महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ञ)	नेपाल पत्रकार महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ट)	उद्योग वाणिज्य महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ठ)	प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	-सदस्य सचिव

(२) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) परिषद्, कार्यकारी समिति तथा प्रदेश समितिबाट स्वीकृत नीति, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने, गराउने,

(ख) जिल्लाको विपद् प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गर्ने, गराउने,

(ग) जिल्लास्तरमा रहेका आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सञ्चालन गर्ने,

(घ) उपलब्ध स्रोतको उच्चतम प्रयोग तथा प्रवाह गरी विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खोजी तथा उद्धार गर्ने,

(ङ) नेपाल सरकारबाट स्वीकृत मापदण्ड अनुसार राहत वितरण गर्ने, गराउने तथा जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयलाई सोही अनुसार राहत वितरण गर्न लगाउने,

(च) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार यातायात तथा मानिसको आवत जावतमा नियन्त्रण गर्ने,

(छ) विपद्का कारण सिर्जित फोहोर तथा अन्य अनावश्यक वस्तु हटाउने वा हटाउन लगाउने,

(ज) विपद्को समयमा मृत्यु भएका मानिसको शव तथा जनावरको व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,

(झ) आपत्कालीन अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरुको लागि आश्रय गृहको व्यवस्था गर्ने,

(ञ) विपद्को समयमा तत्काल परिचालन हुन सक्ने गरी सुरक्षा निकायलाई दुरुस्त राख्न लगाउने,

(ट) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी, खाद्यान्न, लत्ताकपडा तथा औषधि उपचार जस्ता अत्यावश्यक वस्तुको प्रबन्ध गर्ने,

(ठ) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल आवश्यक पर्ने अस्थायी भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्न लगाउने,

(ड) विपद्को अवस्थामा स्थानीयस्तरमा उपलब्ध सरकारी, गैरसरकारी एवं निजी यातायातका साधन, यन्त्र, सरसामान, खाद्य सामान आदि कानून बमोजिम नियन्त्रणमा लिई प्रयोग गर्ने वा गर्न लगाउने,

(ढ) विपद्को जोखिममा रहेका वा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा रहेका असुरक्षित भवनहरू भत्काउन लगाउने,

(ण) असुरक्षित भवन तथा स्थानमा रहेका विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने,

(त) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवक, विशेषज्ञ तथा परामर्शदातालाई परिचालन गर्ने र सोको सुपरिवेक्षण गर्ने,

(थ) राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूबाट गरिने उद्धार तथा राहत एवं सहयोग आदि क्रियाकलापको समन्वय गर्ने,

(द) विपद्को समयमा खोज, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ सम्बन्धी कार्यको लागि स्थानीय तह लगायत सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गर्ने,

(ध) विपद् पश्चात आउन सक्ने सहायक प्रकोपहरुको न्यूनीकरणका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने,

(न) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा सङ्कटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था रहेमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,

(प) विपद् सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने,

(फ) उद्धार तथा राहत कार्यक्रमको प्रगति विवरण प्राधिकरणमा पठाउने,

(ब) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने, गराउने ।

(३) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, बैठक सम्बन्धी कार्यविधि र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८.२. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति :

(१) प्रत्येक स्थानीय तहले गाउँपालिकाको अध्यक्ष वा नगरपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा पन्ध्र जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नु पर्नेछ।

(२) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :—

(क) परिषद्बाट स्वीकृत राष्ट्रिय नीति तथा योजना एवम् कार्यकारी समिति र प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत एकीकृत तथा क्षेत्रगत नीति योजना र कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने,

(ख) स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन गर्न लगाउने,

(ग) सरकारी, निजी एवम् गैरसरकारी संस्था, स्थानीय स्वयंसेवक, सामाजिक परिचालक लगायत सम्बन्धित सबै पक्षको समन्वय र संलग्नतामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,

(घ) स्थानीय तहका पदाधिकारी, कर्मचारी, स्वयंसेवक, सामाजिक परिचालक तथा समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रशिक्षण दिने व्यवस्था मिलाउने,

(ङ) भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवनसंहिता लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना गराउने,

(च) स्थानीय समुदायलाई विपद्प्रति जागरुक बनाउन, विपद्सँग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न तथा विपद्को घटना हुनासाथ प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुन वडा वा समुदायस्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने,

(छ) विपद् प्रतिकार्यका लागि आपत्कालीन नमूना अभ्यास गर्ने, गराउने,

(ज) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार तथा राहतको व्यवस्था गर्ने,

(झ) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले यस ऐन बमोजिम कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने,

(ञ) स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकास र सञ्चालन गर्ने, गराउने,

(ट) स्थानीय स्तरमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्ने,

(ठ) विपद्मा परी हराएका, बिग्रेका वा नष्ट भएका कागजातको यकिन तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी राख्न लगाउने,

(ड) विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारको पहिचान, स्तर निर्धारण तथा परिचयपत्र वितरण गर्ने, गराउने,

(ढ) विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने गरी वारुणयन्त्र लगायतका अन्य उपकरणहरू तयारी हालतमा राख्न लगाउने,

(ण) कार्यकारी समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने, गराउने,

(त) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।

(३) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, बैठक सम्बन्धी कार्यविधि र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८.३ अन्य सरोकारवाला निकाय

८.३.१. **सुरक्षा निकायको परिचालन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार :**

(१) विपद् व्यवस्थापनको काममा आवश्यकता अनुसार सुरक्षा निकाय परिचालित हुनु पर्नेछ ।

(२) विपद्को समयमा खोज, उद्धार तथा राहतको कार्यको लागि नेपाल सरकारले नेपाली सेना परिचालन गर्न सक्नेछ ।

(३) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सुरक्षा निकायले कार्यकारी समिति, प्राधिकरण, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको निर्देशन तथा सुपरिवेक्षण अन्तर्गत रही देहाय बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्नु पर्नेछ :-

(क) सम्भावित विपद्को सम्बन्धमा पूर्वचेतावनी दिने तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि समुदायलाई सजग बनाउने,

(ख) कुनै पनि स्थानमा विपद्का घटनाहरू भएको जानकारी प्राप्त हुनासाथ तत्काल परिचालित हुने र सोको जानकारी सम्बन्धित अधिकारी वा निकायलाई गराउने,

(ग) आपत्कालीन खोज, उद्धार तथा राहत वितरण गर्ने कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पन्न गर्ने,

(घ) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयमा खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम एवम् जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

(४) विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश बमोजिम कुनै पनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा उपलब्ध जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार सुरक्षा निकायलाई हुनेछ ।

(५) सुरक्षा निकायले विपद्को समयमा खोज तथा उद्धार कार्यका लागि प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग आवश्यक सामग्री माग गर्न सक्नेछ।

८.३.२. **सेवा प्रदायक निकायको काम, कर्तव्य र अधिकारः**

(१) कुनै स्थानमा विपद् परेमा वारूणयन्त्र तथा अन्य सेवा प्रदायक निकायले सम्बन्धित स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई तत्काल सूचना दिनु पर्नेछ ।

(२) वारूणयन्त्र तथा अन्य सेवा प्रदायक निकायले आपत्कालीन खोज, उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले दिएको निर्देशनको पालना गर्नु पर्नेछ ।

(३) आपत्कालीन कार्य सम्पादन गर्दा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको आदेश बमोजिम कुनै पनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार वारुणयन्त्र सेवा प्रदायक निकायलाई हुनेछ ।

८.३.३. **सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व :**

(१) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) आफ्नो भवन, उद्योग, कार्यालय वा व्यावसायिक केन्द्रमा विपद्का घटना हुन नदिन विपद् सुरक्षा औजार, उपकरण, सामग्री, आपत्कालीन निकास लगायत तोकिए बमोजिमका अन्य व्यवस्था गर्ने,

(ख) तथ्याङ्क सङ्कलन, क्षतिको मूल्याङ्कन, राहत, पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण समेतका सम्पूर्ण कार्यमा कार्यकारी समिति, विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य समिति तथा प्राधिकरणलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,

(ग) आफ्ना कर्मचारी तथा कामदारलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्राधिकरणले तोके बमोजिमका आधारभूत अभिमुखीकरण तालिम दिने,

(घ) विपद् व्यवस्थापन कार्यमा उपयोग हुने स्रोत साधनलाई तयारी हालतमा राख्ने,

(ङ) नेपाल सरकार, प्राधिकरण, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश अनुसार आफ्ना भवन लगायत अन्य संरचना आपत्कालीन प्रयोजनका लागि आवश्यक परेमा उपलब्ध गराउने,

(च) सम्बन्धित अधिकारीको सुपरिवेक्षणमा उद्धार तथा राहत वितरण कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने,

(छ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण संयन्त्रको व्यवस्था गरी तयारी अवस्थामा राख्ने,

(ज) फोहोरमैला तथा प्रदुषणको यथोचित व्यवस्थापन गरी यसबाट वातावरण र जनजीवनमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू अपनाउने,

(झ) विपद्को घटना घटेमा तत्काल नजिकको सुरक्षा निकाय र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई खबर गर्ने ।

(२) सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी योजनाको अधीनमा रही विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा गरी अनिवार्य रूपमा लागू गर्नु पर्नेछ ।

८.३.४. **विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग गर्नु पर्ने :**

सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संस्था, स्थानीय सङ्घ संस्था, समुदाय, स्वयंसेवक, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र तथा व्यक्तिले विपद् व्यवस्थापन कार्यमा देहाय बमोजिम सहयोग गर्नु पर्नेछः-

(क) तथ्याङ्क सङ्कलन, क्षतिको मूल्याङ्कन, राहत, पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण लगायतका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने,

(ख) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने,

(ग) क्षमता विकास, आपत्कालीन नमूना अभ्यास तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहयोग गर्ने तथा भाग लिने,

(घ) खोज, उद्धार तथा राहत वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने।

विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी, स्थानीय बुद्धिजीवी, दातृ निकाय, परोपकारवादी संस्थाहरू, स्थानीय नागरिक समाज, निजी कम्पनी तथा लगानीकर्ताहरू तथा अन्य व्यक्तिहरूसँग समन्वय गरी स्थानीय विपद् जोखिम सम्बन्धी कार्य गर्न सक्नुका साथै सहयोगको लागी अक्षयकोष तथा उद्धारको लागि वारुणयन्त्र, खाद्य तथा अन्य अत्यावश्यक सामग्री भण्डारण गर्नसक्छ।

विपद्ले प्रभाव पार्न सक्ने संभावित ठाउँ, समुदाय, तथा क्षेत्रको पहिचान तथा नक्साङ्कन गरी विपद् आउनुअघि त्यसको जोखिम न्यूनीकरणको लागि पूर्वतयारी सम्बन्धि क्रियाकलाप गर्न तथा गराउन सक्छ। यसो गर्दा विपद् आइहाले पनि ठूलो जनधनको क्षति हुनाबाट स्थानीय समुदायलाई जोगाउन सकिन्छ। समुदायस्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्न प्रत्येक गाउँटोल वा दुई वा दुईभन्दा बढी गाउँटोल मिलाएर वा समुदायलाई लक्षित

गरी एक सामुदायिक विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समितिको गठन गर्दा विपद् न्यूनीकरण गर्नको लागि अझ सजिलो हुन्छ।

८.४ निकायगत समन्वय र अन्तरसम्बन्ध

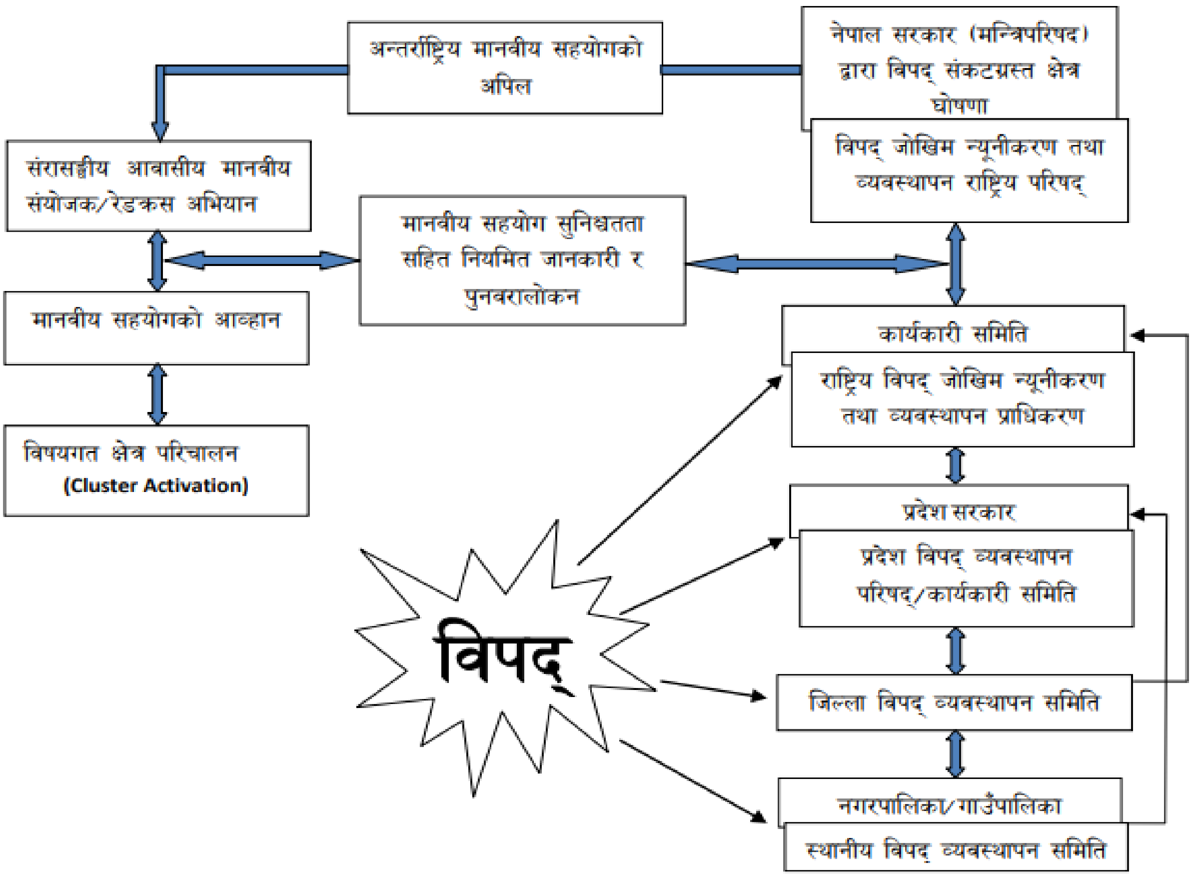

९. मनसून पूर्वतयारीका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास

काल्पनीक प्रकोप घटनाको परिस्थिति सिर्जना गरि वास्तविक घटना हुँदा अवलम्बन गरिनु पर्ने विधि र प्रक्रियासम्मत कृयाकलापहरु गरेर प्रकोपको सामना गर्ने क्षमताको अभ्यासलाई कृत्रिम घटना अभ्यास भनिन्छ।

यहाँ उल्लेख गरिएको कृत्रिम घटना अभ्यास पूर्णतः बाढी पूर्वसूचना प्रणालीमा आधारित छ । बाढी प्रकोप वा बाढी प्रकोपजन्य घटनाका सम्भावनाहरु निरन्तर अनुगमन गरि सो प्रकोपको घटना हुनु अगावै त्यस प्रकोपबाट हुनसक्ने सम्भावित हानी नोक्सानी समुदायलाई जानकारी गराई बाढीको जोखिमबाट बच्न-बचाउन गरिने विधिसम्मत प्रकृया र कामहरुलाई बाढी पूर्वसूचना प्रणाली भनिन्छ । बाढी पूर्वसूचना प्रणालीमा मूख्यतया चार अन्तरसम्बन्धित भागहरु हुन्छन् ।

क. बाढीको जोखिमको ज्ञान

ख. प्रकोप जोखिमको अनुगमन

ग. सञ्चार र प्रचार-प्रसार

घ. प्रतिकार्य

समुदायमा वास्तविक प्रकोपको घटना घटेमा यी सबै भागहरूमा गरिने कामहरू व्यवस्थित रुपमा हुनसक्छन् कि सक्दैनन् र विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न विभिन्न सरोकारवाला तथा समुदायले समन्वयात्मक रुपमा के, कसरी पूर्वसूचनाको प्रयोग गरि बाढीबाट बच्ने उपायहरू अवलम्बन गर्ने भनेर कृत्रिम घटना अभ्यास गरिन्छ ।

यो कृत्रिम घटना अभ्यास बाढी प्रभावित समुदायमा गर्नुपर्छ जहाँ बाढी आउनु भन्दा पहिले नै समुदायले बाढी आउदै गरेको सूचना प्राप्त गरि कसरी बचावटका उपायहरू अपनाउन सकिन्छ भन्ने ज्ञान तथा सीप प्राप्त गर्न सक्छन् । बाढी अनुगमन गरि खबर गर्ने ठाउँबाट कुनै समुदायमा पुग्न बाढीलाई लाग्ने समय (Lead time) भन्दा त्यो बाढी आउदै गरेको खबर पाएपछि समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा पुग्न लाग्ने समय (Lag time) कम हुनुपर्दछ । अर्थात् बाढी गाउँठाउँमा पुग्नु अगाबै समुदाय सुरक्षित स्थलमा पुग्नु पर्छ । कृत्रिम घटना अभ्यास काल्पनिक जस्तै देखिन्छ तर यसमा सहभागी हुने सबै व्यक्ति तथा समूह र सस्थाहरू वास्तविक हुन्छन् र वास्तविक घटना भइरहने वा हुनसक्ने समुदायमा यो अभ्यास गरिन्छ । घटना अभ्यासमा आवश्यक सामग्रीहरुको विवरण अनुसूची-१८ मा रहेको छ ।

कृत्रिम घटना अभ्यास के का लागि ?

कृत्रिम घटना अभ्यास पूर्वसूचना प्रणाली अन्तरगत बाढी जोखिम न्यूनिकरण गर्ने महत्वपूर्ण अभ्यास हो। यसवाट सम्बन्धित समुदाय र मानवीय सहायताका क्षेत्रमा कार्यरत निकाय, संघ सस्थाहरूको सीप, क्षमता, सचेतना बढ्नमा सहयोग पुगी प्रकोपको सामना गर्ने क्षमता बढ्दछ ।

कृत्रिम घटना अभ्यासका उद्देश्यहरूः

- पूर्वसूचना प्रणालीको उपयोग गरि बाढीको क्षतिबाट बच्न बचाउन विभिन्न सरोकारवालाहरू र जोखिममा रहेका समुदायको आपसी समन्वयात्मक कार्यहरूको अभ्यास गरि सीप र क्षमता विकास गर्ने ।
- समुदायमा वास्तविक बाढी आउँदा गर्नुपर्ने कार्यहरू र अपनाउनुपर्ने सावधानीका बारेमा अभ्यास र परीक्षण गर्ने ।
- बाढीबाट समुदायमा हुन सक्ने धनजनको क्षती कम गर्ने ।

कृत्रिम घटना अभ्यासका अपेक्षित प्रतिफलहरु

- बाढी जोखिमको अनुगमन गरि समुदायलाई त्यसको खबर गर्ने जिम्मेवारी भएका व्यक्ति एव निकायहरू (विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल र स्वयसेवक) बाढीको पूर्वसूचना (चेतावानी स्तर र खतरा स्तरको जानकारी) कसरी लिने-दिने विषयमा प्रष्ट भई पूर्वसूचना सप्रेषण प्रणालीको बारेमा पूर्ण जानकारी हुनेछ।
- सरोकारवालाहरू बीच आपसी समन्वय गरि बाढीको प्रतिकार्य (Reponse) गर्ने क्षमताको विकास हुनेछ ।
- बाढी आउन लागेको खबर बाढी अनुगमन गर्ने केन्द्र वा नदिको माथिल्लो तटीय क्षेत्रमा रहेका समुदाय वा सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, रेडियो जस्ता सम्बन्धित जानकारीका श्रोतबाट पाएपछि समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा पुग्न कति समय (Lag time) लाग्छ, अर्थात् त्यो बाढी गाउँ-ठाउँमा आउनु भन्दा कति समय अगावै समुदाय सुरक्षित स्थानमा पुग्न सक्छन् भनेर परिक्षण भएको हुनेछ ।
- सुरक्षित स्थानमा जाने बाटोहरूको परिक्षण हुनेछ र आवश्यक सुधार/परिमार्जन गर्न सघाउ पुग्नेछ ।

- समुदायलाई आवश्यक पर्ने आश्रयस्थल, सञ्चार साधन, सम्बन्धित विषयमा दक्ष स्वयंसेवकहरू, उद्धार सामग्री आदि के-कति परिमाणमा आवश्यक पर्दछन् भन्ने जानकारी भई प्रतिकार्य क्षमतामा सुधार गर्न सघाउ पुग्नेछ ।
- सहायता आवश्यक भएकालाई कसरी सहयोग गर्ने, महत्वपूर्ण सरसामानहरू व्यवस्थित कसरी गर्ने र पशुचौपायालाई सुरक्षित स्थानमा लैजाँदा के गर्ने भन्ने कुरामा समुदाय सचेत हुनेछ ।

आवश्यक संरचनात्मक तथा संस्थागत पूर्वाधारः

कृत्रिम घटना अभ्यास गर्न प्रकोप (बाढी) पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना गरिएको हुनुपर्छ। बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गर्न मुख्यतया तलका अवस्था पुरा भएको हुनुपर्दछ ।

- नदि खोलामा आउने विभिन्न स्तरको बाढीबाट समुदायमा हुनसक्ने सम्भावित धनजनको क्षति, बाढी अनुगमन केन्द्र (विशेष गरि वर्षा र जलमापन केन्द्र) बाट समुदायमा पुग्न त्यो नदिको बाढीलाई लाग्ने समय (Lead time), नदिको तल्लो तटका विभिन्न समुदायका लागि निर्धारण गरिएको चेतावनी एवं खतरा स्तरको बारेमा सम्बन्धित समुदाय तथा सरोकारवालाहरूलाई जानकारी भएको हुनुपर्छ। यस वाहेक पनि वर्षाको समयमा समुदायले बाढीको अनुगमन र प्रक्षेपण निरन्तर गर्नुपर्दछ ।
- नेपालमा वर्षाको पूर्वानुमान एवं बाढी जोखिम अनुगमन प्रणालीको स्थापना र सञ्चालनको जिम्मेवारी जल तथा मौसम विज्ञान विभागमा रहेको छ। बाढी, वर्षाको जोखिम अनुगमन गर्न आवश्यक उपकरणहरू र दक्ष जनशक्ति उपलब्ध हुनुपर्दछ । अहिले विभिन्न खोला, नदिहरूमा बाढीको अनुगमन जल तथा मौसम विज्ञान विभागले स्थापना गरेको गेज स्टेशनमा जडान गरिएका उपरकणहरू र त्यहाँ खटिएका कर्मचारीबाट भैरहेको छ। यस्तो अनुगमन कार्य २४ सै घण्टा भैरहेको हुनुपर्दछ ।
- बाढीको जोखिमबारे सङ्कटासन्न समुदायलाई समयमा नै जानकारी गराउन बाढी अनुगमन गर्ने केन्द्र / निकाय देखि सङ्कटासन्न समुदायसम्म प्रभावकारी सञ्चार प्रणालीको स्थापना गर्नुपर्दछ । यसका लागि सञ्चारका भरपर्दो साधनहरू, दक्ष र प्रतिबद्ध जनशक्तिको आवश्यकता पर्दछ । सामान्यतया वाढी अनुगमन गर्ने स्टेशनमा जब बाढी सजग, चेतावनी तथा खतराको स्तरमा पुग्दछ, तब सोको खबर विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूबाट तल्लो तटीय क्षेत्रमा रहेका समुदाय र विभिन्न तहका सरोकारवालालाई दिईन्छ । बाढीको खबर सम्बन्धित समुदायका सम्पर्क व्यक्तिसम्म पुगेपछि त्यहाँबाट समुदाय भित्र, घर-घर, व्यक्ति-व्यक्तिमा पुऱ्याउन समुदायमा रहेको पूर्वसूचना कार्यदल परिचालित हुन्छ । कार्यदलका तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरूले हातेसाईरन बजाउने, हातेमाईकबाट जानकारी गराउने, घरदैलोमा पुगी व्यक्तिलाई भेटेर बाढीको सूचना दिने काम गर्दछन् ।

कृत्रिम घटना अभ्यासका चरणहरुः

समुदायमा बाढीचाट जोगिन गरिने त्रिम घटना अभ्यास गर्दा विभिन्न चरणहरूमा व्यवस्थित विधि र प्रयाहरू अपनाउनुपर्ने हुन्छ। कृत्रिम घटना अभ्यास काल्पनिक भएता पनि वास्तविक घटनाका समयमा पनि यही विधि र प्रया पालना गर्नुपर्दछ।

१. कृत्रिम घटना अभ्यासको तयारी

नेपालमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास वर्षा शुरु हुने समयमा जेठ-असार महिनामा उपयुक्त हुन्छ। तसर्थ सबै तयारीहरू सो अगावै सम्पन्न गर्नुपर्छ। यो अवधिमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्दा अभ्यासको ताजा सम्झना बर्षाको बेलासम्म रहि रहन्छ र वर्षाभन्दा केहि हप्ता अगाडि गर्दा कुनै कमि कमजोरी भएमा सो सुधार्न सक्ने समय पनि उपलब्ध हुन्छ । तापनि समुदायको उपयुक्त समय हेरी अन्य समयमा पनि यस्ता कृत्रिम घटना अभ्यास गर्न सकिन्छ ।

विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यदलहरूको तयारी

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदलहरू, स्वयंसेवकहरूको सयुक्त तथा छुट्टाछुट्टै बैठक बसी सरोकारवालाहरूको सूचि, सूचनाका साधनहरू, सूचना सम्प्रेषण प्रक्रिया, सुरक्षित बाटो, सुरक्षित स्थान, उद्धार सामग्रीहरू सबै पर्याप्त छ/छैन र भएकोले काम गरेको छ छैन, सो को लेखाजोखा गर्ने साथै विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू, कार्यदलहरू र स्वयंसेवकहरूको भूमिका बारे प्रष्ट पार्नुपर्छ ।

(क) सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बसी निम्न विषयमा छलफल र निर्णय गर्ने

- समुदायमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने निर्णय, सो को मिति र समय निर्धारण ।
- कृत्रिम घटना अभ्यासको परिदृश्य निर्माण गर्ने।
- कृत्रिम घटना अभ्यासमा सहभागी हुने समुदायको आकार (भौगोलिक क्षेत्र निर्धारण गर्ने ।
- कार्यदलहरूलाई आवश्यक सामग्री एवं औजारहरू, निर्वाह गर्ने भूमिका (वा कार्यसूचि) सहित तयारी गर्न आग्रह गर्ने।
- कार्यदलहरूको बैठक तथा अन्य तयारी सम्बन्धि कार्ययोजना तयार गर्ने ।
- घटना अभ्यासका लागि आवश्यक साधन, स्रोतहरूको आवश्यकता अनुमान तथा सो को व्यवस्था के कसरी गर्ने सम्बन्धि निक्यौल गर्ने ।
- समन्वय गर्नुपर्ने सरकारी, गैरसरकारी निकायहरू, व्यक्तिहरूसंग समन्वय गर्ने तौरतरिका तय गर्ने र जिम्मेवारी बांडफांड गर्ने। जस्तै गेज रिडर, नजिकको प्रहरी कार्यालय, गापा/नपा, स्वास्थ्य चौकी आदि ।
- कार्यदललाई थप जनशक्तिको आवश्यकता भएमा समुदायबाट वा नजिकको विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरि थप स्वयंसेवक व्यवस्था गर्ने र जिम्मेवारी दिने ।
- कृत्रिम घटना अभ्यासको सहजीकरण गर्न कार्यदलका संयोजकहरू समेत रहेको एउटा सहजीकरण टोली र एउटा अनुगमन टोली गठन गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन समितिको अर्को बैठक बस्ने मिति र छलफलका विषय निर्धारण गर्ने । समितिको अन्य बैठकहरू आवश्यकता अनुसार निर्धारण गर्न सकिन्छ ।

(ख) कार्यदलहरूको बैठक र समन्वय

तल उल्लेख गरिए बमोजिम पूर्वसूचना कार्यदल, खोज तथा उद्धार कार्यदल, प्राथमिक उपचार कार्यदल, आपत्कालिन आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलहरू बीच बैठक बैठक बसि तयारी कार्यलाई अघि बढाउने ।

पूर्वसूचना कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफल, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- कार्यदलका स्वयंसेवकहरूको कार्य विभाजन गर्ने। जस्तै गेज रिडरबाट सूचना निने, साईरन, हातेमाईक जस्ता सञ्चार उपकरणहरूको प्रयोग गर्ने व्यक्तिको छनौट गर्ने र जिम्मेवारी तथा भूमिका प्रष्ट पार्ने। सामान्यतया गेज रिडरवाट सूचना लिने व्यक्तिले नै साईरन बजाउने पनि हुनसक्छ वा कार्यदलको सदस्यलाई अनुरोध गर्ने ।
- सबै निकायहरू (गेज रिडर, सुरक्षा निकाय, प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस आदि) र समुदाय भित्रका सम्पर्क व्यक्तिहरूको टेलिफोन नम्बरहरू अद्यावधिक गर्ने र सम्बन्धित स्वयंसेवकहरूलाई दिने।
- बाढी अनुगमन केन्द्रका कर्मचारीहरू संग सम्पर्क गरि योजना गरिएको कृत्रिम घटना अभ्यासको बारेमा जानकारी गराउने र त्यसमा ती कर्मचारीहरूको भूमिका र तयारीका बारेमा छलफल गरि प्रष्ट पार्ने ।

- समुदाय नजिकका सुरक्षा निकाय, प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस साथै अन्य सम्बन्धित निकायसंग सम्पर्क गरि योजना गरिएको कृत्रिम घटना अभ्यासको बारेमा जानकारी गराउने र त्यसमा उनीहरूको भूमिका र गर्नुपर्ने तयारीका बारेमा छलफल गरि प्रष्ट पार्ने ।
- समुदायमा साईरन, हातेमाइक, राती/पहेलो कपडा, उद्धार सामग्री प्रयोगको लागि तयारी अवस्थामा छ/छैन सुनिश्चित गर्ने साथै आश्रयस्थल र त्यहाँसम्म पुग्ने सुरक्षित बाटो आदिको अवस्था अद्यावधिक गर्ने ।
- समुदायमा आवश्यक सचेतना र जानकारी गराउने सम्बन्धि कार्ययोजना तयार र कार्यान्वयन गर्ने ।

खोज तथा उद्धार कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफन्त, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- समुदायमा हरेक परिवार र तिनका सदस्यहरूको लगत विवरण अद्यावधिक गर्ने। अद्यावधिक विवरण अन्य कार्यदलहरू र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिमा एक-एक प्रति दिने ।
- समुदायमा अरुको सहयोग आवश्यक पर्ने बुद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बिरामी, सुत्केरी, बालबालिका कहाँ छन् र तिनीहरूलाई के कस्तो सहयोग आवश्यक पर्छ भन्ने जानकारी अद्यावधिक गर्ने।
- अरुको सहयोग आवश्यक पर्ने व्यक्तिहरूलाई विभिन्न कार्यदलहरू र स्वयंसेवकहरू कसले, कसरी सहयोग गर्ने भन्ने विवरण तयार गर्ने र आवश्यक अभ्यान गर्ने ।
- सहयोग प्रदान गरि लगेर राखिने स्थानको तय गर्ने। जुन प्राथमिक उपचार कार्यदलसँग मिलेर तय गर्नुपर्छ ।
- घटनास्थल देखि प्राथमिक उपचार शिविरसम्म घाईतेलाई ल्याउने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने तथा गर्न लगाउने ।
- आवश्यक खोज तथा उद्धार सामग्री (लाईफ ज्याकेट, डोरी, स्ट्रेचर, रबरट्यूव, डुङ्गा आदि) व्यवस्था गर्ने ।

प्राथमिक उपचार कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफल, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- एम्बुलेन्स, नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्यकर्मी, औषधि पसल तथा नजिकको सुरक्षा निकायको सम्पर्क नम्बरहरू अद्यावधिक गरिराख्ने वा राख्न लगाउने।
- खोज तथा उद्धार कार्यदलसँग समन्वय गरि प्राथमिक उपचार गर्ने स्थानको व्यवस्था गर्ने र त्यसको जानकारी समुदायलाई गराउने ।
- प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक सामग्रीहरू (जस्तै प्राथमिक उपचार बक्स। तयार गरि उपयुक्त स्थानमा राख्ने ।
- प्राथमिक उपचार कार्यदलका सदस्यहरूको भूमिका र कार्य विभाजन गरि योजना तयार गर्ने ।

आपत्कालीन आश्रयस्थल (शिविर) व्यवस्थापन कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफल, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- आश्रयस्थलको क्षमता र त्यसमा आश्रय लिन आउने जनसख्याको लेखाजोखा गर्ने। वैकल्पिक आश्रयस्थल, त्यहाँ पुग्ने सुरक्षित मार्गको पहिचान गर्ने र अन्य कार्यदलहरूलाई यस विषयमा जानकारी गराउने ।
- आश्रयस्थलमा खानेपानी, शौचालय जस्ता अत्यावश्यक सेवा-सुविधाहरूको लेखाजोखा र आवश्यकता अनुसार थप व्यवस्था गर्ने ।
- आश्रयस्थलमा समुदायलाई आवश्यक सहयोग र सुरक्षा प्रदान गर्न पर्याप्त स्वयंसेवकहरूको व्यवस्था र कार्य विभाजन गर्ने।
- आश्रयस्थलमा बालबालिका, सुत्केरी तथा विरामीहरूलाई खुवाउने खाना, मानिसहरूलाई चाहिने खाद्यान्न, अन्य सामग्री आदिको लेखाजोखा र व्यवस्था गर्ने ।

- आश्रयस्थलमा रात काट्नु पर्ने अवस्थामा आवश्यक प्रवन्धको लागि छलफल र व्यवस्था गर्ने ।
- सुरक्षित स्थलमा ल्याउने पशुचौपायालाई व्यवस्थापन गर्न छलफल गरि तयारी गर्ने ।
- आश्रयस्थलबाट अन्यत्र थप सुरक्षित स्थानमा सार्नुपर्ने अवस्थामा अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि र साबधानीहरूमा छलफल गर्ने र अभ्यास योजना तयार गर्ने ।

यसैगरि अन्य कार्यदलका स्वयंसेवकहरूको बैठक बसी आवश्यक निर्णय र तयारी गर्ने। यी सबैको संयोजन र अनुगमन विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू बीच कार्य विभाजन गर्ने ।

(ग) सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको दोश्रो बैठक

कार्यदलहरूका बैठक र आवश्यक तयारीका काम सम्पन्न भएपछि सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको दोश्रो बैठक बस्ने । जसमा,

- सबै तयारीको समिक्ष (विशेषगरि कार्यदलको सदस्यबाट प्रस्तुतीकरण) गर्ने र आवश्यक भएमा थप कामहरूको तर्जुमा गर्ने, र
- समुदायमा सचेतना जगाउने सम्बन्धि कार्यदलका कार्ययोजनाहरू एकिकृत गर्ने र कार्यान्वयनको लागि प्रक्रिया तय गर्ने ।

समुदायमा सचेतना अभियान

हरेक वर्ष ढिलोमा जेठ महिना भरिमा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल, स्वयंसेवकहरू परिचालन बई समुदायमा कृत्रिम घटना अभ्यास सम्बन्धि सम्पूर्ण जानकारी र सचेतना जगाउनु पर्दछ। साथै यस्ता अभ्यासको महत्वका बारेमा पनि समुदायलाई प्रष्ट पार्नुपर्छ।

- घरदैलो, समूहगत छलफल, प्रचार-प्रसार सामग्रीको प्रयोग गरि जानकारी गराउने । समुदायत्वई क्रिम घटना अभ्यासका बारेमा विस्तुत
- वर्षा र बाढीका विभिन्न अवस्था जस्तै सजग हुने स्तर, चेतावनी स्तर खतरा स्तर र ती अवस्थाहरूमा बाउने सूचनाहरूका बारेमा जानकारी गराउने। जस्ते चेतावनी र खतराको स्तरमा साईरन बज्ने अवधि/पटक, त्यसको अर्थ मोवाईल फोनमा आउने सन्देश, विभिन्न रङ्गका भण्डाहरू प्रयोग हुने भएमा तिनको संकेत र पालना गर्नुपर्ने निर्देशन आदि ।
- साथै, भिन्न-भिन्न आवश्यकता भएका व्यक्तिलाई गरिने सहयोग र आवश्यक तयारीका बारेमा सचेतना गर्ने गराउने। बाढी आउंदा सुरक्षित स्थानमा जाँदा लिएर जानुपर्ने आकस्मिक तथा अत्यावश्यक वस्तु, कागजातहरूको बारेमा जानकारी गर्ने/गराउने ।
- कृत्रिम घटना अभ्यासको मिति, शुरु हुने समय र अभ्यासका लागि लाग्ने अनुमानित समय बारे समुदायका सबैलाई जानकारी दिने ।
- कार्यदलहरू र तिनले समुदायलाई गर्ने सहयोगको बारेमा जानकारी गराउने। एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा जान कति समय लाग्छ, जुन बाटो जाने, को मान्छे लिन आउंछ के साधन प्रयोग गर्ने, आदिको जानकारी गराउने ।
- कुनै नबुझेको कुरा सोध्न साथै सहयोग माग्नु पर्ने भएमा कुन टीन परिवारले कसलाई सम्पर्क गर्ने जस्ता विषयमा सबैलाई जानकारी गराउने ।
- कुनै-कुनै विषयमा स-सानो समूहमा प्रदर्शनी । अभ्यास गरेर देखाउन पर्ने पनि हुनसक्छ। जस्तै नाईफ ज्याकेट लगाउने, डोरी समातेर घोल खोला तर्ने। ती विषयमा समुदायका मानिसहरूलाई अभ्यास गराउने।

२. कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न गरिने चरणहरुः

समुदायले बाढी विपद् पूर्वतयारी वैशाख जेठदेखि नै गर्नुपर्छ र कृत्रिम घटना अभ्यासहरू पनि वर्षा शुरु हुनु अगावै गर्न उपयुक्त हुन्छ। नेपालमा सामान्यतया जून १० देखि मनसुनी बर्षा सुरु हुन्छ। नेपालमा माघ २ गते भुकम्पको घटना अभ्यास जस्तै सबै बाढी सङ्कटासन्न समुदायले हरेक वर्ष जून महिनाको ५ तारिखका दिन विश्व वातावरण दिवसको अवसरमा बाढी पूर्वसूचनामा आधारित भई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्नु सान्दर्भिक देखिन्छ।

समुदायस्तरको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्न यो विधि र प्रकृया (प्रोटोकल) तयार गरिएको छ। यो विधि र प्रकृयाका बारेमा सबै समुदाय र सरोकारवालाहरूलाई प्रष्ट जानकारी हुन आवश्यक छ।

वास्तविक घटनाको समयमा पनि यही विधि र प्रकृया पालना गर्नुपर्दछ ।

पहिलो खबर (सजग स्तर)

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको संयोजक वा पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजक (वा तोकिएको व्यक्ति) लाई खोला नदिको जलाधार क्षेत्रमा सामान्य स्तर (threshold level) भन्दा वढी वर्षा भएमा वा नदि, खोलाहरूमा जलसतह सामान्य स्तर भन्दा बढी भएमा बाढी अनुगमन केन्द्र वा अन्य निकायबाट बाढी आउनसक्छ भनेर सजग हुन खबर आउँछ ।

सजगताको खबर पाएपछि सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदलहरूले निम्न काम गर्नुपर्दछ

- सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदलहरूको तत्काल बैठक बस्ने र समिति र कार्यदलहरू परिचालन गर्न आवश्यक निर्णय गर्ने ।
- पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्यहरूले हातेमाईक र सिट्ठी बजाएर समुदायलाई खवर गर्ने ।
- टोल-टोलमा रहेका स्वयंसेवकहरू मार्फत समुदायलाई बाढीको अवस्थाको बारेमा अवगत गराउने र सजग रहन अनुरोध गर्ने ।
- स्वयंसेवकहरूले समुदायले के-के तयारी गर्ने विषयमा पुनः सचेत गर्ने । यस अवधिमा समेत हातेमाईक मार्फत वा घरदैलो गरि यस अवस्थामा के गर्ने के नगर्ने जानकारी दिने र सहयोग पनि गर्ने ।
- यसै अवधिमा तोकिएको व्यक्तिले मानवीय सहयोग स्वरुप अन्य समुदायलाई (जस्तै आफूभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदाय) फोन वा एसएमएसबाट पनि जानकारी गराउने ।

स्वयंसेवकहरूबाट सजगताको खबर पाएपछि समुदायका मानिसहरूले निम्न काम गर्नुपर्दछः

- आफूसँगै नलैजाने सामान सुरक्षित स्थानमा राख्ने, आफूसंगै लैजाने सामान ठीक पारेर राख्ने, घर-परिवारमा कोही विरामी भए तिनको औषधीसँगै लैजान तयारी गर्ने ।
- परिवारका सदस्य एकत्रित भएर बस्ने, पशुचौपाया आदिलाई डोऱ्याएर लैजान तयार गरिराख्ने ।
- सम्बन्धित कार्यदलका सदस्यहरू मार्फत दोस्रो खबरको प्रतिक्षा गरि तम्तयार अवस्थामा रहने ।

दोस्रो खबर (बाढीको चेतावनी स्तर पुगेको खबर)

सामुदायीक विपद् ब्यवस्थापनको समितिको संयोजक वा पुर्वसूचना कार्यदलको संयोजक (वा तोकेको ब्यक्ती) लाई बाढी अनुगमन केन्द्रमा (जस्तै कर्णाली नदिको चिसापानी, बबईको चेपाङ, सल्यानको घुइयाबारी र औरही खोला) बाढीले चेतावनी स्तर नाघेको चेतावनीको खबर (दोस्रो खबर) प्राप्त हुन्छ ।यस्तो खबरले जलाधार क्षेत्रका बर्षा बा बाढी मापन/अनुगमन केन्द्रबाट प्रशारण हुने स्वचालित सूचना, नदिको माथिल्लो तटिया क्षेत्रमा रहेको बाढीमापन केन्द्रका कर्मचारी (गेज रिडर) बाट वा जिल्ला

आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रबाट वा माथिल्लो तटका समुदाय, सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको शाखा, उपशाखा, अन्य विश्वसनिय स्रोतबाट पनि प्राप्त हुन्छ ।

कुनै एक स्रोतबाट जस्तै स्वचालित साईरन, एसएमएस बाट प्राप्त भएको खबरको बारेमा अन्य स्रोत जस्तैअनुगमन केन्द्रका कर्मचारी, माथिल्लो तटका समुदायसँग सम्पर्क गरि पुनःजाँच गरेको यकिन गर्नुपर्छ।

- पुर्व सूचना कार्यदलको संयोजकले आफुले बाढीको विश्वसनिय खबर पाउने बित्तिकै पुर्व सूचना कार्यदलकै सदस्य परिचालन गरी साईरनका साथै समुदायमा माईकिङ गर्ने व्यबस्था मिलाउनु पर्छ।साईरन, हातेमाईक पुर्व सूचना कार्यदलको सदस्यहरु को-को संग रहने भन्ने निर्णय पहिले नै हुनुपर्छ ।
- चेतावनीको सूचना (दोस्रो खबर) प्राप्त भए पछी समुदायमा पहिलो साईरन बजाउनु पर्छ ।यो साईरन लगतार एक मिनेट पुरा आवाजमा बजाउने र एक मिनेट रोक्ने ।त्यस पछी फेरी एक मिनेट लगातार बजाउने र रोक्ने (यसका लागि जम्मा ३ मिनेट) ठूलो समुदाय भएमा एक भन्दा बढी संख्यामा साईरन र फरक-फरक स्थानमा बजाउनु पर्छ ।कहाँ बजाउने कसरी तालमेल मिलाउने भन्ने पहिल्यै (तयारी चरणमा नै) निक्यौल गर्नुपर्छ।
- पहिलो साईरन बजे पछीतोकियका कार्यदलका सदस्य स्वयमसेवकहरुले टोलटोलमा माईकिङ गरी,घरदैलो भ्रमण गरी समुदायका सबैले जानकारी पाउने गरी सचेत गर्ने। समुदायलाई बिभिन्न स्थानीय विधि बाट पनि जानकारी गराउन सकिन्छ ।
- साईरन बजाएपछि मात्र साईरनले दिएको संकेत प्रष्टहुने गरी हातेमाईकद्वारा जानकारी गराउनु पर्छ । यसको प्रयोग निकै महत्वपुर्ण हुने भएकोले मानिस सुरक्षित स्थलमा नजाने समयसम्म हातेमाईक, फोन लगाएतका माध्यमहरुबाट प्रष्ट सूचना सम्प्रेषण गरिरहनु पर्छ ।
- स्वंमसेवकहरुले हातेमाईक वा अन्य प्रभाबकारी छिटो माध्यामबाट समुदायले अब के गर्ने, के नगर्ने बिषयमा जानकारी गराईरहनु पर्छ र सूचना सुन्न र निर्देशनको पालना गर्ने तयारी भई रहन जानकारी गराउनु पर्छ ।
- चेतावनीको खवर आउनासाथ खोज तथा उद्दार,आपतकालिन आश्रयस्थल (शिविर) व्यबस्थापन, प्राथामिक उपचार जस्ता कर्यदलहरु पहिले निर्धारण गरेको स्थानमा जुट्नु पर्छ र आफ्नो जिम्मेवारी निर्वाहका लागी तयार हुनुपर्छ ।
- अपाङ्गता भएका ब्यात्ती बृद्ध-वृद्दा, सुत्केरी महिला लगाएत अरुको सहयोग चाहिने व्यक्तिहरुलाई सघाउन खटिने स्वयंसेवकहरु पनि उद्धारका निम्ति सामाग्रीहरु सहित तत्पर भएर बस्ने ।
- विशेषगरी तयारी (lead time)कम भएका समुदायमा चेतावनीको खबर पाउनासाथ अपाङ्गता भएका ब्यत्ती, बृद्ध-बैद्दा, सुत्केरी महिला लगाएत अरुको सहयोग चाहिनेहरुलाई सुरक्षित स्थालमा उद्धार गरिनुपर्छ ।उनिहरुलाई पहिलो प्राथामिकतामा राखी उद्धार गर्ने र सुरक्षित स्थानमा पुर्याउने ।

- चेतावनी पछी गरिने सबै कामहरु सम्पन्न भए पछी सम्बन्धीत कार्यदल स्वयमसेबकहरुले आफु खटिएको टोलको तयारी सम्पन्न भएको खबर टोली नेतालाई दिने र तेस्रो खबरको प्रतिक्षा गरी तम्तयार रहने । समुदायलाई पनि धैर्य भई निर्देशन पर्खन अनुरोध गर्ने ।
- समुदायमा भईरहेका बाढी पुर्वसूचनाको कार्यान्वयन अवस्थाका बारेमा गापा/नपा का प्रमुख तथा विपद् फोकल पर्सन, नजिकका शुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, आपतकालिन केन्द्रमा खबर गर्ने ।आवश्यक भएमा ति निकायलाई सहयोगका लागि तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने।
- पुर्वसूचना कार्यदलको तोकिएको व्याक्तिले अन्य समुदायलाई जोड्ने (जस्तै आफुभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदाय) लाई पनि जानकारी गराउने ।

तेस्रो खबर (बाढी खतरा स्तर पुगेको खबर)

बाढी बढ्दै गरेको र चेतावनीको स्तरबाट खतराको स्तरमा पुगेको सूचना पनि बाढी मापन/ अनुगमन केन्द्रबाट प्रशारण हुने स्वचालित उपकरणबाट बा नदिको माथिल्लो तटिया क्षेत्रमा रहेको बाढीमापन केन्द्रका कर्मचारी (गेज रिडर)बाट बा जिल्ला आपत्कालिन कार्य वालन केद्रबाट वा माथिल्लो तटका समुदाय, सुरक्षा निकाय,नेपाल रेडक्रस सोसाईटिका शाखा/ उपशाखा, अन्य विश्वसनिय स्रोतबाट प्राप्त हुन्छ । सामान्यतया समुदायबाट पनि ति केन्द्रमा सम्पर्क गर्नु मनासिब हुन्छ। यस खतरा स्तर पुगेका खवर पाएपछी निम्न प्रकृया अपनाउनु पर्छ ।

- तेस्रो खबर (खतरा स्तरको सूचना) प्राप्त हुन बितिकै पुर्वसूचना कार्यदलका तोकिएको सदस्यले बाढी खतरा स्तरमा पुगेको साईरन बजाउनु पर्छ।यस पटकको साईरन लगतार दुई मिनेटसम्म बजाउने र आधा मिनेट रोक्ने र पुन लगातार दुई मिनेट सम्मा बजाउने र आधा मिनेट रोक्ने,र यसै गरी दोहोर्याउने दश मिनेटसम्म अर्थात चार पटक बजाउने ।
- खोज तथा उद्दार, शिबिर ब्यबस्थापन ,प्राथामिक उपचार जस्ता कार्यदलहरु सहायता/उद्दारमा र आ-आफ्नो जिम्मेवारी कार्यान्वयन गर्न सरिक हुनुपर्छ ।
- पुर्वसूचना कार्यदल सदस्य र स्बयमसेवकहरुले टोलटोलमा माईकिङ गरि, घरदैलो भ्रमणगरी समुदायका सबैलाई सुरक्षित आश्रयस्थलमा जान अनुरोध गर्ने ।माईकिङ गर्दा समुदायले के गर्ने, के नगर्ने भन्ने बिषयमा पनि प्रष्ट्याई दिने ।
- उद्दारमा खटिने स्वयमसेवकले उद्दार उपकरण साधन प्रयोग गरी अपाङ्गता भएका ब्यक्ती, वृद्ध-वृद्धा, सुत्केरी महिला, बालबालिका लगायत अरुको सहयोग चाहिने ब्यक्तिहरुलाई सुरक्षित स्थानमा (स्थानान्तरण) गर्ने ।
- स्वयमसेवकहरुले हतार हतार भागिरहेका समुदायलाई नआतिन र व्यवस्थित भई शान्तिपुर्ण सुरक्षित स्थल तर्फ जान सहयोग तथा मार्गनिर्देशन गर्ने ।
- सबै भन्दा जोखिममा रहेका घर, व्यक्ति तथा समुदायसम्म सूचना पुगेको र उनीहरू सुरक्षित स्थानमा गएको सुनिश्चित गर्ने । उद्धार गर्नुपर्ने व्यक्तिहरू उद्धार भए नभएको यकिन गर्ने र नभएको भए तुरुन्तै गर्ने ।

- समुदायका मानिसहरू आकस्मिक आश्रयस्थलमा पुगेपछि सबै जम्मा भए नभएको निश्रयोल गर्न आश्रयस्थल (शिविर) व्यवस्थापन कार्यदलले हाजिरी गर्नुपर्छ र सबै सुरक्षित उद्धार (स्थानान्तरण) भएको यकिन गर्नुपर्छ ।
- आश्रयस्थल (शिविर) भित्र विभिन्न मानिसहरूलाई निर्धारण गरिएको ठाउँमा बस्ने व्यवस्था गर्ने ।
- सुरक्षित स्थानमा हामी सबै सुरक्षित छौं भन्ने अनुभूति गराउन स्वयंसेवकहरूले मनोपरामर्श गरिरहनु पर्दछ ।
- पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकले बाढीको अवस्था थाहा पाईराख्न बाढी मापन केन्द्रका गेज रिडरसँग हरेक १०-१५ मिनेटमा फोन सम्पर्क गरिरहनु पर्दछ ।
- जिम्मेवारी तोकिएको व्यक्तिले यो अवस्थाका बारेमा अन्य समुदायलाई जोडने (जस्तै आफूभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदाय) लाई पनि खतरा स्तरको बारेमा जानकारी गराउनु पर्दछ ।
- अनुगमन टोलीले सबै कामहरूको अनुगमन गर्ने र व्यवस्थित रुपमा भएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ ।

खतराको साईरन बजि सकेपछि समुदायले गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरूः

- खतरा स्तरको सूचना पाएपछि आफूसँग लैजान तयार गरिएका सामग्रीहरू लिएर सुरक्षित आश्रयस्थलमा जाने ।
- साईरनको आवाज तथा हातेमाईकवाट वा अन्य किसिमबाट स्वयंसेवकले दिएको निर्देशनलाई पालना गर्ने, कुनै विवाद वा प्रतिवाद नगर्ने ।
- साईरनबाट वा माईकबाट पाएको सूचना, दिएको निर्देशन नबुझे आफ्नो टोलमा खटिएका स्वयंसेवकबाट बुझ्नुपर्छ, अनावश्यक विश्लेषण, विवाद, बहस नगर्ने ।
- स्वयंसेवकले देखाएको बाटो पछ्याउँदै सुरक्षित स्थलमा जाने, आफूखुशी जथाभावी कतै नजाने ।
- समुदायका सक्षम र सवल व्यक्तिहरू आफै सुरक्षित बाटो हुँदै सुरक्षित आश्रयस्थल तर्फ जाने ।
- वाह्य सहयोग चाहिनेहरू स्वयंसेवकको सहयोगमा आश्रयस्थमा जाने । उनीहरू चेतावनी कै स्तरको खबर पाएपछि नै पनि सुरक्षित स्थलमा जान सक्छन् ।)
- आकस्मिक आश्रयस्थलमा पुगेपछि आफ्ना परिवार र छिमेकका सबै जम्मा भए नभएको निक्र्योल गर्न हाजिरी वा चेकजाँच गर्न स्वयंसेवकहरूलाई सहयोग गर्ने ।
- यदि कोही सुरक्षित ठाउँमा आउन छुटेको पाईएमा पुनः खोजी गरि उद्धार गर्न स्वयंसेवकलाई जानकारी गराउने, आफै नजाने ।

वास्तविक घटनामा रातको समय छ भने आवश्यक मात्रामा टर्चलाईटको वा अन्य उज्यालोको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ । स्वयंसेवकहरूले बाटो उज्यालो पारी समुदायलाई सुरक्षित स्थानसम्म पुग्न मार्गदर्शन गर्नुपर्छ ।

सुरक्षित स्थानमा /आश्रयस्थलमा पुगि सकेपछि गर्नु पर्ने क्रियाकलापः

- समुदायले स्वयंसेवकहरूले दिएको निर्देशनलाई पालना गर्नुपर्दछ, शान्त र धैर्य भई बस्नुपर्छ, कुनै विवाद, प्रतिवाद गर्नु हुदैन ।
- आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदल र स्वयंसेवकहरूले सबैजनालाई शान्तिपूर्ण बस्न लगाउन समुदायका धनसम्पत्ति सुरक्षित रहेको भरोसा दिलाउनु पर्दछ ।

- सम्भव भएसम्म परिवारका सदस्यहरूलाई संगै बस्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ । आश्रयस्थलका पर्याप्तता हेरी परिवारका सदस्यहरूलाई संगै बस्न असम्भव भए महिला र पुरुषहरूलाई छुट्टाछुट्टै राख्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।
- सबैजना सुरक्षित छौं भन्ने सुनिश्चित गर्न स्वयंसेवकहरूले समुदायलाई आवश्यक जानकारी, सान्त्वना र दिनुपर्दछ । परामर्श
- बिरामीहरू भएमा तिनको अवस्था अरु बिग्रन नदिन स्वयंसेवकहरूले नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र तथा अस्पतालसम्म पुर्‍याउने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
- आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलले पिउने पानी, खाद्यान्न, शौचालयको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
- आश्रयस्थलमा कति समयसम्म रहनुपर्ने हो अवस्था हेरि पानी, खाद्यान्न, लत्ताकपडाको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
- पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकले वर्षा वा बाढी अनुगमन केन्द्रसँग बाढीको अवस्थाबारे जानकारी लिई समुदायलाई अद्यावधिक जानकारी गराउनु पर्दछ ।
- अभ्यासका क्रममा विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक वा सहजकर्ताहरूले सुरक्षित आश्रयस्थलमा एक घण्टासम्म समुदायलाई राखेर कृत्रिम घटना अभ्यासको बारेमा र वास्तविक वाढीको अवस्थामा हुनसक्ने र अपनाउनु पर्ने विधि र प्रकृयाका बारेमा छलफल वा अनुशिक्षण गर्नुपर्दछ ।

<u>अन्त्यमा, यो कृत्रिम घटना अभ्यास हो । यसरी नै बाढी आएको समयमा हामीले यिनै उपायहरू अपनाउनु पर्छ भन्दै सबैलाई धन्यवाद दिँदै कार्यकम अन्त्य गर्नुपर्दछ ।</u>

सम्पूर्ण कार्यदलका सदस्यहरू र स्वयंसेवकहरूले समुदायलाई शान्तिपूर्वक आफ्नो सामग्री सहित घर फर्कन आग्रह गर्ने र सो कार्य गर्न सघाउनु पर्दछ ।

<u>आश्रयस्थलबाट समेत अन्यत्र सर्नुपर्ने अवस्था भएमा हालैका वर्षहरूमा बाढी कल्पना गरेभन्दा ठूला र क्षतिकारक हुँदै आएका छन् र जलवायु परिवर्तनका कारण यस्ता विपद् अझ विकराल हुनसक्ने देखिन्छ । तसर्थ अहिले समुदायमा बनाएका आश्रयस्थलहरूमा जम्मा भएका मानिसहरूलाई उद्धार गरि टाढाटाढासम्म लैजानुपर्ने हुनसक्छ । त्यस्तो अवस्थामा बृद्धबृद्धा, सुत्केरी, बिरामी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अवस्था हेरी प्राथमिकता निर्धारण गरेर पालोपालो उद्धार गर्ने डुङ्गा, हेलिकोप्टर वा अन्य साधनहरुमा पठाउने जस्ता विषयमा अनुशिक्षण र आंशिक अभ्यास गर्नुपर्दछ । जस्तो कि कसरी आश्रयस्थल (त्यसको छत वा भऱ्याङको माथिल्लो भाग) बाट पालैपालो डुङ्गा वा हेलिकोप्टरको डोरीमा पुग्ने, पुऱ्याउने जस्ता विषयमा अनुशिक्षण गर्ने ।</u>

अनुगमन, पूनरावलोकन र परिमार्जन

कृत्रिम घटना अभ्यासको कार्यक्रम समाप्त भएपछि समुदायबाट यो अभ्यास कस्तो लाग्यो, के-के कमि कमजोरी रहे, थप प्रभावकारी बनाउन के गर्न सकिन्छ भन्ने पृष्ठपोषण लिनुपर्दछ। साथै विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल र स्वयंसेवकहरूले अलग अलग र संयुक्त बैठक बसेर अभ्यासको समिक्षा गरि बास्तविक अवस्थाको लागि सामग्री तथा उपकरणहरू पुग्दो छ वा छैन, तिनीहरूको गुणस्तर ठिक छ छैन, सदस्यहरूसंग आवश्यक सीप क्षमता छ छैन, समुदाय तथा समुदायका सदस्यहरूले आफूले गर्नुपर्ने जिम्मेवारी बुझेको छ छैन आदि जस्ता कुराहरूको लेखाजोखा गरि अपुग भएमा पूरा गर्ने योजना बनाई लागू गर्नुपर्दछ ।

कृत्रिम घटना अभ्यास तयारीको चरणमा एउटा अनुगमन टोली गठन गर्नुपर्दछ। सम्बन्धित समिति र सरोकारवालाहरू सम्मिलित छरितो अनुगमन टोलीले गर्ने कार्यहरू निम्न हुनसक्छन्।

- कृत्रिम घटना अभ्यासको तयारी प्रक्रिया अनुगमन गर्ने र कार्यदल एवं स्वयंसेवकहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुझाव दिने तर निर्देशन भने होइन ।
- अनुगमन टोलीले गेज स्टेशन देखि समुदायसम्म सूचना पुग्न लागेको समय र समन्वयात्मक प्रतिकार्यका लागि कार्यदल र स्वयंसेवकहरूलाई लागेको समयलाई विशेष ध्यान दिनुपर्छ । समन्वयात्मक प्रतिकार्यको समय भन्नाले खोज तथा उद्धार टोली परिचालित भएपछि उद्धारका लागि लागेको समय हो ।
- अनुगमन टोलीले कार्यदल, स्वयसेवक र अन्य निकाय, संघसंस्थाहरूले आ-आफ्नो कार्यसूची अनुसार काम गरेको छ/छैन भन्ने कुरालाई समेत अनुगमन गर्नुपर्दछ ।

कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न भई अनुगमन टोलीले अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेपछि समितिको बैठक बसी समग्र विधि र प्रकृयाको पुनरावलोकन र आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्नुपर्छ ।

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको समिक्षा बैठक (कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न भए पश्चात्)

अनुगमन टोली र अन्य संलग्न सबैको पूनरावलोकनबाट प्राप्त जानकारीहरूका आधारमा घटना अभ्यासको समिक्षा गरि कमी कमजोरीहरूको सुधार गर्ने निम्न रणनीतिहरू तर्जुमा गर्न सकिन्छ ।

- कृयाकलापहरू निर्धारित विधि प्रक्रिया बमोजिम भए नभएको समिक्षा गर्ने ।
- विभिन्न कार्यदलको क्षमताको समिक्षा गर्ने । सहयोगी निकायहरूको भूमिकाको समिक्षा गर्ने ।
- समुदायमा सबैले समयमै सूचना प्राप्त गरे नगरेको र निर्देशन पालना गरे नगरेको समिक्षा गर्ने ।
- बढी जोखिममा रहेका समूहसम्म सूचना पुगे नपुगेको समिक्षा गर्ने ।
- सवल तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूको छलफल गर्ने र योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
- बैठकका निष्कर्ष र तर्जुमा गरेका योजना सार्वजनिक गर्ने ।

पुनरावलोकन सूचिः

कृत्रिम अभ्यास गर्दा सम्पन्न हुनपर्ने कामहरूको सुचि

(१) तयारी चरण

- समितिको बैठक, छलफल र निर्णयहरू
- अभ्यास स्थान र सहभागी हुने समुदायको छनौट
- समुदायलाई अभ्यासको मिति र समयको जानकारी
- स्वयंसेवकहरू तथा सहजकर्ताहरूलाई अनुशिक्षण
- सरोकारवालालाई अभ्यासको बारेमा र त्यसमा उनीहरुको भूमिकाको जानकारी
- गैजरिडरलाई अभ्यासको समय, मिति र भूमिकाका पारेमा जानकारी
- आवस्यक सामाग्रीहरूको व्यवस्थाः सिदो बाइको दशष्टर, उलम, विभिन्न व्यक्तिहरूका सम्पर्क नम्बर, सूचना प्रकार के साईन समाईक नाईटी निर्मित भए पनि हुन्छ।
- स्वयंसेवकहरू तथा कार्यदलका लागि सहयोगी स्वयंसेवक र तिनको तयारी

(२) अध्ययन चरण

- बाढीको अवस्थाको पहिलो सूचना प्राप्त भएको समय, श्रोत (गेज रिडर, जिल्ला....) आदी नोट गर्ने

- गेजरिडरबाट बाढीका विभिन्न अवस्थाका बारेमा सूचना प्रवाह भएको, पूर्व सूचना कार्यदलको संयोजकलाई सूचना आएको
- पूर्व सूचना संयोजकले सूचना समुदाय स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई दिएको समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिले सम्पूर्ण सदस्य तथा कार्यदललाई बैठकको आप्नान गरेको
- समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यदलको आपत्कालिन बैठक बसेको
- पूर्व सूचना कार्यदलले पहिलो साईरन बजाउने निर्देशन प्राप्त गरेको र बजाएको
- विभिन्न तहमा साईरन बजिसकेपछि हाते माईकवालाले सबै जोखिममा रहेको घरहरू सम्म सूचना प्रवाह गरेको
- प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार र पूर्व सूचना कार्यदलका सदस्य सबै उपकरण सहित तयारी अवस्थामा रहेको
- स्वयंसेवकहरू बाढीको अवस्था अनुसारका निलो, पहेली, रातो रङ्गको झण्डा लिएर हिडेको
- विपद् व्यवस्थापन समितिले स्थानीय तथा जिल्लास्थित आपतकालिन् कार्य सञ्चालन केन्द्र र अन्य सरोकारवाला तथा सुरक्षा निकायलाई जानकारी गराएको
- सबै आ-आफ्नो परिवारलाई एक ठाउँमा भेला भई तयारी भएको
- समुदायले आफ्ना सम्पूर्ण महत्वपूर्ण सामग्री नगद, सुनचांदी, लालपुर्जा, नागरिकता, विभिन्न प्रमाण पत्र आदि लगाय सुख्खा खानेकुरा, पानी, कपडा, टर्चलाईट आदिको झटपटझोलामा तयारी गरेको
- स्थानीय निकाय तथा अन्य सरोकारवालाहरूका प्रतिनिधिको सहभागीता रहेको
- विपद् व्यवस्थापन समितिले स्थानीय वा जिल्लास्थित आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र र अन्य सरोकारवाला तथ
- सुरक्षा निकायलाई जानकारी दिएको
- खोज तथा उद्धार कार्यदलले जोखिममा रहेका समूहको पहिला उद्धार गरेको
- सुरक्षा निकाय तुरुन्त प्रभावित स्थल पुगेको
- प्राथमिक उपचारकले घाईतेलाई प्राथमिक उपचार गरेको
- पूर्व सूचना कार्यदलले नियमित रुपमा सूचना लिने र प्रवाह गर्ने गरेको
- समुदायले आफ्ना लिएर जान नसकेका गाईभैसीहरूलाई फुकाएर छोडेको
- पशुपंछिहरूलाई सुरक्षित ठाउँमा राखेको
- समुदायले आफ्ना महत्वपूर्ण सामग्री आदिको झटपटझोला उठाएर आफ्ना परिवार सहित सुरक्षित बाटो भएर सुरक्षित स्थल तर्फ लागेको
- विपद् व्यवस्थापन समितिले विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था सँग सहयोगका लागि समन्वय गरेको
- आश्रयस्थलमा सबैलाई सुरक्षित राख्ने व्यवस्था मिलाइएको
- आश्रयस्थलमा रहेका सबै व्यक्तिहरूको रेकर्ड तयारी गरेको

कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न गर्नका लागि शुरुमा परिदृश्य तयार गर्नुपर्दछ । परिदृश्यले घटना अभ्यासको शुरुवात कहाँबाट हुन्छ, घटना अभ्यास सञ्चालन प्रक्रिया कसरी अगाडि बढ्छ र अन्त्य कसरी हुन्छ भन्ने कुरालाई स्पष्ट गर्दछ । अर्थात परिदृश्यले समुदायमा बाढी पूर्वसूचनाको सञ्चार तथा प्रसार कसरी हुन्छ, र सो को आधारमा प्रतिकार्य (Response) कसरी गर्ने भन्ने विषयलाई समेट्छ ।

कुनै जिल्लामा बाढीको चेतावनी र खतरा स्तरको सूचना गेजस्टेशनवाट सिधै समुदायमा पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजकलाई जान्छ र यसैको आधारमा समुदाय स्तरमा प्रतिकार्य (Response) शुरु हुन्छ । कुनै जिल्लामा जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रको माध्यमबाट स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (LDMC) मार्फत सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन (CDMC) हुदै पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजकसम्म पुग्छ र प्रतिकार्य शुरु हुन्छ । तसर्थ जिल्लामा (समुदायमा) जुन अभ्यास भएको छ त्यसैलाई परिदृश्यको आधार मान्नु पर्दछ । परिदृश्य तयार गर्दा हरेक सरोकारवालाले बोल्ने वा प्रसार गर्नुपर्ने विषय वा खवरलाई स्किप्ट मार्फत प्रष्ट्याउनु पर्दछ । कुनै समुदायमा दुई चरण (चेतावनी र खतराको स्तरको खबर) भने कुनैमा तीन चरणहरू छन् (सजग राहाने स्तर, चेतावनी स्तर र खतराको स्तरको खबर) पूर्वसूचना अभ्यास गरिएका छन् । हालसम्मका अभ्यासहरू हेर्दा तीन चरण नै उपयुक्त देखिन्छ जसमा खबर आएपछि सुरक्षित स्थलमा जाने समय छोटोभएका समुदाय र भविष्यमा वर्षाका आधारमा गरिने पूर्वसूचना समेत समावेस गर्न सकिन्छ । यस पुस्तिकामा दिएको उदाहरणमा कर्णाली नदिको बाढी र बर्दिया जिल्लाको राजापुर क्षेत्रको समुदायको प्रसङ्ग छ । परिदृश्यको नमूना अनुसूची-१९ मा रहेको ।

१०. अनुसूचीहरु

अनुसूची-१ विपद्मा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायहरुः

समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वेद प्रसाद खरेल	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२	जि.स.स.को कार्यालय	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२
३	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	सरोज अधिकारी	९८४१३२६९६३	सरोज अधिकारी	९८४१३२६९६३
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
५	सशस्त्र प्रहरी वल	चित्राङ्गत दाहाल	९८५१२७२११८	जगदिश जोशी	९८५८४२१६५१
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जि.का.	पवन जोशी	९८५८०३८६६६	पवन जोशी	९८५८०३८६६६
७	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
८	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७१११११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
९	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
१०	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
११	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रामहरी रिजाल	९८५१२५३३५१	इन्द्रबहादुर राजवंशी	९८५८०२५००२
१२	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
१३	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१४	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१६	नेपाल टेलिकम	जितराज श्रेष्ठ	९८५८०२३६९९	धर्मदेव दनुवार	९८५८०२०१९१
१७	नेपाल पत्रकार महासंघ	यादव आचार्य	९८४८०२७५५४	भावुक योगी	९८५८०५०९६१
१८	सामाजिक विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र नेपाल बाँके				
१९	प्राक्टिकल एक्सन नेपाल	चक्र बहादुर बम	९८५८४२५२८५	रमेश गौतम	९८५७८३५३११

खोज तथा उद्धार :

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वेद प्रसाद खरेल	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
३	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	चित्राङ्गत दाहाल	९८५१२७२११८	जगदिश जोशी	९८५८४२१६५१
५	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	सुमित थापा मगर	९८४८०६६९२५	सुमित थापा मगर	९८४८०६६९२५
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जि.का.	पवन जोशी	९८५८०३८६६६	पवन जोशी	९८५८०३८६६६
७	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
९	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
१०	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
११	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
१२	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रामहरी रिजाल	९८५१२५३३५१	इन्द्रबहादुर राजवंशी	९८५८०२५००२

१३	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
१४	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१५	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१६	डिभिजन वन कार्यालय	प्रविण विडारी	९८५८०२६६७७	द्रोण शर्मा	९८५८०२६६८४
१७	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	असोक कुमार राम	९८६४७८२००१	आशिष न्यौपाने	९८६४७८२००२
१८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९

गैह्खाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन

क स	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, नेपालगञ्ज		९८५८०२०२६४	गोविन्द प्रसाद सुवेदी	९८५८०६०२६४
२	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
३	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
४	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
५	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
६	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रामहरी रिजाल	९८५१२५३३५१	इन्द्रबहादुर राजवंशी	९८५८०२५००२
७	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
८	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
९	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
११	डिभिजन वन कार्यालय	प्रविण विडारी	९८५८०२६६७७	दोण शर्मा	९८५८०२६६८४
१२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बर्दिया	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१३	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	गोपाल चौधरी	९८६८९६०१६७	गोपाल चौधरी	९८६८९६०१६७
१४	गैसस माहासंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१५	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिकाप्रसाद तिमिल्सेना	९८४८४२२१३९
१६	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१७	यूनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१८	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश प्र. श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
१९	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
२०	उद्योग वाणीज्य संघ गुलरिया	देवेन्द्र पाण्डे	९८५८०२३४५८	इन्द्र कमार श्रेष्ठ	९८५८०२०१८४
२१	राजापुर उद्योग वाणिज्य संघ	केदार थापा	९८५८०४१८३७	केदार थापा	९८५८०४१८३७
२२	गेरुवा उद्योग वाणिज्य संघ	तेजराज बजगाई	९८४८२०००४६	तेजराज बजगाई	९८४८२०००४६
२३	मधुवन उद्योग वाणिज्य संघ	दुर्गा रिमाल	९८४८०८२५८२	दुर्गा रिमाल	९८४८०८२५८२
२४	ठाकुरबाबा उद्योग वाणिज्य संघ	गोविन्द प्रसाद आचार्य	९८५८०२८०७९	गोविन्द प्रसाद आचार्य	९८५८०२८०७९
२५	बारबर्दिया उद्योग वाणिज्य संघ	बलराम कडेल	९८५८०२१३५२	बलराम कडेल	९८५८०२१३५२
२६	बाँसगढी उद्योग वाणिज्य संघ	बद्री बराल	९८५८०२३७९३	बद्री बराल	९८५८०२३७९३
२७	बढैयाताल उद्योग वाणिज्य संघ	बालकृष्ण लामिछाने	९८५८०२४१०५	बालकृष्ण लामिछाने	९८५८०२४१०५
२८	निर्माण व्यवसायी संघ	हेमन्त प्रकाश गिरी	९८४८०४६३७३	हेमन्त प्रकाश गिरी	९८४८०४६३७३

खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन

क.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल	सम्पर्क नं.
१	एकिकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	सागर ढकाल	९८५८०३५२०७	सन्तोष पाठक	९८४८०३५२०८
२	जि.स.स.को कार्यालय	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०

४	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७१११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
५	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	**कृष्णप्रसाद गौतम**	९८४८०२०५३२
६	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रामहरी रिजाल	९८५१२५३३५१	इन्द्रबहादुर राजवंशी	९८५८०२५००२
८	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
९	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१०	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
१२	नेपाल खाद्य संस्थान, राजापुर	अनिल कुमार श्रेष्ठ	९८४७९७९५३८	अनिल कुमार श्रेष्ठ	९८४७९७९५३८
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१४	गैसस महासंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१५	विश्व खाद्य कार्यक्रम नेपाल	पदम शाही	९८४८०२९६४०	पन्नामान महर्जन	९८५१०३०३०८
१६	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१७	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८१९५४८६१७	जितराम थारु	९८४८०५६६७७
१८	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१९	प्राक्टिकल एक्सन नेपाल	**रमेश गौतम**	९८५७८३५३११	**रमेश गौतम**	९८५७८३५३११

खानेपानी तथा सरसफाइ

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल	सम्पर्क नं.
१	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके फिल्ड कार्यालय बर्दिया	तिलक न्यौपाने	९८५७८२१०९४	मनराज पुन	०८४-४२०११०, ९८६०३५७७०५
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
५	बेस बर्दिया	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२	जगदिस चौधरी	९८४८५७८३१७
६	जनजागरण महिला संघ	गोमा शर्मा	९८४८०२५७१३	साधना थापा	९८०२५३५९१६
७	यूनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
८	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद	९८४८४२२१३९
९	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	विरुणी थारु	९८१२५०६१२८	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
१०	गेरुवा ग्रामिण जागरण समाज	कृष्णजँग शाह	९८५८०२१४२१	रामरुप कौशल	९८५८०२७९५४
११	राधा कृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८९०२६२४	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७

सँरक्षण

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वेद प्रसाद खरेल	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
३	जि.स.स.को कार्यालय	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२
४	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४
५	यूनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
६	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद तिमिल्सेना	९८०१८०१२६८ ,
७	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
८	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
९	माईति नेपाल	केशव कोइराला	९८५८०२४२७१	गायत्री रिमाल	९८४८२४४४९
१०	बाँके युनेस्को क्लब, बर्दिया	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३
११	भेरी वातावरणिय विशिष्टता समूह	डम्बर सुनार	९८५८०६७०१५	दिनेश चौधरी	९८४८०२२४९
१२	स्याक नेपाल	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८

स्वास्थ्य तथा पोषण

क.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	स्वास्थ्य कार्यालय	गोकर्ण गिरी	९८५८०७००२७	९८५८०७००२७	९८५८०७००२७
२	बर्दिया अस्पताल	डा.सुभाष पाण्डेय	९८५८०३२१७७	९८५८०३२१७७	९८५८०३२१७७
३	जि.स.स.को कार्यालय	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२
४	आयूर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा.कलावती	९८५८०३२०२२	लोकराज पाण्डे	९८५८०३२४२६
५	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	सुनिल कुमार पाण्डे	९८४८०२४७०२
६	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७१११११	घनश्याम के.सी.	९८४४८२०२५५
७	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	डिल्लीराज शर्मा	९८४४८४१०५३
८	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
९	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रामहरी रिजाल	९८५१२५३३५१	इन्द्र बहादुर राजवंशी	९८५८०२५००२
१०	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	गणेश अर्याल	९८४८०४४५०७
११	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१२	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	नारायण प्रसाद भण्डारी	९८४८४४९१३४
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१४	यूनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१५	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मा सिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मा सिह थारु	९८५८०२१४५७
१६	गेरुवा ग्रामिण जागरण समाज	कृष्णजँग शाह	९८५८०२१४२१	रामरुप कौशल	९८५८०२७९५४

आपतकालिन शिक्षा

क.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शिक्षा विकास समन्वय इकाई	सुर्य बहादुर खत्री	९८५८०२०११३	कल्पना शाही	९८६८०४४९११२
२	जि.स.स.को कार्यालय	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	सतिश यादव	९८४८१४३९५४
४	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	मनप्रसाद रेग्मी	९८५८०५४६६०
५	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	टिकानाथ गोसाई	९८५८०८६४७०
६	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	नारायण प्रसाद खनाल	९८४८०७२९१७
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रामहरी रिजाल	९८५१२५३३५१	सिताकुमारी भण्डारी	९८४८१३२७४७
८	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	दलबहादुर चौधरी	९८४४७०१२४२
९	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णुप्रसाद ढकाल	९८५८०६३३३३
१०	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	नवराज अधिकारी	९८४६३६०२५३
११	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१२	गै.स.स.महाँसंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१३	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१४	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	दुर्गाकुमारी क्षेत्री	९८४८०२९७००
१५	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१६	राधा कृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
१७	वेस बर्दिया	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२
१८	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३

पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण

क.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शहरी विकास तथा भवन निर्माण बिभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन इकाई नेपालगँज		९८५८०२०२६४	गोविन्द प्रसाद सुवेदी	९८५८०६०२६४
२	जि.स.स.को कार्यालय	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
५	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
९	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२

१०	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
११	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रामहरी रिजाल	९८५१२५३३५१	इन्द्रबहादुर राजवंशी	९८५८०२५००२
१२	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
१३	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१४	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१५	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन	तिलक न्यौपाने	९८५७८२१०९४	मनराज पुन	०८४-२०११०,
१६	नेपाल टेलिकम	जितराज श्रेष्ठ	९८५८०२३६९९	धर्मदेव दनुवार	९८५८०२०१९१
१७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१८	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१९	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
२०	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद	९८०१८०१२६८,
२१	एक्सनएड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७

अनुसूची-२ तालीम प्राप्त जनशक्तिको विवरण

क्र.स.	दक्ष जनशक्ति	रेडक्रस	जिल्ला प्रशासन	स्थानीय तहहरु	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	नेपाली सेना	एक्सनएड/ KMJS	प्राक्टिकल एक्सन/CSDR	RKJS	जम्मा
१.	प्राथमिक उपचारक	१८३४	०	१०		२	१०	६०	१०५	०	२०११
२.	विपद् जोखिम तालिम दिन सक्ने व्यक्ति	३६	०	०		२	०	२	११	५	५१
३.	खोज तथा उद्धार गर्न सक्ने	९५८	०	५	३००	४६	६०	६०	२६२	०	१९३५
४.	पूर्व सूचना प्रणालीमा तालिम प्राप्त व्यक्ति	६०	०	०	०	०	२	०	२२३	०	२८५
५.	जुनियर युवा सदस्य रेडक्रस	१४७४	०	०	०	०	०	०	०	०	१४७४
६.	एन.डि.आर.टी	९	०	०	०	०	०	०	०	०	९
७	डि.डि.आर.टी	१२२	०	०	०	०	०	०	०	०	१२२
८	स्वयंसेवक	१८०	०	२५	०	०	०		४५०	२०	६३०
९	ACT	१	०	१	०	०	०	०	०	०	३

अनुसूची-३ जिल्लामा रहेको खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको मौज्दात र आवश्यकताको विवरणः

जिल्ला प्रहरी कार्यालय एवम् मातहतमाः

सि.नं.	कार्यालयको नाम	जि.प्र.का.मा मात्र भएको	मातहत सहित जम्मा	माग गरिएको संङख्या :
1	Backpack Water Pump	१	१	0
2	स्वटर	४	४	0
3	रेकर	४	४	0
4	चरी बन्चरो	२	२	२०
5	लाईफ ज्याकेट	५५	२२३	५०
6	Fire Extingusiser	०	२	२०
7	लेदरग्लोव्स	२५	३७	१००
8	क्याराविन	१०	१२	0
9	सेफ्टी हेल्मेट	५५	११७	१००
10	गम बुट	१०	४०	५०
11	हेड सर्च लाईट	०	३	५०
12	रेस्क्यु हेम्बर	२	६	१०
13	हसिया	१६	३१	५०
14	बेल्चा	२७	८३	५०
15	फरुवा	९	५८	५०
16	बाल्टी	३०	६१	२५
17	फोकस लाईट	४	१२	२०
18	साधारं डवल आरा	३	८	५
19	बन्चरो	३	१५	१५
20	गल	३	२०	२०
21	रेन्कोट	०	१५	८०
22	स्टेचर	१०	१९	५०
23	त्रिपाल	३५	४०	१००
24	सिल्भर भर्‍यां	२	२	२०
25	ईलोक्ट्रोनिक चेन आरा	२	२	५
26	डोरी	५	२९	१०

सि.नं.	कार्यालयको नाम	जि.प्र.का.मा मात्र भएको	मातहत सहित जम्मा	माग गरिएको संङख्या :
27	गैटी	३०	५३	२०
28	मोटेरेवल रबर बोर्ड	१	0	0
29	ट्यूव	९	0	२०
30	कोदालो	०	0	५०
31	मेघापोन	३	0	१०
32	Forment tent	०	0	१०
33	First aid box	०	0	१५
34	ब्याक वाटर पम्प	०	0	२५

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र मातहत यूनिटहरुमाः

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	रबर ट्युब	१४	८	६	
2	गैटी	६	६		
3	फरुवा	१४	७	७	
4	क्रोवर	१	१		
5	बन्चरो	१२	१२		
6	साबेल	२८	२१	७	
7	बारुण बाल्टी	२	२		
8	ठुलो आरा	१	१		
9	घन	१०	१०		
10	ईमेरजेन्सी लाईट	१		१	
11	हेड लाईट	१३		१३	
12	स्ट्रेचर	१०	८	२	
13	फस्ट एड बक्स	६	६		
14	दैविक उद्धार पंजा	६०	५०	१०	
15	लाईफ ज्याकेट	८४	८४		
16	क्लाईमिङ्ग डोरी	७	७		
17	पावर सर्च लाईट	३		३	
18	पानी बुट	३४०	२८०	६०	
19	बोल्ड कटर	१	१		
20	थ्रो-व्याग	१०	१०		
21	फुट पम्प	२	१	१	
22	क्याराविना/फिगर 8 क्याराविना	२३	२३		
23	प्लाष्टिक डोरी	९	६	३	

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
24	बाल्टिन	२२	१८	४	
25	आल्मोनियम भऱ्याङ्ग	३	३		
26	मोटर बोट (कम्प्लिट सेट)	१	१		
27	Petrol chain Saw	२ २	२ २		
28	Chain for chain saw 18”	६ ६	६ ६		
29	Spark plug	५ ५	५ ५		
30	Air filter	५ ५	५ ५		
31	Piston	१ १	१ १		
32	Four Stroke Power Cutter(Rotary rescue	२	२		
33	Electric Chain saw	१	१		
34	Chain for chain saw 16”	३	३		
35	Rotary Hammer Drill	१	१		
36	22x540 Drill bit	३	३		
37	Bull point bit	३	३		
38	Collapsible Ladder	१	१		
39	Hydraulic Hand Operated Combination toll	१	१		
40	Reciprocating saw	१	१		
41	Reciprocating saw Blade (१२”,९”,६”)	२०/३५/२०	२०/३५/२०		
42	Concrete Blade	६	६		
43	Iron cutting Blade	६	६		
44	Wood Cutting Blade	४	४		
45	Diamond Cutting Blade	३	३		
46	BackPack Water Pump	१	१		
47	रेकर	४	४		
48	स्वटर	४	४		
49	छालाको पंजा	४	४		
50	सेप्टि हेल्मेट	८३	८३		
51	चरी बन्चरो	२	२		

२.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.राजापुर बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरणः-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	रबर ट्युब	१०	४	६	
2	गैटी	३	३		
3	फरुवा	१	१		
4	क्रोवर	१	१		
5	साबेल	६	६		
6	घन	२	२		

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
7	स्ट्रेचर	६	५	१	
8	फस्ट एड बक्स	२	१	१	
9	दैविक उद्धार पंजा	५०	४०	१०	
10	लाईफ ज्याकेट	६२	६२		
11	क्लाईमिङ्ग डोरी	२	१	१	
12	पानी बुट	२०	२०		
13	क्याराविना/फिगर 8 क्याराविना	२	२		
14	प्लाष्टिक डोरी	५	५		
15	सेप्टि हेल्मेट	४ थान	४ थान		

३.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.भगरैया बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरणः-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	रबर ट्युब	२	१	१	
2	गैटी	१	१		
3	फरुवा	१	१		
4	क्रोवर	१	१		
5	साबेल	५	५		
6	फस्ट एड बक्स	१	१		
7	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		
8	पानी बुट	२०	१४	६	
9	बाल्टिन	१	१		
10	गल	१	१		
11	सेप्टि हेल्मेट	१०	१०		

४.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि. धनौरा बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरणः-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	गैटी	१			
2	फरुवा	१			
3	साबेल	२			
4	फस्ट एड बक्स	१	१		
5	पानी बुट	२०	२०		
6	बाल्टिन	१	१		
7	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		

५.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.कट्टी बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरणः-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	फरुवा	१	१		

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
2	साबेल	२	२		
3	फस्ट एड बक्स	१	१		
4	बाल्टिन	१	१		
5	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		
6	पानी बुट	३०	२६	४	

६.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.कालाबन्जार बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरणः-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	गैटी	२	२		
2	फरुवा	४	२	२	
3	साबेल	४	४		
4	फस्ट एड बक्स	१	१		
5	बाल्टिन	१	१		
6	बन्चरो	१	१		
7	लाईफ ज्याकेट	६	६		
8	पानी बुट	१६	१०	६	

७.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.फुटाहा बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरणः-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	गैटी	१	१		
2	फरुवा	३	३		
3	साबेल	२	२		
4	फस्ट एड बक्स	१	१		
5	लाईफ ज्याकेट	१४	१४		
6	बाल्टिन	३	३		
7	पानी बुट	५०	५०		
8	क्लाईमिङ्ग डोरी	१	१		
9	कपडाको पंजा	२०	२०		
10	छालाको पंजा	५	५		
11	स्ट्रेचर	१	१		
12	गल	१	१		
13	थ्रो-व्याग	१	१		
14	सेप्टि हेल्मेट	४	४		

८.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई सु-बेश कतर्निया बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरणः-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	गैटी	५	५		

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
2	फरुवा	३	३		
3	साबेल	५	३	२	
4	हेड लाईट	२		२	
5	फस्ट एड बक्स	१	१		
6	लाईफ ज्याकेट	७	७		
7	लाईन डोरी	३	३		
8	ह्युमन ह्याङगर	५	५		
9	पानी बुट	१०	१०		
10	क्याराविना	१०	१०		

बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१	OBM बोट	सेट	१	१
२	र्याप्टीग बोट	सेट	०	१
३	हेण्ड पम्प	गोटा	०	१
४	रबर टीयूव सानो ठुलो	गोटा	४	६
५	लाईफ ज्याकेट	गोटा	३३	३३
६	सेफ्टी हेलमेट	गोटा	६	३३
७	थ्रो-ब्याग	गोटा	४	४
८	लाईफ बोइरीं	गोटा	२	८
९	सिट हार्नेस	गोटा	०	५
१०	क्याराविना	गोटा	१०	१०
११	मेगा फोन	गोटा	१०	२
१२	माउन्टेन रोप	गोटा	२	२
१३	Fire Extinguisher (ABC)	रोल	०	३
१४	गम बुट	गोटा	१२	२०
१५	बल्याक टर्च	गोटा	०	२
१६	स्टील बाल्टीन	गोटा	१०	२०
१७	हाते हुक	गोटा	१	५
१८	मास्क	गोटा	०	५०
१९	मोटर वाल सेट	सेट	१	०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२०	रीग रोप	रोल	४	३
२१	मसीनो प्लाष्टीक रोप	रोल	३	३
२२	सिलभर भर्या	गोटा	१	१
२३	हेड टर्चलाइट ठुलो	गोटा	०	१०
२४	हेड टर्चलाइट सानो	गोटा	०	५
२५	टर्च लाइट	गोटा	०	१०
२६	चार्ज लाईट ठुलो	गोटा	२	२
२७	फाएर सुट	गोटा	०	५
२८	फाएर बुट	गोटा	०	५
२९	पुल्ली	गोटा	०	५
३०	रुख काट्ने चेन	गोटा	०	२
३१	अक्सीजन लिण्डर	गोटा	०	२
३२	डबल आरा	गोटा	२	०
३३	फस्ट एड बक्स	गोटा	१	२
३४	साइरन	गोटा	१	१
३५	हाते आरा	गोटा	२	०
३६	हसिया	गोटा	७	०
३७	फरुवा	गोटा	७	८
३८	सावेल	गोटा	१६	९
३९	पिक	गोटा	७	११
४०	टाटपाल	गोटा	८	१२
४१	त्रिपाल	गोटा	१	५
४२	टेक विक इनरपाल	गोटा	१	४
४३	फोल्डीग स्टेचर	गोटा	५	४
४४	रेनकोट	गोटा	६	६
४५	लेदर ग्लोब्स	गोटा	१५	१५
४६	घन	गोटा	५	०
४७	बन्चरो	गोटा	४	६
४८	गल	गोटा	१०	०

ख) DEOC, स्थानीय तह एवम् सरोकारवाला कार्यालयमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरण:

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१	Almunium Ladder	Pc	DEOC	२	१
२	Calson Hand Pump 4"	Pc	DEOC	१	३
३	Carrabiner (With Lock)	Pc	DEOC	१०	४
४	Climbing Rope	Roll	DEOC	२	५
५	Crowbar 22mm	Pc	DEOC	१८	५
६	Dispensary Tents	Set	DEOC	२	१
७	Fire ball	Pc	DEOC	७	५
८	Fire Extinguisher (ABC)	Pc	DEOC	९	१०
९	First Aid Kit	Pc	DEOC	५	१०
१०	Foldable Table and Chair Set	Set	DEOC	०	२
११	Foot Pump	Pc	DEOC	१	२
१२	Gloves	Pair	DEOC	२४	२०
१३	Hand Held Search Light	Pc	DEOC	१८	१०
१४	Handing Cyron	Pc	DEOC	१५	१०
१५	Invertor with 2 battry	Pc	DEOC	१	१
१६	Life Buoy	Pc	DEOC	४	६
१७	Life Jackets	Pc	DEOC	४५	२०
१८	मण्डी	Pc	DEOC	अ ५०	१००
१९	टेण्ट	Pc	DEOC	१६	१५
२०	Magephone	Pc	DEOC	२२	१०
२१	Metal Bucket small&big	pc	DEOC	२०	१०
२२	Paddles	Pc	DEOC	३	१०
२३	Pick Axe	Pc	DEOC	१४	०
२४	Rescue Hammer घन	Pc	DEOC	२	५
२५	Rescue Vest	Pc	DEOC	१०	१०
२६	Rubber Boat	Pc	DEOC	१	१
२७	Rubber Gumboot	Pair	DEOC	९	२०
२८	Rubber Tube	pc	DEOC	२२	१०
२९	FULLharnes	pc	DEOC	४	५
३०	Shovel	Pc	DEOC	१४	१०
३१	Static Rope	Roll	DEOC	१	५
३२	Steel Container	Pc	DEOC	१	१
३३	Stell Box	Pc	DEOC	६	३

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
३४	Stretcher	Pc	DEOC	३	२०
३५	Tarpaulin (त्रिपाल)	pc	DEOC	२८ पोका	१०००
३६	Tourch Light	Pc	DEOC	०	१५
३७	Umbrella	Pc	DEOC	०	१०
३८	Fire flighting Cloth Set	Pc	DEOC	२	१०
३९	Diging Tools (Faruwa)	Pc	DEOC	३	२०
४०	Gal	Pc	DEOC	९	१०
४१	Head Light	Pc	DEOC	८	२०
४२	Electric chain airy	Pc	DEOC	०	५
४३	Through bag	Pc	DEOC	१३	१५
४४	Safety helmet	Pc	DEOC	४६	२०
४५	GPS	Pc	DEOC	१	५
४६	Mobile	Pc	DEOC	०	०
४७	Backboard Long	थान	DEOC	१	१
४८	Patrol Chain Saw	थान	DEOC	१	१
४९	Fire Blanket	थान	DEOC	१८	२
५०	Light Portable Pump	थान	DEOC	१	५
५१	Fire, Suitset(Helmet,Boot, Gloves, Jacket, Trouser, Glasses)	सेट	DEOC	२	८
५२	Fire Swatter	पिस	DEOC	१४	५
५३	Fire Rake	पिस	DEOC	६	५
५४	Fire Rake Hoe	पिस	DEOC	६	४
५५	Fire Axe Hoe	पिस	DEOC	२	०
५६	Jump Suit(Fire Fighting Protection cloth	पिस	DEOC	१२	१०
५७	Fire Boot	जोडि	DEOC	१०	२०
५८	Socks	जोडि	DEOC	०	२०
५९	Face Mask	पिस	DEOC	०	२०
६०	Water Bottle	पिस	DEOC	०	२०
६१	Back Pack Pump (20 Ltr)	पिस	DEOC	४	३
६२	Axe With Rubber Grips	पिस	DEOC	८	१०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
६३	Protable Shovels Rounded or Spads	पिस	DEOC	१२	१०
६४	Desktop Computer (DELL)	Set	DEOC	१	१
६५	Printer DellB1165	Set	DEOC	०	०
६६	HP Base	Set	DEOC	१	०
६७	VHF Base	Set	DEOC	१	०
६८	Printer Canon 2900	Set	DEOC	०	१
६९	Printer Epshon	Set	DEOC	०	०
७०	Solar Inverter with battery	Set	DEOC	०	०
७१	Projector with Screen	Set	DEOC	१	०
७२	Smart TV	Set	DEOC	१	०
७३	Teliphone	Set	DEOC	१	०
७४	Solar Pannel	Pannel	DEOC	६	०
७५	Wireless Router	Set	DEOC	१	०
७६	Printer Canon 240	Set	DEOC	१	०
७७	Revolving Chair	Pc	DEOC	२	०
७८	Filing Steel Cabinet	Pc	DEOC	१	०
७९	Storing cabinet	Set	DEOC	०	०
८०	Office Table	Pcs	DEOC	३	०
८१	Doormat	Pcs	DEOC	१	०
८२	Wood File Rack	Pcs	DEOC	२	०
८३	Notice Board	Pcs	DEOC	१	०
८४	Dust Bin	Pcs	DEOC	२	०
८५	Visitor Chair	Pcs	DEOC	५	०
८६	Suggestion Box	Pcs	DEOC	१	०
८७	Table fan	pc	DEOC	२	०
८८	Stil File Rack	pc	DEOC	१	०
८९	Map Board	pc	DEOC	१	०
९०	ड्रोन क्यामरा	वटा	DEOC	१	०
९१	लाईफ ज्याकेट	पिस	गुलरिया नपा	१७	७
९२	हेल्मेट	पिस	गुलरिया नपा	१५	५
९३	Head tourch	पिस	गुलरिया नपा	५	१०
९४	स्ट्रेचर	पिस	गुलरिया नपा	३	५
९५	गैंटी	पिस	गुलरिया नपा	१	-

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
९६	बेल्चा	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९७	गल	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९८	ह्याम्मर	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९९	मेघाफोन	पिस	गुलरिया नपा	२	-
१००	सेफ्टी बुट	पिस	गुलरिया नपा	१	१५
१०१	वर्किङ ग्वोब्स	जोडा	गुलरिया नपा	७	१०
१०२	सेफ्टी ग्वोब्स	पिस	गुलरिया नपा	५	१०
१०३	कटन डोरी	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०४	प्लाष्टिक डोरी	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०५	सिन टेप	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०६	First aid kit	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०७	स्टिल बाल्टी	पिस	गुलरिया नपा	४	६
१०८	प्लाष्टिब बाल्टी	पिस	गुलरिया नपा	७	५
१०९	टायर ट्युब	पिस	गुलरिया नपा	१	-
११०	ह्याण्ड पम्म	पिस	गुलरिया नपा	१	-
१११	थ्रे एण्ड टो	पिस	गुलरिया नपा	१	५
११२	नि प्याड	पिस	गुलरिया नपा	१	५
११३	Fire extinguisher	पिस	गुलरिया नपा	५	५
११४	व्याक बोर्ड	पिस	गुलरिया नपा	-	२
११५	क्रो बार	पिस	गुलरिया नपा	-	५
११६	ब्याक प्याक झोला	पिस	गुलरिया नपा	-	२
११७	सेफ्टी बेल्ट	पिस	गुलरिया नपा	-	१०
११८	बेल्चा	थान	मधुवन न.पा.	३	७
११९	सर्ट फायर सिलिण्डर	थान	मधुवन न.पा.	२	०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१२०	हेल्मेट	थान	मधुवन न.पा.	8	०
१२१	स्ट्रेचर	थान	मधुवन न.पा.	६	9
१२२	ट्युवबोट प्लाष्टिक	थान	मधुवन न.पा.	३	6
१२३	साईरन	थान	मधुवन न.पा.	५	०
१२४	डोरी	गुच्छा	मधुवन न.पा.	५	5
१२५	रेनकोट	थान	मधुवन न.पा.	२	20
१२६	कम्मल	थान	मधुवन न.पा.	8	200
१२७	लाईफ ज्याकेट	थान	मधुवन न.पा.	23	०
१२८	त्रिपाल	थान	मधुवन न.पा.	०	200
१२९	लाईफ भेष्ट	थान	मधुवन न.पा.	५	०
१३०	बुट	थान	मधुवन न.पा.	11	०
१३१	रबर ट्यूव	थान	मधुवन न.पा.	४	०
१३२	पञ्जा	जोर	मधुवन न.पा.	६	०
१३३	बन्चरो	थान	मधुवन न.पा.	०	10
१३४	कोदालो	थान	मधुवन न.पा.	०	10
१३५	आरा	थान	मधुवन न.पा.	०	10
१३६	ट्यक्टर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३७	टिप्पर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३८	जे.सि.भी.	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३९	दमकल	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१४०	रोलर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१४१	एम्बुलेन्स	गोटा	मधुवन न.पा.	२	०
१४२	क्याराविना	गोटा	बारबर्दिया नपा	०	२०
१४३	बेल्चा	गोटा	बारबर्दिया नपा	६	२०
१४४	घन	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१४५	बन्चरो	गोटा	बारबर्दिया नपा	२	२०
१४६	घैटी	गोटा	बारबर्दिया नपा	२	२०
१४७	इनधन आरा	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	३
१४८	हाते आरा	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१४९	टर्च लाइट	गोटा	बारबर्दिया नपा	६	२०
१५०	रेनकोट	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	२०
१५१	गमबुट	गोटा	बारबर्दिया नपा	४	५०
१५२	चस्मा –पानीमा लगाउने)	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	१०
१५३	सोलार प्यान	गोटा	बारबर्दिया नपा	४	२०
१५४	रवर बोट	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	३
१५५	लाइफ ज्याकेट	गोटा	बारबर्दिया नपा	५०	२००
१५६	हेल्मेट	गोटा	बारबर्दिया नपा	१५	५०
१५७	टेन्ट हाउस	गोटा	बारबर्दिया नपा	१ सेट	१०
१५८	डोरी	गोटा	बारबर्दिया नपा	४ रोल	५०
१५९	अपाङ्ग मैत्री चर्पी	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१६०	गोदाम घर (कन्टेनर)	गोटा	बारबर्दिया नपा	१	०
१६१	थ्रो व्याग	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	४०
१६२	साइरन	गोटा	बारबर्दिया नपा	१०	२०
१६३	त्रिपाल	गोटा	बारबर्दिया नपा	२०० थान	३०० थान
१६४	रेस्क्यु टुउव	थान	राजापुर नपा	१०	10
१६५	रेस्क्यु भेस्ट	थान	राजापुर नपा	६	50
१६६	रेनकोट	थान	राजापुर नपा	५	50
१६७	रबर बोट	थान	राजापुर नपा	१	1
१६८	स्टेचर	थान	राजापुर नपा	31	19
१६९	सब्बल	गोटा	राजापुर नपा	17	33
१७०	सानो हाटे आरी	थान	राजापुर नपा	१०	10
१७१	साईनिङ्ग ज्याकेट	थान	राजापुर नपा	५	45
१७२	सन ग्लास	गोटा	राजापुर नपा	27	23
१७३	सलाई रिन्च	सेट	राजापुर नपा	१	4
१७४	रुख काट्ने मेसिन	सेट	राजापुर नपा	२	3
१७५	घन	गोटा	राजापुर नपा	१०	10

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१७६	छाता	गोटा	राजापुर नपा	३	17
१७७	ट्रो व्याग डोरी	थान	राजापुर नपा	६	14
१७८	टुल बक्स	सेट	राजापुर नपा	२	3
१७९	ड्रील मेसिन	सेट	राजापुर नपा	३	2
१८०	डाईरेक्सन टेप	रोल	राजापुर नपा	१	4
१८१	बेल्चा	गोटा	राजापुर नपा	१८	30
१८२	बुट	जोडा	राजापुर नपा	58	०
१८३	बन्चरो	थान	राजापुर नपा	१०	10
१८४	मेजरि· टेप	थान	राजापुर नपा	४	6
१८५	माक्स राम्रोमा	थान	राजापुर नपा	६	14
१८६	नाईलन डोरी	रोल	राजापुर नपा	२	18
१८७	पन्जा	जोडा	राजापुर नपा	52	०
१८८	फस्ट एड	सेट	राजापुर नपा	२	18
१८९	फलाम काट्ने आरी	गोटा	राजापुर नपा	१०	10
१९०	पलास्टिक मझौला डोरी	रोल	राजापुर नपा	8	12
१९१	पलास्टिक मोटो डोरी	रोल	राजापुर नपा	१	19
१९२	पलास्टिक पाटलो डोरी	रोल	राजापुर नपा	२	18
१९३	पिन्चर ताल्ने	सेट	राजापुर नपा	१	4
१९४	त्रिपाल	गोटा	राजापुर नपा	50	200
१९५	लाईफ व्वाय	गोटा	राजापुर नपा	२	8
१९६	लाइफ ज्याकेट	गोटा	राजापुर नपा	30	20
१९७	कम्बल	गोटा	राजापुर नपा	२०	200
१९८	काँटी निकाल्ने	गोटा	राजापुर नपा	५	5
१९९	गैटी	गोटा	राजापुर नपा	25	25

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२००	हेड टर्च	गोटा	राजापुर नपा	६	14
२०१	हेल्मेट	गोटा	राजापुर नपा	52	०
२०२	ह्यान्ड माईक	गोटा	राजापुर नपा	६	4
२०३	पलाष्टिक बोरा	थान	राजापुर नपा	5000	20000
२०४	नाइलन जाली	थान	राजापुर नपा	50	200
२०५	लाईफ ज्याकेट	पिस	गेरुवा गापा	१००	२००
२०६	हेल्मेट	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२०७	Head tourch	पिस	गेरुवा गापा	१०	३०
२०८	स्ट्रेचर	पिस	गेरुवा गापा	१८	३५
२०९	गैंटी	पिस	गेरुवा गापा	२५	६०
२१०	बेल्चा	पिस	गेरुवा गापा	१५	३०
२११	गल	पिस	गेरुवा गापा	३७	८५
२१२	ह्याम्मर	पिस	गेरुवा गापा	३०	६०
२१३	मेघाफोन	पिस	गेरुवा गापा	४	२५
२१४	गम बुट	पिस	गेरुवा गापा	४५	६०
२१५	वर्किङ ग्वोब्स	जोडा	गेरुवा गापा	५३	८०
२१६	सेफ्टी हेल्मेट	पिस	गेरुवा गापा	२४	५०
२१७	डोरी	पिस	गेरुवा गापा	१३	५०
२१८	साईरन सानो ठुलो	पिस	गेरुवा गापा	५	२०
२१९	ईन्जीन बोट	पिस	गेरुवा गापा	-	२
२२०	First aid kit	पिस	गेरुवा गापा	५	२०
२२१	Rescue & rope bag	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२२२	Rubber boat &necassary materails	पिस	गेरुवा गापा	१	६

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२२३	टायर ट्युब	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२२४	ह्विल चियर	पिस	गेरुवा गापा	२०	५०
२२५	Whistle	पिस	गेरुवा गापा	४५	७५
२२६	टेन्ट त्रिपाल	पिस	गेरुवा गापा	१२	४५
२२७	Fire extinguisher	पिस	गेरुवा गापा	८	१०
२२८	पलाष्टिक स्ट्रेचर	पिस	गेरुवा गापा	२५	४०
२२९	क्रो बार	पिस	गेरुवा गापा	२३	७५
२३०	Foot /head lamp	पिस	गेरुवा गापा	२०	५०
२३१	रेनकोट	पिस	गेरुवा गापा	२३	४०
२३२	हँसिया	पिस	गेरुवा गापा	१०	३५
२३३	जर्कीन	पिस	गेरुवा गापा	३५	७०
२३४	Toilet chair	पिस	गेरुवा गापा	२२	४५
२३५	Auxiliary crutches	पिस	गेरुवा गापा	२३	५०
२३६	Elbow crutches	पिस	गेरुवा गापा	१७	५०
२३७	Hot water bag	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२३८	Due mattress	पिस	गेरुवा गापा	४५	१०००
२३९	स्टिल थर्मस	पिस	गेरुवा गापा	१२	३०
२४०			गेरुवा गापा		
२४१	Emergency kit with rope	पिस	गेरुवा गापा	१५	५०
२४२	स्लिपिङ म्याट्रेस कम्मल	पिस	गेरुवा गापा	३४	७०
२४३	Portables chairs	पिस	गेरुवा गापा	३४	७८
२४४	Walker	पिस	गेरुवा गापा	१२	४५
२४५	Potables cribs	पिस	गेरुवा गापा	३४	७०
२४६	झुल	पिस	गेरुवा गापा	१२	५०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२४७	थर्मल गन	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२४८	वाटर फिल्टर	पिस	गेरुवा गापा	६	२०
२४९	वाटर ड्रम	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२५०	छाता	पिस	गेरुवा गापा	४	३०
२५१	Iron cutter	पिस	गेरुवा गापा	५	४०
२५२	जग	पिस	गेरुवा गापा	१५	५०
२५३	रबर बुट	जोडा	ठाकुरबाबा नपा	२९	४५
२५४	त्रिपाल	पिस	ठाकुरबाबा नपा	५३	२००
२५५	डोरी	रोल	ठाकुरबाबा नपा	११	२५
२५६	रबर बुट	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	२८	२०
२५७	पम्प फुट वाला	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	१०
२५८	पंजा	जोडा	ठाकुरबाबा नपा	८	२००
२५९	first aid kit	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	२५
२६०	थ्रो ब्याग	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१९	२०
२६१	Bag and mask	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	१५
२६२	Menyet work danger	रोल	ठाकुरबाबा नपा	१	१५
२६३	Led head tourch	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	२०
२६४	अग्नि नियन्त्रक	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	५	२५
२६५	Megha phone	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	२	१०
२६६	Led ultra super tourch	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	१०
२६७	कम्बल	पिस	ठाकुरबाबा नपा	८६	१००
२६८	लाईफ ज्याकेट	पिस	ठाकुरबाबा नपा	५०	३०
२६९	हाते पम्प	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	१०
२७०	प्लाष्टिक बोरा	पिस	ठाकुरबाबा नपा	१५०	२५००

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२७१	जाली डोरी	पोका	ठाकुरबाबा नपा	१५	२५
२७२	Life boay	थान	ठाकुरबाबा नपा	६	२०
२७३	टिनको बाकस	थान	ठाकुरबाबा नपा	३	५
२७४	सब्बल	थान	ठाकुरबाबा नपा	४	२०
२७५	गैटी	थान	ठाकुरबाबा नपा	१५	२०
२७६	गैटी	थान	ठाकुरबाबा नपा	१५	२०
२७७	खाली सिमेन्ट बोरा	थान	जल श्रोत तथा सिचाइ डिभिजन कार्यालय	2662	20000
२७८	नाइनल डोरी	केजी	जल श्रोत तथा सिचाइ डिभिजन कार्यालय	२६।६५	200
२७९	नाइनल जाली	थान	बबई भादा औरही नदी व्यवस्थापन योजना	1335	०
२८०	खाली बोरा	थान	बबई भादा औरही नदी व्यवस्थापन योजना	93797	०
२८१	त्रिपाल	गोटा	बाँसगढी नपा	40	०
२८२	स्ट्रेचर	गोटा	बाँसगढी नपा	11	०
२८३	हेण्ड मायक	गोटा	बाँसगढी नपा	3	०
२८४	टुमलेट	गोटा	बाँसगढी नपा	8	०
२८५	सट फायर	गोटा	बाँसगढी नपा	4	०
२८६	साइरन	गोटा	बाँसगढी नपा	2	०
२८७	टर्च लाइट	गोटा	बाँसगढी नपा	4	०
२८८	हेल्मेट	गोटा	बाँसगढी नपा	17	०
२८९	बुट	गोटा	बाँसगढी नपा	14	०
२९०	पन्जा प्लाष्टिक	गोटा	बाँसगढी नपा	17	०
२९१	पन्जा कपडा	गोटा	बाँसगढी नपा	11	०
२९२	बेल्चा	गोटा	बाँसगढी नपा	8	०
२९३	गैती	गोटा	बाँसगढी नपा	9	०
२९४	गल	गोटा	बाँसगढी नपा	5	०
२९५	बाल्टि १० लि	गोटा	बाँसगढी नपा	10	०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२९६	रबर मेट्रेस	गोटा	बाँसगढी नपा	45	०
२९७	झुल	गोटा	बाँसगढी नपा	18	०
२९८	क्लाइम्बिङ्ग रोप	गोटा	बाँसगढी नपा	195	०
२९९	ब्लान्केट	गोटा	बाँसगढी नपा	40	०
३००	बारुण यन्त्र	गोटा	बाँसगढी नपा	1	०
३०१	हेड लाइट	गोटा	बाँसगढी नपा	6	०
३०२	नाइलन डोरी	रोल	बाँसगढी नपा	2	०
३०३	लाइफबाइ रिङ	गोटा	बाँसगढी नपा	3	०
३०४	जमसुट	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०५	हेल्मेट	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०६	ग्लोभ्स	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०७	फायर स्वाटर	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०८	फायर रेक हु	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०९	व्याक प्याक पानी पम्प	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	

अनूसूची-४ समुदायस्तरमा रहेका विपद्मा प्रयोग हुने सामग्रीहरु

क्र.सं.	नगरपालिका	हालको वडा नं.	समुदायको नाम	सामाग्रीको परिमाण								
				लाइफ ज्याकेट (थान)	हाते माइक (सेट)	साइरन (थान)	डोरी (मिटरमा)	हेलमेट (थान)	क्याराविना (थान)	स्ट्रेचर (थान)	डुङ्गा (थान)	त्रिपाल (थान)
१	राजापुर नगरपालिका	१०	पहाडीपुर	५	१	१						
२	राजापुर नगरपालिका	१०	झप्टी	१०	१	१	५०					१०
३	राजापुर नगरपालिका	१०	लालपुर	५	१		५०					
४	राजापुर नगरपालिका	१०	मझरा	१०	१	१	५०				१	
५	राजापुर नगरपालिका	७	लालचीपुर	१०	२	२	१००					५
६	राजापुर नगरपालिका	४	दलै	१०	१	१						
७	राजापुर नगरपालिका	३	रजपुरुवा	८	१	१	५०		२			३
८	राजापुर नगरपालिका	४	भालुफाँटा	४	१	१						
९	राजापुर नगरपालिका	९	गोडियाना	१०	२	२	१००					
१०	राजापुर नगरपालिका	९	चैनपुर	८	१	१						
११	राजापुर नगरपालिका	९	दुर्गानगर	९	१	१						
१२	राजापुर नगरपालिका	८	छोट्की भिम्मापुर	३	१	१						
१३	राजापुर नगरपालिका	१	टिहुनी	८	२	१	१००	४				
४	राजापुर नगरपालिका	३	तिघ्रा	९	२	१	५०					२

१५	राजापुर नगरपालिका	३	चख्खापुर	१०	१	१	५०			१		१०
१६	राजापुर नगरपालिका	४	संघर्षनगर	१०	२	२	५०			२		३
१७	राजापुर नगरपालिका	१	प्रेमनगर	९	१	२						५
१८	राजापुर नगरपालिका	३	नंगापुर	९	१	२	५०			१		१७
१९	राजापुर नगरपालिका	१	चनौरा	५	१	१	१००					
२०	राजापुर नगरपालिका	१	मुर्गहवा	९	२	१						१५
२१	राजापुर नगरपालिका	४	अनन्तपुर	८	१	१						
२२	राजापुर नगरपालिका	३	टेडिया	१०	१	१	५०					
२३	राजापुर नगरपालिका	७	शंकरपुर	९	१	१						२
२४	राजापुर नगरपालिका	७	लाहुरेटोल	८	१	१						
२५	राजापुर नगरपालिका	४	मुक्तकमैयाटोल	१०	१	१	१००					३
२६	मधुवन नगरपालिका	१	पत्थरबमेझी	१०	१	१			२			
२७	मधुवन नगरपालिका	२	खैरेनी	५	१	१			२			
२८	मधुवन नगरपालिका	२	सोनाहा	५	१	१			२			
२९	मधुवन नगरपालिका	२	बंगालीपुर	५	१	१			२			
३०	गेरुवा गाउपालिका	२	बनघुस्रा	१०								८
३१	गेरुवा गाउपालिका	२	राजिपुर	६								
३२	गेरुवा गाउपालिका	३	सोनाहागाउ	८		१				१		
३३	गेरुवा गाउपालिका	३	टिकुलिगढ	१०		१	५०					
३४	गेरुवा गाउपालिका	३	सनकटटी	८		१						८
३५	गेरुवा गाउपालिका	३	बनकटटी	३		१						
३६	गेरुवा गाउपालिका	३	खुटैना	१०		१	१००					
३७	गेरुवा गाउपालिका	४	खल्लागाउ	३								
३८	गेरुवा गाउपालिका	४	दक्षिणपुर	८	१	१	१००					८
३९	गेरुवा गाउपालिका	४	दंगपुर	६	१	१						१
४०	गेरुवा गाउपालिका	४	राजिपुर	१०		१	५०					१
४१	गेरुवा गाउपालिका	४	शान्तीपुर	१०	१	२						
४२	गेरुवा गाउपालिका	५	सेउलीबजार	६		१						
४३	गेरुवा गाउपालिका	६	सोनाहाफाटा	१३	१	२						५
४४	गेरुवा गाउपालिका	६	गुप्तीपुर	१५	१	१				१		
	जम्मा			**३५७**	**४०**	**४७**	**१२५०**	**४**	**१०**	**६**	**१**	**१०६**

अनूसूची-५ जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरुको सम्पर्क विवरणः

क.स.	सम्पर्क व्यक्ति	निकाय	मोवाइल नं.	वैकल्पिक सर्म्पक नं.
१	मोहन लाल जौशी	ववई जलमापन केन्द्र	९८१९५३२९०७	९८६८१५५८६९
२	कनैयालाल चौधरी	चेपाङ्ग प्रहरी चौकी	९८६९५४७६७०	९८५८०९००१७
३	पार्वती गुरुङ्ग	चिसापानी जल मापन केन्द्र	९८४४८९०१५२	०९१-४१४०४५
४	तुला तमटा	चिसापानी जल मापन केन्द्र	९८४८५३८५३०	०९१-४१४०४५
५	खगेन्द्र बस्याल	घूयावारी जलमापन केन्द्र	९७४८०४२९५१	९७४८६५३९६७
६	विष्णु चौधरी	भादा पुल गेज रिडर	९८०४५५८१४४	९८४८२२९४३२०
७	गिता खत्री	मान खोला गेज रिडर	९८४८०११७४७	
८	सरिता शाही	औराही खोला,गोडना गेज रिडर	९८६८९२०६३८	

अनूसूची-६ हेभी ईक्यूपमेन्टको विवरणः

क. स्थानीय तहमा रहेका :

क.स.	संस्थाको नाम	ठेगाना	साधन			
			टिप्पर	स्काभेटर	भ्याकुलोडर	रोलर
१.	गुलरिया नगरपालिका	गुलरिया	२	१	०	१
२.	बारबर्दिया नगरपालिका	बारबर्दिया	१	०	१	१
३.	राजापुर नगरपालिका	राजापुर	१	१	१	२
४.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	ठाकुरबाबा	०	२	१	१
५.	बाँसगढी नगरपालिका	बाँसगढी	१	१	१	१
६.	मधुवन नगरपालिका	मधुवन	१	१	१	१
७.	बढैयाताल गाउँपालिका	बढैयाताल	१	०	०	०
८.	गेरुवा गाउंपालिका	गेरुवा	०	०	१	०

ख. निर्माण व्यवसायीसंग रहेकाः

सि.नं.	स्थानीय तहको	फर्मको नाम	उपकरण	संख्या	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.
१	गुलरिया न.पा.	यादव कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	अशोक यादव	९८५८०२३३०९
			व्याकूलोडर	२		
			इस्काईभेटर	१		
२		जय धनन्जय निर्माण सेवा/श्याम ज्ञान एण्ड सन्स कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	टिप्पर	२	भेषराज पौडेल/ सि.के.पौडेल	९८५८०२०३६२/९८४९०५९८८६
			व्याकूलोडर	२		
			इर्स्काभेटर	१		
३		पौडेल विल्डर्स	टिप्पर	२	हेमन्त पौडेल	९८५८०२७४८८
			व्याकूलोडर	१		
४		मार्क कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	रेशम गिरी	९८५८०२८२५८
			व्याकूलोडर	१		
५		जय वागेश्वरी निर्माण सेवा	टिप्पर	२	गोविन्द कंडेल	९८४८१४५५९१
			व्याकूलोडर	१		९८५१०९४८७६
१	मधुवन न.पा.	कुसुमा देवी निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	मान बहादुर जुम्लीमगर	९८४८०४६८१७
			टिप्पर	२		
			व्याकूलोडर	१		
२		नमुना कन्स्ट्रक्सन	इस्काईभेटर	१	अमर भण्डारी	९८४८०४६६१२
			टिप्पर	४		
			व्याकूलोडर	२		
१	ठाकुरबाबा न.पा.	मेनका कन्स्ट्रक्सन	इस्काईभेटर	१	तिलक लम्साल	९८५८०२७३८०
			टिप्पर	४		
			व्याकूलोडर	२		
२		गौली निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	१	रमेश गौली	९८५८०५४३०५
		अमर कन्स्ट्रक्सन	व्याकूलोडर	१	विकास के.सी.	९८६३०८५३३८
१	बारबर्दिया न.पा.	जे.ई.निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	१	जनक विष्ट	९८५१०७७८७१

सि.नं.	स्थानीय तहको	फर्मको नाम	उपकरण	संख्या	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.
२		कन्काई कन्स्ट्रक्सन	व्याकुलोडर	१	निर्मल कुमार	९८५८०२७७६१
३		श्री सदा शिव कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	१	दिपेन्द्र बस्नेत	९८५८०२५३९९
			व्याकूलोडर	१		
१	बांसगढी न.पा.	देउती बज्यै निर्माण सेवा	टिप्पर	२	देवीलाल न्यौपाने	९८५८०२१३७६
			इस्काईभेटर	१		
			व्याकूलोडर	२		
		सुर्खेती खड्का निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	३	कुल बहादुर खड्का	९८४८०६६८९९
			टिप्पर	३		
१	बढैयाताल गा.पा.	विजय कन्स्ट्रक्सन विना सप्लायर्स	टिप्पर	२	राजेन्द्र श्रेष्ठ	९८४८१११५५४
			व्याकुलोडर	१		
१	राजापुर	बीरेन्द्र अम्मर निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	नारायण क्षेत्री	९८५८०२११०८
			टिप्पर	२		
			व्याकूलोडर	१		
२		तुलसी निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	टिकाराम पौडेल	९८५८०२५१२९
			टिप्पर	२		
			व्याकूलोडर	१		
३		तिमिल्सेना विल्ड्र्स	ग्रेडर	१	सन्तोष तिमिल्सेना	९८५८०२५०८७
			टिप्पर	१		
			व्याकूलोडर	१		
४		चित्र कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	सन्त गिरी	९८५१२१७५२२
			व्याकूलोडर	१		
५		डि.वि. निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	१	दिल बहादुर चौधरी	९८५८०३२४७५
१	गेरुवा	निरौला विल्डर्स	व्याकूलोडर	१	राज कुमार चौधरी	९८५८०२५२९०

अनूसूची-७ जिल्लामा रहेका खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुँगाहरुको विवरण

क.सं.	डुंगाको विवरण			डुंगा रहेको स्थान	डुंगाको स्वामित्व रहेको निकाय	सहयोग
	रबरबोट	मोटरबोट	जम्मा			
१	२	०	२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय DEOC	DDMC	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
२	१	०	१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मगरागाडी उपशाखा, बारबर्दिया वडा नं. ६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मगरागाडी उपशाखा	
३	१	०	१	बारबर्दिया नगरपालिकाको कार्यालय	बारबर्दिया नगरपालिका	
४	१	०	१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बर्दिया	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
५	१	०	१	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म राजापुर नपा वडा	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म	
६	१	०	१	गेरुवा गाउँपालिका	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म राजापुरले हेर्ने	
७	१	०	१	मधुवन नगरपालिका वडा नं.१ पथ्थरवोझी	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति वडा-१	CSDR
८	२	०	२	राजापुर नपा वडा नं. १० मझरा	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-१	NRCS/CSDR
९	२	०	२	राजापुर नपा वडा नं. १ प्रेमनगर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-१	NRCS/CSDR
१०	१	०	१	राजापुर नपा वडा नं. ७ भिम्मापुर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-७	NRCS/CSDR

११	१	०	१	राजापुर नपा वडा नं. ४ संघर्षनगर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-४	NRCS
१२	०	१	१	सप्रब नेपाल ३१ नं गण हे.क्वा.	DDMC/DEOC	WFP सहयोग
१३	०	१	१	भैरवप्रसाद गण सुरक्षा गुल्म	DDMC/DEOC	WFP सहयोग
१४	०	१	१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	DDMC/DEOC	NEOC
	१४	**३**	**१७**			

अनुसूची-८ सुरक्षा **युनिटहरुको विवरण**

सि.नं	**प्रहरी ईकाईको नाम**	**दर्जा**	**नामथर**	**कार्यालयको नम्वर**	**ईन्चार्जको नंम्बर.**
१	जि.प्र.का.वर्दिया	प्र.उ.	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	९८५१२८१२८२
२	स.प्र.से.वर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	राजन कुमार मल्ल	९८६९९६८६९९	९८४८०२६९५०
३	का.सु.गार्ड वर्दिया	प्राप्रबनानि	जय बहादुर राना	९८६९९६८८८९	९८५८०३६२७७
४	प्र.चौ.महम्मदपुर बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	रमेश कुमार के.सी.	९८६९९६८६८८	९८४८२५०६२४
५	प्र.चौ.खैरापुर (क) बर्दिया	प्र.स.नि.	सुरेन्द्र हमाल	९८६९९६८६९०	९८५९०८८०५६
६	प्र.चौ.खैरापुर (ख) बर्दिया	प्र.स.नि.	बिक्रम डगौरा	९८६९९६८६९८	९८४८४४०२१
७	प्र.चौ.सुरजपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	अम्मर बहादुर वली ख	९८६९९६८६८९	९८५८०९१५८०
८	इ.प्र.का. मथुरा बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	प्रदिप कार्की	९८६९९६८६९७	९८४८०४६३२३
९	प्र.जि.अ.नि.गार्ड प्रशासन कार्यालय बर्दिया	प्रह	महेन्द्र बहादुर मास्के	९८६९९६८६९३	९८४८०४२४२०
१०	जि.अ.स. तथा सु.प्र.ई. बर्दिया	प्र.स.नि.	लिल बहादुर राना	९८६९९६८६९४	९८५७०९०३७१
११	इ.प्र.का.राजापुर बर्दिया	प्र.ना.उ	सागर बोहरा	९८५८०२७३३३	९८५५०७११५५
१२	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	प्र.स.नि.	गणेशमान चौधरी	९८५८०९०५४१	९८५७०९०९२१
१३	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	धर्म बहादुर बुढाक्षेत्री	९८५८०९०५२०	९८०२५३६७७२
१४	प्र.चौ.भिम्मापुर बर्दिया	प्र.स.नि.	टिकाराम चौधरी	९८५८०९०५२१	९८४९३३९९९७
१५	अ.प्र.पोष्ट बालाबजार नयाँगाउ बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि	प्रेम बहादुर कुमाल	९८५८०८८५३०	९८६६८५५००८
१६	इ.प्र.का.मैनापोखर बर्दिया	प्र.नि.	लोकेन्द्र सिंह ठगुन्ना	९८५८०४२१००	९८६५९२७३७४
१७	प्र.चौ.जमुनी बर्दिया	प्र.स.नि.	राज बहादुर थापाक्षेत्री		९८४८५०१२९३
१८	प्र.चौ.कालिका बर्दिया	प्र.स.नि.	मोहन बिष्ट	९८५८०९०५१६	९८६४५५६१७६
१९	प्र.चौ.शितलाबजार बर्दिया	प्र.स.नि.	कर्णनाथ योगी	९८५८०४३१००	९८४८०३६७०१
२०	इ.प्र.का.बगनाह भुरिगाउ बर्दिया	प्र.नि.	नवराज बहादुर शाही	९८५८०९०५३५	९८५११३४४२२
२१	प्र.चौ.सुर्यपटुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	धन बहादुर खड्का क्षेत्री	९८५८०९०५२३	९८६८०७०९७६
२२	अ.प्र.पोष्ट ठाकुरद्वारा बर्दिया	प्र.स.नि.	गंग बहादुर बिष्ट	९८६९९६८६९५	९८४८०९६०२९
२३	अ.प्र.पोष्ट बकुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	डिल बहादुर वली	९८५८०३५१६६	९८६६९०४६७४

२४	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	प्र.नि.	मनिष श्रेष्ठ	९८५८०८९१०५	९८५७०९०५५४
२५	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	प्र.ना.नि.	शशिराम वली	९८५८०९०५३४	९८४७८४५४७४
२६	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	प्र.नि.	सुरज सिंह	९८५८०९०५३७	९८५१२८४२०४
२७	प्र.चौ.कतर्नियाघाट बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	दिप राज रोकाय	९८५८०९१३३३	९८४७८९४२३६
२८	प्र.चौ. लक्ष्मणा बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	चित्र बहादुर बुढा क्षेत्री	९८६४२८३२६५	९८४८१३१४१२
२९	प्र.चौ.चेपाङ् बर्दिया	प्र.स.नि.	कर्ण बहादुर शाही	९८६९५४७६७०	९८५८०९००३९
३०	अ.प्र.पोष्ट ककौरा बर्दिया	प्र.ब.ह.	धिरेन्द्र बहादुर अधिकारी	९८६९९६८६९६	९८६८५८३९३१
३१	इ.प्र.का., ढोढरी, बर्दिया	प्र.नि.	बखत बहादुर शाही	९८५८०९०५२९	९८५८०९०८३०
३२	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	बाल बहादुर थापा	९८५८०९०५३९	९८५८०९०२७३
३३	प्र.चौ.ताराताल बर्दिया बर्दिया	प्र.स.नि.	अजित दहित	९८६९९६८६९१	९८४३६९८५०८
३४	प्र.चौकी कोठियाघाट बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	हरी बहादुर पाण्डे	९८५८०९०५२५	९८४४८४१२२२
३५	प्र.चौकी धनौरा बर्दिया	प्र.ह.	डम्मर बहादुर शाही	९८५१२८४२८८	९८४८१४३८८५
३६	इ.प्र.का. पाताभार,बर्दिया	प्र.नि.	राजेन्द्र बहादुर के.सी	९८५८०९०१११	९८४८५०१२९३
३७	प्रहरी चौकी मनाउ ,बर्दिया	प्र.स.नि.	रुद्र बहादुर खत्री	९८५८०९०५२२	९८४४८४१२२२
३८	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर,बर्दिया	प्र.स.नि.	लोकमान ताम्राकार	९८५८०४७१००	९८६०००२६२१

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३१ गण हे.क्वा र मातहतका युनिटहरु

क्र.सं.	युनिट	रहेको स्थान	पद	नामथर	का. सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत नं.
१.	नं.३१ गण हे.क्वा. बर्दिया	गुलरिया न.पा.-८ सुरजपुर	सप्रउ	चित्राङ्गत दहाल	०८४-४२१०६९/ ९८६१२७२११८	९८५१२६०६४०
२.	प्र.सीमा सुरक्षा गुल्म कण्ठपुर	बढैयाताल गा.पा.-८ कण्ठपुर	सप्रनाउ	दिपक कोइराला		९८५१०६८८६४
३.	प्र.सीमा सुरक्षा (बिओपि) राजापुर	राजापुर न.पा.-४ राजापुर	सप्रनाउ	तिर्थराज न्यैपाने	९८५१२७२४८०	९८५१२५९९१२
४.	सुरक्षा बेश कतर्निया	बारबर्दिया न.पा.९ कतर्निया	सप्रनाउ	छबिलाल रावत	९८५१२७१३३७	९८५८०२३८१९
५.	बिओपि जमुनी	बढैयाताल गा.पा.-२ जुमनी	सप्रनि	सुमन कु. वि.क.	९८५१२७२४७९	९८५१२५९५७२
६.	बिओपि कालबन्जार	गुलरिया न.पा.९ खालीपुरुवा	सप्रनि	उमेश ढकाल		९८४७०९१२०५
७.	बिओपि कट्टी	गुलरिया न.पा.३ कट्टी	सप्रनि	कमल प्रसाद शर्मा		९८५८७८९१३०
८.	बिओपि धनौरा	मधुवन न.पा.-३ धनौरा	सप्रनि	रामेश्वर ढकाल	९८५१२७२५४९	९८५१२५८५१३
९.	बिओपि मानपुर टपरा	राजापुर न.पा.-९ ईश्वरीगंज	सप्रनि	केशव थापा	९८५१२७१३३०	९८५१२५९१७२
१०.	बिओपि सानोडाँफे	बढैयाताल गा.पा.-१ सानोडाँफे	सप्रनानि	अम्मर बहादुर थापा		९८४६०८०७३१

क.सं.	युनिट	रहेको स्थान	पद	नामथर	का. सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत नं.
११.	बिओपि फुटाहा	बढैयाताल गा.पा.-२ फुटाहा	सप्रनानि	सुर्य बहादुर वली		९८५१२५८१५५
१२.	बिओपि टेपरी	गुलरिया न.पा.९ टेपरी	सप्रनानि	दिपक खनाल		९८४५५२९१७१
१३.	बिओपि धर्मवस्ती	मधुवन न.पा.-९ धर्मबस्ति	सप्रनानि	कालु राम नेपाली	९८५१२७१३५३	९८४५१०१६७५
१४.	बिओपि शक्तिपुर	मधुवन न.पा.-५ शक्तिपुर	सप्रनानि	सुरेन्द्र मल्ल ठकुरी	९८५१२७१३२३	९८४६५७४७६९
१५.	फरवार्ड बेश शुक्रबस्ती	मधुवन न.पा.-७ शुक्रबस्ती	सप्रनानि	भरत बहादुर कुँवर		९८४८१९८७०१
१६.	बिओपि भगरैया	मधुवन न.पा.-३ भगरैया	सप्रनानि	धुर्व प्रसाद भुषाल	९८५१२७१३२४	९८४७४८८३९०
१७.	बिओपि खेरिचन्दनपुर झप्टी	राजापुर न.पा.-१० झप्टी	सप्रनानि	गणेश बहादुर रोक्का मगर	९८५१२७१३२८	९८४६०३८१४२
१८.	बिओपि शंकरपुर	राजापुर न.पा.-७ शंकरपुर	सप्रनानि	जित बहादुर थापा मगर	९८५१२७१३३२	९८४४३८३८०४
१९.	सुरक्षा बेश मानखोला	बढैयाताल गा.पा.३ मानखोला	सप्रनानि	धुर्व सिंह रावल		९८४९९२०८३७

नोट : सप्रनाउ २ गरी २० जना विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिलाई ६ जना बारबर्दिया न.पा.९ स्थित स.प्र.बल नेपाल सुरक्षा बेश कतर्नियामा, ६ जना राजापुर न.पा.४ स्थित स.प्र.बल नेपाल प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म राजापुरमा, १० जना गुलरिया न.पा.८ सुरजपुर स्थित स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण हे.क्वा.बर्दियामा रहने गरी परिचालन हुन सक्ने अवस्थामा राखिएको ।

अनुसुची-९ स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
गुलरिया नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सुनिल कुमार पाण्डे	ज.स्वा.अ.	९८४८०२४७०२
	खैरापुर स्वा.चौ.	जनक नाथ योगी	ज.स्वा.नि.	९८४१०१९८३५
	आ.स्वा.के.पण्डीतपुर	आशा परियार	हे.अ.	९८४२६५५६५८
	आ.स्वा.के.कटी	रविन सुर्यवंशी	अ.हे.व.	९८४८१४५४२९
	आ.स्वा.के.तुलसीपुर	जित बहादुर श्रेष्ठ	हे.अ.	९८४८०३४२२८
	आ.स्वा.के.बालापुर	राज थारु	ज.स्वा.नि.	९८६८०४५२९७
	आ.स्वा.के.गुलरिया	दिलिप कुमार यादव	ज.स्वा.नि.	९८०२५४४८१६
	आ.स्वा.के.चौगुर्जी	प्रिया यादव	अ.हे.व.	९८६९९७५८५६
	आ.स्वा.के.आशापुर	ईच्छा यादव	अ.हे.व.	९८६६७६०६२०
	मथुराहरद्वार स्वा.चौ.	कमल भट्टराई	ज.स्वा.नि.	९८५८०४६३६५
	आ.स्वा.के.कालाबन्जर	कश्यप अधिकारी	हे.अ.	९८४५६१४६५९
	आ.स्वा.के.कटी लालपुर	रञ्जन सुर्यवंशी	ज.स्वा.नि.	९८४८२१७३७७
	मोहम्मदपुर स्वा.चौ.	नारायण प्रसाद पोखरेल	ज.स्वा.नि.	९८४८०७९४८९
[illegible]	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	डिल्लीराज शर्मा	ज.स्वा.नि.	९८४४८४१०५३

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	आ.स्वा.के.पहाडीपुर	लाल बहादुर चौधरी	सि.अ.हे.व.	९८०४५४०९०३
	आ.स्वा.के.कुमरागाउँ	रामेश्वर थारु	सि.अ.हे.व.	९८०४५४५४५०
	बनियाभार स्वा.चौ.	मधु ज्ञवाली	ज.स्वा.नि.	९८४८०२३६५९
	पदनाहा स्वा.चौ.	रमेश पौडेल	सि.अ.हे.व.अ.	९८६४९६९७०६
	आ.स्वा.के.जवदहवा	कमल आचार्य	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८१५४३६८
	आर.सि.अस्पताल	थीर बहादुर खडका	ज.स्वा.नि.	९८५८०४८४४४
	आ.स्वा.के.सिउनिया	सुमित थारु	अ.हे.व.	९८४४८८९१६८
	आ.स्वा.के.थानफेना	अजय थारु	अ.हे.व.	९८६६९७४९६७
	आ.स्वा.के.कतर्निया	राम कुमार पाण्डे	सि.अ.हे.व.	९८६८९१५८००
	धधवार स्वा.चौ.	जंग बहादुर चौधरी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०२७६८५
	आ.स्वा.के.लम्कीफाँटा	हरिश कुमार डि.सी.	ज.स्वा.नि.	९८४८३७१७९७
राजापुर नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गणेश प्रसाद अर्याल	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०६५२९७
	दौलतपुर स्वास्थ्य चौकी	केशर बहादुर सिंह	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८४४३३९६
	नयाँगाउ स्वास्थ्य चौकी	भुपेन्द्र चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८०७३१५१
	प्रयागपुर आ.स्वा.के.	ईन्द्रजित चौधरी	अ.हे.व.	९८४९५११५९१
	राजापुर प्रा.स्वा.के.	डा.कृष्ण खनाल	मे.अ.	९८६३८०८३९९
	बदालपुर स्वा.चौ.	तेज बहादुर थारु	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८११४१३
	न.स्वा.के.त्रिवेणीवजार	सरोज चौधरी	अ.हे.व.	९८४१८७९९२१
	मानपुर टपरा स्वा.चौ.	डिल्ल प्रसाद खनाल	सि.अ.हे.व.अ.	९८४४८२२४३२
	रामपुर आ.स्वा.के.	खिम बहादुर बुढा	सि.अ.हे.व.	९८५८०४७४१५
	धोविनपुर आ.स्वा.के.	विवेक अधिकारी	अ.हे.व.	९८४८२२१३७३
	भिम्मापुर स्वा.चौ.	राजेन्द्र शाह	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८८९०१९८
	खैरी चन्दनपुर स्वा.चौ.	गंगाराम चौधरी	हे.अ.	९८४९६५१११५
बाँसगढी नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	महेश थारु	ज.स्वा.नि.	९८४८०२२६०४
	आ.स्वा.के.चेपाङ्ग	पुष्पा सिंह ठकुरी	अ.हे.व.	९८४२६७०४६८
	बेलवा स्वा.चौ.	बल बहादुर चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८५८०७२३०७
	न.स्वा.के.राँझा	विनिता भट्टराई	अ.हे.व.	९८६३३१७०१९
	आ.स्वा.के.पुष्पनगर	सागर थारु	सि.अ.हे.व.	९८६६७१९०३१
	आ.स्वा.के.बठुवा	लालबीर सार्की	सि.अ.हे.व.	९८४८३५९४०१
	आधारभुत अस्पताल बाँसगढी	डा.प्रेम वली	मे.अ.	९८४३६४९१५५

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	आ.स्वा.के.दमौली	चेता शाह	अ.हे.व.	९८६६८४१२९०
	डेउढाकला स्वा.चौ.	हुमनाथ देवकोटा	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०७००२३
	आ.स्वा.के.ककौरा	सरोज पौडेल	हे.अ.	९८४८२२११२८
	आ.स्वा.के.माछागढ	राम कुमार थारु	ज.स्वा.नि.	९८६६७१६२१४
	न.स्वा.के.थुमनी	यमुना ओली	सि.अ.हे.व.	९७६८२४६१५९
मधुवन नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गिता घिमिरे	ज.स्वा.अ.	९८४४७५८८२२
	सुर्यपटुवा स्वा.चौ.	पुर्ण बहादुर खत्री न्यौपाने	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२६२६५
	आ.स्वा.के.फुलबारी	राम कुमार चौधरी	सि.अ.हे.व.	९८४८०२१५२६
	आ.स्वा.के.बालकुमारी	अजय कुमार चौधरी	अ हे ब	९८६८३७२७४७
	ढोढरी स्वा.चौ.	टंक प्रसाद गडतौला	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०५९२६१
	आ.स्वा.के.शक्तिपुर	सिर्जना टमटा सोनी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४९१४५९३४
	सानोश्री स्वा.चौ.	डा. कुलदिप कुमार यादव	मे. अ.	९७४५५४३१२४
	ताराताल स्वा.चौ.	केशव प्रसाद महतो	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०३४२९१
	आ.स्वा.के.दुर्गापुर	सिता पुरी बोहरा	सि.अ.हे.व.	९८४८८०६९७२
	आ.स्वा.के.धर्मवस्ती	ज्ञानेन्द्र पाण्डे	सि.अ.हे.व.	९७४४२६१७३०
ठाकुरबाबा नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	ईन्द्र बहादुर राजवंशी	ज.स्वा.अ.	९८५८०२५००२
	स्वा.चौ.नेउलापुर	पूर्ण प्रसाद जैसी	ज.स्वा.नि.	९८६८१६२२७३
	आ.अस्पताल ठाकुरबाबा	सुरेश चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८०८१७३३
	आ.स्वा.के.रानीपुर	निर्मला खडका	अ.हे.व.	९८६८३८०१५३
	आ.स्वा.के.गोदाना	उद्धव राज शर्मा	सि.अ.हे.व.	९८६७६९०४५६
	स्वा.चौ.बगनाहा	कृपाराम गडतौला	सि.अ.हे.व.अ.	९८६६८०१७५०
	आ.स्वा.के.बन्कट्टी	जानकी न्यौपाने	सि.अ.न.मी.	९८६८९०३०८५
	स्वा.चौ.शिवपुर	राजेन्द्र प्रसाद सुवेदी	ज.स्वा.नि.	९८६८००५२४७
	आ.स्वा.के.मोहनपुर	उषा थारु	सि.अ.हे.व.	९८४८०४१४११
	स्वा.चौ.ठाकुरद्वारा	ओम बहादुर चुनारा	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८२२०३११
	आ.स्वा.के.ठाकुरद्वारा	लक्ष्मी वडुवाल	सि.अ.न.मी.	९८६४९०१८०८
बढैयाताल गाउँपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	विष्णु पौडेल	ज.स्वा.नि.	९८५८०२००७९
	आ.स्वा.के.डाँफे	लेखपाल यादव	अ.हे.व.	९८४२३०८१९०
	स्वा.चौ.जमुनी	चेत नारायण काफ्ले	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२४५९०
	प्रा.स्वा.के.सोरहवा	राम दाश थारु	सि अ हे ब अ	९८४८१८६५६९

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	आ.स्वा.के.खैरेनी	पुष्प ओली	अ हे ब	९८४८१२७०४४
	आ.स्वा.के.बढैया	किरण के.सी.	हे.अ.	९८४५९५३१०२
	स्वा.चौ.मैनापोखर	टोल प्रसाद लामिछाने	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२५३७५
	आ.स्वा.के.तिल्काना	अनिता अधिकारी	हे.अ.	९८६८३८५२२२
	स्वा.चौ.कालिका	राजेन्द्र बहादुर थापा	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०२५०१७
	आ.स्वा.के.शक्तिनगर	अनुप सिंह थारु	हे.अ.	९८००५६५३४८
गेरुवा गाउँपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	नारायण प्रसाद भण्डारी	ज.स्वा.नि.	९८४८४४९१३४
	आ.स्वा.के.वगहीपुर	निरुता कुमारी रावत	अ न मि	९८४८२७३००४
	आ.स्वा.के.पाताभार	अशोक वैद्य	अ.हे.व.	९८५८०५८९१०
	पाताभार स्वा.चौ.	भुपेन्द्र बहादुर शाही	सि.अ.हे.व.अ.	९८६६७५०१६५
	गोला स्वा.चौ.	बसन्ती कुमारी शाही	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८५६४६२९
	पशुपतिनगर स्वा.चौ.	सोम प्रसाद चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८२९६६७७
	मनाउ स्वा.चौ.	राजेन्द्र प्रसाद शाह	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२०२९५

अनुसूची-१० **जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरुको विवरणः**

Local Level	Ward	Organization Name	Ambulance Driver Details		Condition
			DriverName	Contact No	
Gulariya	5	Nepal Red Cross Society	Dayal Das Tharu	9868141412	Functional
	6	Bardiya Hospital	Shyam Prasad Chaudhary	9848066312	Functional
	6	Bardiya Hospital	Kiran Prasad Kurmi	9819515546	Functional
	1	Khairapur HP	Khidulal Chaudhary	9848217391	Functional
Madhuwan	1	Suryapatuwa HP	Ramphal Tharu	9864971480	Functional
	3	Maya Sadan Clinic	Ramesh Tharu	9800510302	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Basant Kumar Mahato	9848200722	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Suman Tharu	9868050525	Functional
	6	Bagalamukhi Cooperative	Phiruwa Tharu	9848083984	Functional
	7	Taratal HP	Bel Bahadur Chhetri	9868960497	Functional
Rajapur	2	Sahid Pratishthan Nayagaun	Chandra Bahadur Tharu	9858027645	Functional
	4	Rajapur PHC	Chandrika Lohati	9868106980	Functional
	4	Mansarobar Polyclinic	Sajjan Tharu Chaudhary	9868021072	Functional
	5	Badalpur HP	Govind Kumar Tharu	9863575424	Functional
	6	Yunic Nepal	Dipulal Tharu	9848067470	Functional
	6	Manpur Tapara HP	Prabin Chaudhary	9866641307	Functional
	10	Nepal Red Cross Society	Raj Kumar Chaudhary	9868141413	Functional
Geruwa	3	Geruwa RM	Amar Rokaya	9840485304	Functional
Thakurbaba	1	Neulapur HP	Bhiseram Tharu	9848145066	Functional
	1	KP Polyclinic	Jayandra Thapa	9848516855	Functional

Local Level	Ward	Organization Name	Ambulance Driver Details		Condition
			DriverName	Contact No	
	8	Thakurdwara HP	Kulram Tharu	9869519100	Functional
Barbardiya	4	Padnaha HP	Ansuman Tharu	9869968910	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Bishnu Narayan Tharu	9848254080	Functional
	8	Buddhabhumi Nepal	Ashok KC	9802525858	Functional
	10	Dhadhawar HP	Jangali Tharu	9869966801	Functional
Bansgadhi	5	Nagar Hospital Bansgadhi	Gopal Jaisi	9812417073	Functional
	3	Aichopaicho Agro Cooperative	Jwala Prasad Upadhya	9864345919	Functional
Badhaiyatal	3	Sorahawa PHC	Amir Hasan Ansari	9812597558	Functional

अनुसूची-११ बबई नदी तटिय क्षेत्रका समुदायलाई बाढी पूर्व सूचना प्रदान गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण

क्र स	नगरपालिका गाउँपालिका	स्थान	चेपाङ्गबाट को दुरी	चेपाङ्गबाट पानीको वहाव आइपुग्ने समय	साइरन वजाउने व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्वर	बैकल्पीक व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	ठकुरबाबा	वर्गदा	४० कि.मी	३ घन्टा	ओम प्रसाद राजवशी	९८४८०९०९०८	लक्ष्मी भण्डारी	९८४८१८७३९४
२		खैलार			कुल वहादुर वुढाथोकी	९८४८१४५६३३		
२		वनकटी			रमैया थारु	९८१६५९००२२		
३		शाहीपुर			राम किसुन थारु	९८१४४५५८३५		
३	बारबर्दिया	दागपुर	४५ कि.मि.	३.३० घन्टा	गोवर्धन थारु	९८१२५३२८९०	कुकेश्वर थारु	९८१५५७८६५२
४		ढुग्रही			मोहन थारु	९८०४५७२८७१	अमसराम थारु	९८१४५९२६४०
४		कुम्रा गाउ			हिरालाल थारु	९८१६५१७६३६		
५		लालपुर,झक्कीपुर			भरथरी थारु		श्यामवहादुर थारु	९८१९५९४६४८
६		वेपत्तापुर			अतिराम थारु	९८००५४३५५४	प्रदेशु थारु	९१४५३१३८०
७		बरवट्टा	५५ कि.मी	३:४५ घन्टा	मान वहादुर थारु	९७४८०१६८८९	भग्गु थारु	९८१९५३५८८२
८		गुरुवागाउ			विषराम थारु	९७४८०३२५०१	चन्द्रीका थारु	९८१६५९९२४१
९		खयरगारी			दिलवहादुर विक	९८०४५९७७९८		
१०		खुन्तीपुर	६५ कि.मी.	४:०० घन्टा	सितारानी थारु	९८४८०७९६१५		
११		जव्दी			राम प्रसाद थारु	९८४८१३५०१७		
१२	गुलरिया	वगही		४:००	सुकदेव चौधरी	९८५८०२५४३९		
१३		सानो वेचैपुर			गुनु थारु	९७२८४४३३७३		
१४		रामपुर टापु			रुपकला भण्डारी	९८१४५२७९६९		
१५		वालापुर	६५ कि मी	४:३०	कालीप्रसाद थारु	९७४८०१८८७४	तिहार वहादुर चौधरी	९७४८०२१४४३
१६		कोठीया	७० कि.मी	५:००	मनोहरलाल थारु	९८५७९४०९४		
१७		मुक्तिनायायण			सुमि चौधरी	९८४८२००४९१		
१८		सानो विकी			तुल्सीराम थारु	९८४८१८२६७०		
१९		रत्नापुर			माखनलाल तेली	९८०४५६४६१८		
२०		म्हजिदिया	८० कि .मी	५:३०	राम केवल हर्जन	९८००५९८६३०	रामकेवल हरजन	९८००५९८६३०
२१		थपुवा			रमेश मल्लाह	९८१६५४०३३१	धनीराम थारु	९८४८३७०८३२
२२		इन्द्रपुर			सिता थापा	९८४८१७७०५६	वालकुमारी वुढाक्षेत्री	९८१२५७५१६०
२३		टडुवा	६५ कि मी	४:३०	मंगल वुढा	९८०४५०२४६६	धनी वुढाथोकी	९८१६५६६३३६
२४		भैसाही			किशोरीलाल थारु	९८४८२७०७४०		
२५		सुर्जिगौडी			साविर गद्धी	९८१५५०४७८६		

अनुसूची-१२ कर्णाली नदी तटिय क्षेत्रका समुदायलाई बाढी पूर्व सूचना प्रदान गर्ने व्यक्तिहरुको विवरणः

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
१	मधुवन नगरपालिका १	पत्थरवोझि	नरेश चौधरी	९७६५४५७२२५
२	मधुवन नगरपालिका १		शर्मिला चौधरी	९७६५४५१४४२

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
३	मधुवन नगरपालिका १		धनिराम चौधरी	९८४८२६६५६३
४	मधुवन नगरपालिका १		बन्धुराम चौधरी	९८२०४४६७१५
५	मधुवन नगरपालिका २	खैरेनि	टेकुराम चौधरी	९८००५१८३२७
६	मधुवन नगरपालिका २		केउला थारु	९८१४५७७४९५
७	मधुवन नगरपालिका २		प्रेम थारु	९८१६५११४३२
८	मधुवन नगरपालिका २		बजरि थारु	९८१५५३७५५०
९	मधुवन नगरपालिका २	सोनाहा	राधेकिसुन चौधरी	९८००५८२६१६
१०	मधुवन नगरपालिका २		उमा थारु	९८२४५०३१३४
११	मधुवन नगरपालिका २		तिजमनि थारु	९८१२५४१२८५
१२	मधुवन नगरपालिका २		रिता थारु	९८१९५६०१६८
१३	मधुवन नगरपालिका २	बंगालिपुर	फुलाराम चौधरी	९८१६५११४२७
१४	मधुवन नगरपालिका २		श्रीराम चौधरी	९८२५५१७१०९
१५	मधुवन नगरपालिका २		मंगत थारु	९८२०४२७६५४
१६	मधुवन नगरपालिका २		लछिराम थारु	९८१६५९५९४८
१७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	मुर्गहुवा	बन्धु प्रसाद थारु	९८२६५७३७४९
१८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		पल्टु प्रसाद थारु	९८०२५६८९३२
१९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		छोटेलाल सोनाहा	९८०४५२४९०५
२०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		रामु सोनाहा	९८६८११११६
२१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	प्रेमनगर	कृष्णवली चौधरी	९८०३६१९५८७
२२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		रमेश थारु	९८००५३३०३०
२३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		गणेश भट्ट	९८१४६५८०२८
२४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		शिव रावल	९८४८१२५२०४
२५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	नंगापुर	अजोध्या थारु	९८४९८९५४६७
२६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		मन कुमारी थारु	९८०५४९६७३५
२७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सबिता थारु	९८१६५७८१९६
२८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		राधा थारु	९८२६५९६३४७
२९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	तिघ्रा	आशिष कुमार थारु	९८२०४३६७७७
३०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		माधु प्रसाद चौधरी	९८६८६५५८८६
३१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		कमली थारु	९८१६५८४४५८
३२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सुमा थारु	९८००६६३६०१
३३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	चक्खापुर	मन बहादुर थारु	९८६६२२७२७७
३४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		प्रमिसा थारु	९८४३१८२२१५
३५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		चिदवा थारु	९८००५७५५७५
३६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		माया कुमारी थारु	९८४८२९६०७०
३७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	सघर्ष नगर	जनजिर प्रसाद थारु	९८६८०५३१२१
३८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		खुशीराम थारु	९८४४८८०८५७

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
३९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		बिनौट थारु	९८६८२९१०५९
४०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		साधना थारु	९८६८१२७३८८
४१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	टिहुनी	सिता चौधरी	९८६६८१३००३
४२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		निरमाया चौधरी	९८६६२३२६०२
४३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		चमेली थारु	९८४९८९५५८२
४४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		आशाराम थारु	९८४४८३७३२३
४५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	अनन्तपुर	लक्ष्मी थारु	९८६६७६३२६१
४६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		सुमा थारु	९७४५६३९६६०
४७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		बासमोती थारु	९८६४९०६२२९
४८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		ठगु थारु	९८४१८१४२३०
४९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	दलै	बुधनी थारु	९७६५५२२०२७
५०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		मिलुराम थारु	९८१४५४०४१३
५१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		रिना थारु	९८२२५९७६९१
५२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		पदित चौधरी	९८१९५५५२०२
५३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	भालुफांटा	सरिता थारु	९८६४९५७७२५
५४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		मिना थारु	९७४६५४१६०९
५५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		महेन्द्र चौधरी	९८६४७३४०२५
५६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		आशा बिक	९८१२४२५६८२
५७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	शकरपुर	अनिता राई	९८२३०३०४६१
५८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		ओम प्रकाह गुरुङ्ग	९८१९५४९८५३
५९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		कित बहादुर गुरुङ्ग	९८०४५८९५४०
६०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		लोकमाया गुरुङ्ग	९८१४५२१२२३
६१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	लाहुरेटोल	बबिता गुरुङ्ग	९८४८०६३६८१
६२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		सुस्मीता गुरुङ्ग	९८२५५८११७५
६३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		रेशम राना	९८४८०३५७४१
६४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		चित्र बहादुर गुरुङ्ग	९८१२४२९३२१
६५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	मुक्तकमैया टोल	हरिचरण चौधरी	९८४८११३६१५
६६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		गुल्पी थारु	९८०४५७२९३४
६७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		सिमा थारु	९८१९५४४९९०
६८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		सुमित्रा थारु	९८२५५६४९३२
६९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	दुर्गानगर	बाधुराम थारु	९८४८२३८७००
७०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		रामलाल थारु	९८२२५८७२३९
७१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		सोनु थारु	९८२२४६११०४
७२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		पुष्पा थारु	९८१२४६६३२७
७३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	चैनपुर	यम बहादुर शाही	९८१९५४६८८६
७४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		जग्गु थारु	९८०३०३४२९४

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
७५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		शिदाराम थारु	९८९४५२४९०७
७६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		राजकुमार थारु	९८१२५१४६५०
७७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	छोटकी भिम्मापुर	अर्जुन चौधरी	९८१६५६५३९८
७८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		शुसिला थारु	९८४८०६७८५३
७९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		अञ्जु थारु	९८१२२३८३४८
८०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		सालीकराम थारु	९८१२५१०८९३
८१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	गोडियाना	कृष्ण बहादुर जिसी	९८२२५३५८७०
८२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		कमला आले	९८१२४००५७०
८३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		भगतराम थारु	९८१९५७२८७२
८४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		पंचि थारु	९८२२४२८००६
८५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	लालपुर	बिशाल चौधरी	९८४८१५५४५७
८६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		हिलुराम चौधरी	९८२२४२८५००
८७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		सुनिल चौधरी	९८१४५७७२१६
८८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		ठकर प्रसाद थारु	९८१२४१७४९५
८९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	झप्टी	रामनाथ गौतम	९८६६७५४१७९
९०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		जित बहादुर थारु	९८४४८८०६२७
९१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		जित बहादुर दहित	९८१४५१२८३०
९२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		राम बहादुर बिक	९८००५५२३७७
९३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	पाहाडीपुर	अर्जुन चौधरी	९८१०२१४९५९
९४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		दिउलाल थारु	९८१२५१३२८१
९५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		पल्टु थारु	९८१५५४१४२४
९६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		राम गोपाल थारु	९८४४८८०८२१
९७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	लालचीपुर	लाल बहादुर थारु	९८०८८८८४२८
९८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		धनबिर थारु	९८४८१५२१२८
९९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		अनिता थारु	९८१२४५४८४९
१००	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		मिन बहादुर गुरुङ्ग	९८४८०७३१११
१०१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	रजपुरुवा	मिना आचार्य	९८४५८२५८२६
१०२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		इन्द्र देवकोटा	९८४९९५५०७७
१०३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		पदम राज आचार्य	९८६८०२११५३
###	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		बिस्नु चौलागाई	९८६६८७३९८८
१०५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	टेडिया	मन बहादुर थारु	९८१६५४१३७५
१०६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सम्झना थारु	९८६४९०५३९२
१०७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		अनिता थारु	९८१६५६६२०७
###	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सिमा थारु	९८०४५७४९०३
१०९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	चनौरा	सुनिता सज्जाल	९८४१८७२९६६
११०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		ज्योती थारु	९८१४५३६०९६

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
१११	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		कमल सोनाहा	९८१२५०९६४२
११२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		दिपक भट्ट	९८००५४५००४
११३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		खगिसरा घर्तिमगर	९८१४५३०४५७
११४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	मझरा	टार्जन मगर	९८४०८३१४८८
११५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		बिर बहादुर सिह	९८००५६१०२५
११६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		इन्द्र थापा	९८२२५०४८२७
११७	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. २		भरत थारु	९८१२५०६०२५
११८	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. २	बनघुस्रा	गुरु प्रसाद थारु	९८६४७०१५९३
११९	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. २		आशाराम थारु	९८६८१८९५९३
१२०	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. २		प्रेम थारु	९८६६६४८६२२
१२१	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. २	राजिपुर	राजकुमार थारु	९८२४६०३३५३
१२२	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. २		गुरु प्रसाद थारु	९८४२२५३१२३
१२३	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		खगेन्द्र राज गिरी	९८१४५२२०७९
१२४	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३	सोनाहागाउ	रामऔतार थारु	९८४८०८९१४४
१२५	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		रमेश राज गिरी	९७४८७२७१०८
१२६	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		बुझावन थारु	९८४८६१३१५९
१२७	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३	टिकुलिगड	मनपति थारु	९८६८२९३११४
१२८	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		दिप थारु	९८१४६८७२५३
१२९	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		खुशीराम थारु	९८०२५५६१३६
१३०	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३	सनकटटी	ममता रावल	९८६०९४१३९७
१३१	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		प्रतिमा थारु	९८२४५१२५९५
१३२	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		टिकाराम थारु	९८२६५७५२६६
१३३	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३	बनकटटी	बम प्रसाद थारु	९८०८८४३२७०
१३४	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		चतुरलाल थारु	९८१२४३३५७२
१३५	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		सम्झना थारु	९८६८६३१६२७
१३६	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३	खुटैना	जोगराम थारु	९८४८२७१४८५
१३७	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ३		रामदुलारि थारु	९८१४५४८३९३
१३८	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		धन बहादुर शाही	९८५८०३११९९
१३९	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४	खल्लागाउ	टेकलाल थारु	९८६४७०४८५७
१४०	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		रामकृष्ण थारु	९८४२६८८९६२
१४१	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		महादेव थारु	९८४८४९१८०४
१४२	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४	दक्षिणपुर	कुल बहादुर थारु	९८६८०४६०४२
१४३	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		नन्दा गुरुङ्ग	९८२४५९७८०३
१४२	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		मान बहादुरथारु	९८६४९५८५३२
१४५	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४	दङपुर	दिपेन्द्र थारु	९८१५५२०८४२
१४६	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		लक्ष्मी थारु	९८५८०४०३००

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
१४७	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४	राजिपुर	दुर्गा थारु	९८५८०२५९७०
१४८	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		सुरेश थारु	९८२५५८७४५९
१४९	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		रेश्मा थारु	९८१४५०७६४७
१५०	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४	शान्तिपुर	प्रेम थारु	९८४८४४७६५६
१५१	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		भिखुवा थारु	९८०४५६७५३१
१५२	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ४		सोनिया थारु	९८१२४०७३०२
१५३	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ५	स्याउलिबजार	जनक शाही	९८४८०६६२५३
१५४	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ५		डिल्ली बस्नेत	९८६८०७६९५३
१५५	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ५		नारायण सुनार	९७४५४९७९२७
१५६	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ६	गुप्तीपुर	बिर बहादुर चन्द	९८६७०८३४४८
१५७	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ६		राइकोशा कमिनि	९८६५७५२३९३
१५८	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ६		गिता खडका	९८४८०२६६५१
१५९	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ६	सोनाहाफाटा	जय बहादुर शाही	९८४८१५१२२२
१६०	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ६		पुर्ण बहादुर सुनार	९८६८२४०८७१
१६१	गेरुवा गाउपालिका वार्ड नं. ६		अमर बहादुर खत्री	९८६८०८२३५१

अनुसूची-१३ सञ्चारकर्मीहरुहरुको सम्पर्क विवरण

क्र.सं	नाम	कार्यरत संचारमाध्यम	फोन नम्वर	ईमेल
१	यादव आचार्य	पत्रकार महासंघ (अध्यक्ष)/अन्नपूर्ण पोस्ट	९८४८०२७५५४	bardiyanews@gmail.com
२	कमल पन्थी	कान्तिपुर दैनिक	९८५८०२२२८१	kkpanthi@gmail.com
३	निर्मल घिमिरे	नागरीक दैनिक	९८४८०२३३५०	nirmal.ghimire@gmail.com
४	ज्योती पन्थी	न्यूज २४ टेलिभिजन	९८५८०२४०१०	jyotibardiya@gmail.com
५	डिल प्रकास गौतम्	नेपाल टेलिभिजन	९८५८०२११९६	gautam43dp@gmail.com
६	यज्ञ प्रसाद सापकोटा	नयाँ पत्रिका दैनिक	९८४८०९३०११	sapkotapy@gmail.com
७	यमनाथ घिमिरे	लुम्विनीपत्र (कोषाध्यक्ष लुम्विनी प्रदेस)	९८५८०२१८८८	yam.ghimire@gmail.com
८	भावुक योगी	उज्यालो अनलाईन, टाईगर एफ.एम.	९८४८०५०९६१	vabukbfmnews@gmail.com
९	दुर्गा आचार्य	एभी न्यूज टेलिभिजन	९८५८०२७०५३	durgadrl@gmail.com
१०	दिपक शर्मा	हिमालय टाईम्स दैनिक	९८४८०७९७००	newsdeepak@yahoo.com
११	शितल थापा	रामज्ञानु एफएम	९८४८०९६१९१	thapasital41@yahoo.com
१२	दीपकलाल श्रेष्ठ	चुरेकुञ्ज डटकम	९८५८०७७७७५	ppdk.rs@gmail.com
१३	मेनका चौधरी	रासस	९८५८०२२०१३	menka.bardia@gmail.com
१४	विष्णु तिमिल्सेना	समाचार पत्र दैनिक	९७४८००४५५०	bishnutimilsina@gmail.com
१५	सुदीप अधिकारी	राजधानी दैनिक	९८४८०२२६०८	sudipbfm@gmail.com
१६	मेघराज सिग्देल	हाम्रो भावना दैनिक	९८५८०२२२५७	meghrajsigdel@gmail.com
१७	संजय आचार्य	रेडीयो नेपाल	९८४८०२२७४२	sanjayacharya730@gmail.co
१८	मुरली गोडीया	सगरमाथा टेलिभिजन/बबई एफएम	९८६८०८११६४	murlinirdosh123@gmail.com
१९	मुकुन्द सुवेदी	हिमालय टेलिभिजन	९८४८०३५३६२	mukunda39@gmail.com
२०	सन्तोष पौडेल	गेरुवा कर्णाली पोष्ट	९८५८०६५८१८	spbardiya@gmail.com
२१	पुष्पा चौधरी	गुर्वावा एफ.एम.	९८४८०२९७१८	puspagurbaba@gmail.com
२२	शिवा शर्मा	कृषि टेलिभिजन	९८६८९६००३३	siwasharma2076@gmail.co
२३	मिन अधिकारी	रेडीयो साथी एफएम	९८६४३५४००५	
२४	राकेश वश्याल	चुरेकुञ्ज साप्ताहिक	९८४८०२५२३७	kpbrakesh@gmail.com
२५	विष्णु अधिकारी	शोधपत्र राष्ट्रिय दैनिक	९८५८०३८३६९	bishnuabs@gmail.com
२६	केशव कोईराला	ईमेज टेलिभिजन/राजापुर एफएम	९८४८२२२२३५	koirala.news@gmail.com
२७	रामप्रसाद चौहान	फरक समाचार	९८६८६८२०९२	
२८	कृष्ण भण्डारी	बढैयाताल टुडे	९८४८०६७३८३	bhandarikrishan123@gmail.c
२९	शरम चौधरी	प्राईम टीभी	९८४८०९५९७७	
३०	टिकाराम चौधरी	बबईन्यूज डटकम	९८५८०६०५१६	
३१	ऋषि वाग्ले	ग्यालेक्सी फोर के टीभी	९८४२३१७७३०	
३२	गान्दिप कायस्त	कोठियाघाट साप्ताहिक	९८६०२८०६४४	bikaramkayastha55@gmail.c
३३	मान वहादुर चौधरी	अख्वारी पाक्षिक	९७४८०१८५८८	maninsec@gmail.com
३४	प्रशान्त टण्डन	बर्दिया न्यूज	९८५८०२०१००	ptandan2042@gmail.com
३५	होमेन्द्र थापा	बबई साप्ताहिक	९८४८१३२०४०	homendra2021@gmail.com
३६	हरि गुरुङ	प्राईम टेलिभिजन/चुरेकुञ्ज	९८६८९८४०४८	gurunghari421@gmail.com
३७	पुस्कर काफ्ले	टीभी टुडे/गेरुवा अपडेट	९८४८०७३४२९	
३८	प्रकाश पौडेल	कृष्णसार अनलाईन	९८४८०५५५०५	prakashpaudel492@gmail.co
३९	अफजल खान	जी नेपाल टीभी	९८५८०२४७८४	afzal44482@gmail.com

अनुसूची-१४ हेलीप्याड र हेलिकप्टर बस्न सक्ने स्थानहरुको विवरणः

क्र स	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोल/बस्तीको नाम	अवस्थित (अक्षांश र देशान्तर)
१	ठाकुरबाबा नगरपालिका	९	ठाकुरद्वारा नेपाली सेनाको व्यारेक	28°27'"18.05N 81°14'"33.54E
२	गुलरिया नगरपालिका	४	नेपाली सेनाको क्याम्प	28^{0}13'24.65 N 81^{0}20'03.81 E
३	बारबर्दिया नगरपालिका	१	बानियाभार	28^{0}21'21.04 N 81^{0}20'24.12 E
४	राजापुर नगरपालिका	६	अ.स.द.च.मावि.को खुल्ला मैदान	28^{0}25'44.06 N 81^{0}05'39.89 E
५	बाँसगढी नगरपालिका	५	नेरामावि नजिकै खुल्ला चौर	28^{0}14'23.23"N 81^{0}31'10.94"E

हेलिकप्टर वस्न सक्ने थप सम्भावित स्थान:

क्र.स.	स्थानीय तहहरु	वडा नं.	हेलिकप्टर वस्न सक्ने थप सम्भावित स्थान
१	गुलरिया नगरपालिका	२	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र
२		४	कवड हल खेल मैदान
३		५	सिचाइ कार्यालयको मैदान
४		६	गुलरिया न.पा. खेल मैदान
५		१२	कुम्भर प्रा.वि.विक्री, नेरामावि भैसाहीको मैदान
६	बारबर्दिया नगरपालिका	३	वडा नं. ३ को कार्यालयको मैदान
७		४	पञ्जयन्य मा.वि. पदनाहा
८		६	अंशुवर्मा मा.वि. जयनगर, सदाशिव बहुमुखी क्यापस
९		९	वैदी खेल मैदान
१०	मधुवन नगरपालिका	१	सरस्वती प्रा.वि.पथरवोझी, त्रिभुवन मा.वि.सूर्यपटुवा
११		३	सामुदायिक भवन भगैयाको कम्पाउण्ड
१२		६	गुराँस मा.वि.को खुल्ला मैदान
१३		८	सुक्र मा.वि.को खुल्ला मैदान
१४		९	धर्म ज्योति मा.वि.को खुल्ला मैदान
१५	ठाकुरबावा नगरपालिका	१	त्रिभुवन मा.वि.भुरीगाउँ
१६		३	चुरे मा.वि.को खेल मैदान
१७		६	सारदा मा.वि.को खेल मैदान
१८		९	ठाकुरबाबा मन्दिर परिसर, शिव दल गणको खुल्ला मैदान
१९	राजापुर नगरपालिका	४	अ.स.द.च.मावि.को खुल्ला मैदान
२०		१०	जनचेतना मा.वि. मंगलपुर
२१	बासँगढी नगरपालिका	५	ने.रा.मा.वि. लक्ष्मणपुर

क्र.स.	स्थानीय तहहरु	वडा नं.	हेलिकप्टर वस्न सक्ने थप सम्भावित स्थान
२२	गेरुवा गाउँपालिका	२	एकप्रयि उ.मा.वि.पाताभार
२३		३	कालिका प्रा.वि.पाताभार
२४		४	जनता मा.वि. गोला,ने.रा.मा.वि.गोला
२५		६	जनकल्यण प्रा.वि.मनाउ, नेरा गणेश प्रा.वि.मनाउ
२६		१	अमर ज्योति मा.वि.जमुनि, विरभद्र मा.वि.जमुनि
२७	बडैयाताल गाउँपालिका	५	खैरेनी फाटाँ सामुदायिवनको खेल मैदान
२८		६	सर्वेदय नि.मा.वि. खेल मैदान
२९		७	पशुपतिबजार खेल मैदान
३०		९	मुनाल वस्तीको खुल्ला मैदान

अनुसूची-१५ राजनैतिक दलहरुको सम्पर्क विवरणः

क्र.स.	पार्टीको नाम	नामथर	पद	सम्पर्क नं.
१	नेपाली कांग्रेस	अरुण प्रताप सिह राठौर मिनराज चौधरी	सभापति सचिव	९८५१०७४८१७ ९८५११६६६८६
२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	लालबहादुर श्रेष्ठ शालिकराम अधिकारी	अध्यक्ष उपाध्यक्ष	९८४४८१४९८४ ९८५८०२७१०६
३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओबादी केन्द्र)	भवनकुमार थारु लक्ष्मी प्रसाद भट्टराई	अध्यक्ष सदस्य	९८५८०२०९७१ ९८५८०२५८९८
४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकीकृत समाजबादी	प्रेम पोखेल डिलबहादुर केसी	अध्यक्ष उपाध्यक्ष	९८५८०३३४१५ ९८४८२९४०९७
५	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	ओम प्रकाश बस्यौला प्रवेश भुसाल	अध्यक्ष सदस्य	९८२२५३१२०७ ९८४९२९६४२१
६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	भिमबहादुर बोहरा	अध्यक्ष	९८४८०३५६०९
७	जनता समाजबादी पार्टी नेपाल	मोहनलाल चौधरी कृष्णप्रसाद यादव	अध्यक्ष के.स.	९८४८०२२९०६ ९८५८०२७३९०
८	लोकतान्त्रिक समाजबादी पार्टी नेपाल	सुरेश सुक्ला केशवकुमार यादव	अध्यक्ष के.प्र.	९८४८०६६३२८ ९८४८०४२२७७
९	नागरिक उन्मुक्ति पार्टी	सोमइ थारु ठाकुर सिंह थारु	अध्यक्ष सदस्य	९८६८१४१५६० ९८५८०७३९७४
१०	जनमत पार्टी	सोहराब पठान मंगरे गोडिया	अध्यक्ष सदस्य	९८०२५७००२९ ९८४८२३८३२६
११	राष्ट्रिय जनमोर्चा पार्टी	युवराज ढकाल	अध्यक्ष	९८४८०१२०६४
१२	नेश्नलिष्ट पिपल्स पार्टी	कर्ण कमल केसी	सभापती सचिव	९८६९९८५६६६ ९७४२४५३२८१

अनुसूची-१६ समुदायमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यासमा आवश्यक स्रोत, साधन, सामग्री

क. सञ्चारका साधनहरू: साईरन, हातेमाईक, निलो, पहेंलो र रातो रंगका झण्डा, टेलिफोन, रेडियो, सिट्ठी, चलनचल्तिका बाजा आदि।

ख. उद्धार सामग्रीः डुङ्गा, डोरी, लाईफज्याकेट, स्वयंसेवक भेष्ट, स्ट्रेचर, लौरो, रवरट्यूव, खटिया आदि । उद्धार सामग्रीहरू स्थानीय स्तरमा सजिलै पाइने साधन, श्रोतको प्रयोग गरि स्थानीय स्तरमा नै बनाईनु उपयुक्त हुन्छ । जस्तै, प्लास्टिक बोत्तल प्रयोग गरि बनाईएका लाईफ ज्याकेट, ड्रम प्रयोग गरि बनाईएका डुङ्गा, गाउँमा नै पाइने वा तयार गरिएका डोरी आदि ।

ग. प्राथमिक उपचार सामग्रीः औषधी, घाउचोट सफा गर्ने लगायतका प्राथमिक उपचार सेट ।

घ. सम्पर्क सूचि : सम्पर्क व्यक्तिहरूको टेलिफोन नम्बर, पूर्वसूचना सूचना सम्प्रेषण प्रणालीको चार्ट ।

ङ. अस्थायी शिविर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सरसामान: खाद्य सामग्री, खानेपानी, लत्ताकपडा, भाँडावर्तन, तम्बु-पाल, प्लास्टिक ओत लाग्ने सामान, आदि ।

कृत्रिम घटना अभ्यासमा पूर्वसूचना कार्यदल, खोज तथा उद्धार कार्यदल, प्राथमिक उपचार कार्यदल, आश्रय स्थल व्यवस्थापन कार्यदल, महिला स्वयंम सेवक तथा विभिन्न अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी महिला, गर्भवती महिला, बृद्धबृद्धा, बालबालिका, स्थानीय सरोकारवाला तथा समुदायको पूर्ण सहभागिता रहनुपर्दछ ता कि वास्तविक घटनाकालागि आवश्यक अनुभव र सीप हासिल गर्न सकियोस् ।

अनुसूची-१७ बाढी पूर्वसूचनामा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यासको परिदृश्यः

वर्षातको समय छ, मौसम पूर्वानुमानले समाचारमा **पहाडी र कर्णाली नदीको आसपासको क्षेत्रमा मुसलधारे पानी पर्नसक्ने** *भनेको छ । उत्तरतिर आकाशमा बादल मडारिदै गयो, कर्णालीका पहाडतिर पानी परेजस्तो संकेत देखिन्छ । त्यसैले पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजक वसन्त चौधरीले उनको छिमेकी रमेश बम, राम वि.क., शिवजी साउद, रवीन्द्र सिं, धनसरी मगरलाई उनीहरूको पहाड घर तिर फोन गरेर बुझ्न पठाए साँच्चै नै अछाम, डोटी, बझाङ्, सुर्खेत, दैलेखातिर ठूलो झरी परिरहेको सूचना प्राप्त हुन्छ। पहाडी भाग तिर पानी परिरहेको हुनाले बाढी आउनसक्ने सम्भावना बढ्दै गएको छ। सधैं बाढीले प्रभावित बनाउने भएकोले यस पटक भने सूचना समयमा नै प्राप्त गर्नुपर्छ भन्ने कुरामा बसन्त र उनका छिमेकीहरू सचेत देखिन्छन्।*

....केही घण्टापछि...

वसन्तलाई एउटा फोन आउछ।

गेजरिडरः हेलो ! म गेज रिडर पार्वती गुरुङ चिसापानीचाट बोलिरहेकी छु। वसन्त जी ही?

वसन्तः हेलो, हजुर नमस्कार, म वसन्त नै बोलिरहेको छु।

गेजरिडरः कर्णाली नदिमा पानीको सतह बढीरहेको छ, आधा घण्टा मैं ८ मिटरबाट ८.५ मिटर कटिसकेको छ र छिटै सजग हुनुपर्ने स्तर ९ मिटर नजिक पुग्ला जस्तो लाग्यो, जानकारी गराउँ भनेर फोन गरेको ।

वसन्तः पानीको सतह कति मिटर पुगेको छ भन्नु भयो ? साढे आठ (८.५) मिटर ? छिटोछिटो बढीरहेको छ ?

गेजरिडरः हो। अहिले पानी बढीरहेको अवस्थामा छ। समय-समयमा सूचना लिदै गर्नुहोला ।

हवस् म तपाईको सम्पर्कमा नै रहन्छु, धन्यवाद।

(त्यसपछि वसन्तले १५-१५ मिनेटमा बाढीको अवस्था बुझिरहन्छ)

वसन्तः हेलो, पार्वती दिदी, अहिले बाढी कति पुग्यो ?

गेजरिडरः अहिले ९ मिटर पुग्यो ।

(नोटः ९ मिटर वसन्तको समुदायकालागि सजग रहने बाढीको स्तर हो)

वसन्तः ए हो र ? ल अब हामी आवश्यक तयारी गर्छौ। समय-समयमा सूचना दिंदै गर्नु होला।

(वसन्तले तुरुन्तै समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष प्रेम बहादुर विकलाई र पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्यहरूलाई जानकारी गराउन जान्छ)

वसन्तः प्रेम जी, नदिको माथिल्लो तटमा पानी बेस्सरी परिरहेको छ रे हाल नदिमा पानीको तह ९ मि पुगीसकेको छ।

प्रेम : ए हो र? ल त तपाई पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य स्वयंसेवकहरूलाई समुदायमा सजग रहने सिट्टी बजाउन, माईकिङ गर्न भन्नुहोस् । म सबै समिति, कार्यदल संयोजकलाई बोलाउँछु। हामी बैठक बसी तुरुन्त आवश्यक उपायहरू गरौं।

समुदायलाई पहिलो (सजग हुने) खबर

वसन्तले पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य स्वयंसेवकहरूलाई सजग हुने खबरको लागि टोल-टोलमा सिट्टी बजाउन, माईकिङ गर्न निर्देशन दिन्छ।

सिट्टी बजेको सुन्नासाथ सुन्दरराम थापा (पूर्वसूचना कार्यदलको सदस्य) साईरन हातमा लिएर तयार हुन्छ। विपद् व्यवस्थापन समितिका सबै सदस्यहरू तुरुन्तै आपतकालिन बैठकका लागि सामुदायिक भवनमा (पहिले नै तोकिएको ठाउँ) जम्मा हुन्छन् र आपत्कालिन बैठक बस्छन्। बैठकले सबै कार्यदल तथा समुदाय आ-आफ्नो क्षेत्रबाट परिचालन हुने निर्णय गर्छ।

पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य स्वयंसेवकहरूले सजग हुने खवरको लागि टोल-टोलमा सिट्टी बजाउन, माईकिङ गर्न थाल्दछन् ।

सिट्टी को आवाज (शिरररररररर........ एक साससम्म मात्र) त्यस पछि माईकिङ..... "आदरणीय गाउँलेहरू, नदिमा पानीको सतह बढिरहेको छ र चेतावनीको स्तरमा पुग्न लागेको छ भन्ने जानकारी आएको छ, सबैजना सजग र तयार बन्नुहोला । घर बाहिर भएका परिवारका सदस्यहरु घरमा बोलाउनुहोस, आफ्नो घरको सम्पूर्ण सामग्री बचाउन सुरक्षित स्थानमा राख्नुहोस । पशुचौपायालाई सुरक्षित स्थानमा सार्न तयार हुनुहोस" फेरी सिट्टी **(शिरररररररर........ एक साससम्म मात्र) त्यसपछि माईकिङ....**

(गाउँटोलहरू टाढाटाढा भएमा यो क्रम हरेक टोलमा गर्ने, सकभर एकैपटक गर्ने र एक टोलमा ५ मिनेटसम्म गर्ने।)

यो खबर पश्चात् प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार लगायतका कार्यदलका सदस्पहरू पहिले जम्मा भई तयार हुन्छन् ।

खोज तथा उद्धार कार्यदलले आफूहरूलाई आवश्यक पर्ने लाईफ ज्याकेट, डोरी, स्ट्रेचर र हुदा समेत तयारी अवस्थामा राख्छन्, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी महिला, गर्भवती, पृद्धवृद्धाहरूको नामावली भएको सूचि आदि तयारी गर्दछन् । अन्य कार्यदलहरूले पनि आफ्नो जिम्मेवारीको कामको तयारी गर्दछन्। बसन्तले सुरक्षा निकाय आदिलाई पनि अवस्थाको जानकारी गराउँछन् ।

(बसन्त चौधरीले गेजरिडरलाई फेरि फोन गर्दछन्। उनले यति बेला बाढीको तह १० मि पुगेको जानकारी पाउंछन्। बाढी बढ्दै रहेको समेत जानकारी पाउंछन्। १० मिटर, यो समुदायका लागि चेतावनी स्तर हो। वसन्तले विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षलाई गैजस्टेसनमा बाढी १० मि. भएको जानकारी गर्दछन् र सुन्दरराम थापालाई साईरन बजाउन निर्देशन गर्छन।

बसन्तः सुन्दरराम जी, बाढी अहिले १० मि पुगिसकेको छ तुरुन्त चेतावनीको साईरन बजाउनुहोस् ।

सुन्दरराम थापा (पूर्वसूचना कार्यदल सदस्य, साईरन प्रयोगकतो यिनलाई गाउँलेहरू साईरन थापा पनि भन्दछन्) : हुन्छ, हुन्छ ।

(साईरन बज्न शुरु गर्दछ हुइइइइइइ............................)

समुदायलाई दोश्रो (पूर्ण तयार हुने) खबर

सुन्दररामले यी साईरन लगातार एक मिनेट पूरा आवाजमा बजाउँछन् र एक मिनेट रोक्छन्। त्यस पछि फेरी लगातार एक मिनेट बजाउँछन् र रोक्छन्। (जम्मा समय ३ मिनेट)।।

साईरनको दोस्रो आवाज सकिने बित्तिकै काशीराम शर्माले (हातेमाईकबाट खबर गर्ने पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य) हातेमाईक मार्फत समुदायमा सूचना दिन शुरु गर्दछन्। पूर्वसूचना कार्यदलका अरु सदस्यहरू पहेलो झण्डा लिई घर दैलो, टोलमा जान्छन् र खबर गर्छन्। बाढीको अवस्था बताउन र समुदायमा भैरहेको गतिविधिको जानकारी प्राप्त गर्न प्रेमलाई स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ईलाका प्रशासन कार्यालयका कर्मचारीहरूको फोन आउँछ। उनले फोनमा सटिक (छोटो) रुपमा सबै जानकारी गराउँछन्। वसन्तले तल्लो समुदायमा रहेका पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकलाई फोन गरि जानकारी पनि गराउँछन।

काशीरामः "गाउँलेहरू, मेरो कुरा ध्यानले सुन्नुहोला। चिसापानीमा बाढी १० मि भएको छ। भर्खर चेतावनीको साईरन बजाईसकेको छ। सबै जनाले आ-आफ्नो सामान सुरक्षित ठाउँमा लैजान ठिक

पारिहाल्नोस् । सुख्खा खानेकुरा, सफा पानीका बोत्तलहरू, आफ्ना कपडाहरू पनि ठीक पारी राखौ। केही कुरा बुझ्न पर्ने भएमा नजिकको स्वयंसेवकसँग सोध्नुहोस् । परिवारका सदस्यहरू घर बाहिर बेखबर भएको भए तुरुन्त बोलाउनुहोस्। सबै तयारी अवस्थामा रहनुहोस् । कुनै पनि समयमा हामी सुरक्षित स्थलतर्फ जानुपर्ने हुनसक्छ।"

साईरन बज्ने वित्तिकै कार्यदलका सदस्यहरू घरघरमा गएर महत्वपूर्ण सामग्री तयारी पार्न सचेत गराउँछन्। खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरूले अरुको सहयोग चाहिने व्यक्तिहरूलाई मद्दत गर्न तयार हुन्छन्, आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलका सदस्यहरू र प्राथमिक उपचार कार्यदलका सदस्यहरू पनि तयार हुन्छन् ।

हैदर अली (खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्य): ए मुखिया बा भर्खर बाढीको चेतावनीको साईरन बजेको र माईकले दिएको सूचना सुन्नु भो होला नी है?

मनविर राई (मुखिया बा गाउँका बृद्ध मानिस) : हो र! ए मैले त पहिलेको सिट्ठी ख्याल गरेको थिईन, एक्कासी साईरन पो थाहा पाएको। तैपनि धने (नाति) से थाहा पाएको रहेछ।

हैदर अलीः हो हो बुवा। अब तपाईको घरमा छोडेर जान मिल्ने सामान सुरक्षित गरि (माथिल्लो तलामा राख्ने र लिएर जाने सामान ठिक पारेर राख्नुपर्ला। हजुर चाहि विस्तारै हिंड्दै गर्नुहोस्। अरु पनि कुनैपनि समयमा सुरक्षित स्थानमा जानुपर्ने हुनसक्छ। ल है धने भाई यस पछाडीका सूचनाहरू तथा साईरनको आवाज पनि सुन्दै गर्नुहोला। ए अनि बुबा तपाईको घरमा आएका पाहुना छन् नि उनलाई पनि यस विषयमा बताउनु नि है ?

मनबिर राईः हुन्छ बाबु म तुरुन्तै सबै तिमीले भने जस्तो गर्छु।

स्वयंसेवकाहरूले पहेलो झण्डा लिएर गाउँ गाउँमा घुम्छन्। श्रवण विहिनहरूका (कान नसुन्ने) लागि पनि झण्डा देखाउँदै सम्झाउँदै गर्दछन् ।

यसै बीचमा आपत्कालिन आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलले सामुदायिक भवनमा महिला र पुरुष अलग अलग बस्ने क्षेत्र निर्धारण गर्दछन् । खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरू सबैभन्दा बढी जोखिम भएको स्थल तथा समूहको घरघरमा भाग्ने तयारी गर्न सघाइरहेका छन् ।

आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलले केही मानिसलाई अन्यत्र लैजान पर्‍यो भने नजिकको सुन्दर नगरमा आवश्यक सहयोग माग्ने निश्कर्षमा पुग्छन् र प्रेमलाई जानकारी गराउँछन् ।

धन कुमारी राना (संयोजक-आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदल): सुन्दरनगरको समिति र रेडक्रसको उपशाखालाई आवश्यक परे सहयोग गर्न तयार हुन भन्नु पर्‍यो प्रेम जी। राती ४ जना बिरामी र १०-१५ जना बालबालिकाहरूलाई बास त्यता भयो भने बांकी यहां अनि सहज हुन्छ ।

प्रेमः हेलो हरि महतो जी (सुन्दरनगरको समिति अध्यक्ष) बोल्नु भएको ? म प्रेम नगरको विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष बोलिरहेको छु । अहिले बाढी चेतावनी स्तर पार गरेकोले हामी सबै सुरक्षित ठाउँमा जाने तयारी गरिरहेका छौं । हामीलाई कुनै पनि समयमा त्यहाँको सहयोगको आश्यकता पर्नसक्दछ । तयार भैदिनु होला भनेर फोन गरेको । रेडक्रसका हितराम सावदलाई पनि खबर गरिदिनु पर्यो है त ।

केही बेरमा हितराम सावदले प्रेमलाई फोन गरि सुन्दरनगरका समुदाय र त्यहाँको रेडक्रस उपशाखा सहयोगका लागि तयार रहेको जानकारी गराउँदछन् आवश्यक परेमा २० जना जतिलाई बास र खानाको व्यवस्था गर्न सकिने भनेर जानकारी गर्छन् ।

जितेन्द्र थापा (संयोजक- खोज तथा उद्धार कार्यदल): खटिएका सबै कार्यदलका सदस्यहरूको रिपोर्ट अनुसार सबै समुदाय आवश्यक परेमा सुरक्षित स्थानमा जान तयार भएका छन।

धनकुमारी राना : आश्रयस्थल पनि तयार भयो र थप आवश्यक परेमा सुन्दरनगरमा भनिसकेको छु ।

शान्ति शर्मा (संयोजक-प्राथमिक उपचार कार्यदल): हामी पनि तयारी अवस्थामा छौं ।

(समितिका पदाधिकारीहरू र सबैजसो कार्यदलका संयोजकहरू चोकमा छन्। ५ मिनेट आपसमा कुराकानी हुन्छ । यसै बीचमा प्रहरी चौकीबाट इन्चार्जले प्रेमलाई फोन गरि उनीहरूलाई सघाउन प्रहरी टोली परिचालन हुन तयार भएको जानकारी गराउँछन्। समुदायको अवस्था बुझ्न वसन्तलाई नगरपालिकाका कर्मचारी तथा समितिको सचिव सरीता पोखरेललाई एफ.एम. रेडियोबाट फोन आउँछ ।)

जीतेन्द्र थापा (संयोजक-खोज तथा उद्धार कार्यदल) आवश्यक परेमा सुरक्षित स्थानमा जान तयार भएका छन् ।

लौटन धारु (स्वयंसेवक) ले आफ्नो मोबाइलमा 'नेपाल बाढी पूर्वसूचना" नामको एप्लिकेशन चलाईरहेका छन् । यसमा नदिको बाढी ११ मिटर (यो समुदायको लागि खतराको स्तर) पुगेको देखियो। वसन्तको फोनमा एसएमएस आयो, यसमा पनि बाढीकै जानकारी छ।

वसन्तः लौ खतराको स्तरमा पुग्यो, तैपनि एक पटक पार्वती दिदीलाई नै सोधे ।

उपस्थित सबैः हो हो, सोध्नुस् ।

वसन्तले पार्वतीलाई फोन लगाए तर पार्वतीको फोन व्यस्त छ। यसपछि बसन्तले गेजस्टेशनका अर्का कर्मचारी रामजी टमाटालाई फोन गरे।

वसन्तलाई आएको फोनको जवाफः ११ मिटर पुग्यो, अझ बढ्दैछ।

वसन्तः हो, अब खतराको स्तरमा गैसक्यो। छिट्टै सुरक्षित ठाउँमा सर्नुपर्‍यो ।

प्रेमः ल सबै आफ्नो जिम्मेवारी सम्हालौ।

उपस्थित सबैः हो हो, लागौं।

समुदायलाई तेश्रो (सुरक्षित स्थान, आश्रयस्थलमा जाने) खबर

सुन्दरराम थापाले खतराको जनाउ दिने साइरन बजाउन शुरु गर्दछन्। तेश्रो खबर (**खतरा स्तरको सूचना**) प्राप्त हुने वित्तिकै बजाउने यसपटकको साईरन उनले पुरा आवाजमा लगातार दुई मिनेटसम्म बजाए र आधा मिनेट रोके र फेरि लगातार दुई मिनेटसम्म बजाए र आधा मिनेट रोके, यसै गरि दोहोऱ्याउँदै दश मिनेटसम्म (अर्थात चारपटक) बजाए ।

यो साईरन बज्नासाथ खोज तथा उद्धार, आश्रयस्थल (शिविर) व्यवस्थापन, प्राथमिक उपचार जस्ता कार्यदलहरू उद्धारमा र आ-आफ्ना जिम्मेवारी कार्यान्वयन गर्न सरिक हुन्छन् ।

उद्धारमा खटिएका कार्यदलका सदस्यहरूले उद्धारका उपकरण, साधन प्रयोग गरि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, बृद्ध-बृद्धा, सुत्केरी महिला, बालबालिका लगायतका अरुको सहयोग चाहिने व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थलमा लैजादै छन् ।
पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य र स्वयंसेवकहरुले टोलटोलमा माईकिङ गरि, घरदैलो भ्रमण गरि समुदायका सबैलाई सुरक्षित आश्रयस्थलमा जान अनुरोध गरिरहेका छन् । घरदैलोमा भ्रमण गर्ने स्वयंसेवकहरूका हातमा अहिले रातो रङ्गका झण्डा छन्। स्वयंसेवकहरूले माईकबाट, घरदैलो गरि अब के गर्ने, के नगर्ने जानकारी दिएका देखिन्छन् । स्वयंसेवकहरूले चोक, चौराहमा उभिएर समुदायनाई सुरक्षित ठाउँ (आश्रय भवन) तर्फ जाने बाटोहरू ईशारा गरिरेहका छन्। केही स्वयंसेवकहरू हतार-हतार भागिरहेका समुदायलाई नआत्तिन र व्यवस्थित भई शान्तिपूर्वक सुरक्षित स्थलतर्फ जान सहयोग तथा निर्देश गर्दैछन् ।

समुदायले एकआपसमा पनि सहयोग गरेको देखिन्छ। जस्तो प्रेम, वसन्त, सुन्दरराम, सरीता, जीतेन्द, धनकुमारी र शान्तिका सामानहरू, बाख्रा, कुखुरा, भाँडावर्तन सार्न छिमेकीहरूले सघाईरहेका छन्। प्रेम र सरीताले सबैभन्दा जोखिममा रहेका घर, व्यक्ति तथा समुदायसम्म सूचना पुगेको र उनीहरू सुरक्षित स्थानमा गएको सुनिश्चित गर्दैछन् । अनुगमन टोलीका सदस्यहरूले पनि समुदायका सबै सदस्यहरू सुरक्षित स्थलमा पुगेको र उद्धार भएको यकिन गर्दैछन्। वसन्तले अवस्थाका बारेमा आफूभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदायलाई पनि जानकारी गराए। उनले भारतको गिरिजापुर ब्यारेज नजिकैको गाउँमा रहेका आफ्ना साथी कमल त्रिपाठीलाई एसएमएस पठाए ।
पौडन सक्ने ४-५ जना युवाहरू लाईफ ज्याकेट, रवरट्यूव र डुङ्गा लिएर गाउँमै बसेका छन् भने बाँकी सबै आश्रयस्थल तर्फ लागेका छन् । रेडक्रस उपशाखाका हितराम सावद पनि आश्रयस्थलमा आइपुगेका छन् । समुदायका मानिसहरू आकस्मिक आश्रयस्थलमा पुगेपछि सबै जम्मा भए नभएको निक्यौल गर्न धनकुमारीले हाजिरी गर्न लगाइन् र सबै सुरक्षित उद्धार भएको यकिन गरिन् । अत्तालिएकाहरूलाई स्वयंसेवकहरूले मनोपरामर्श गरिरहेका छन् । पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकले बाढीको अवस्था थाहा पाईराख्न बाढीमापन केन्द्रका गेज रिडरसँग फोन सम्पर्क गरिरहेका छन् ।

(केही समय पछि.............................)

नदिमा बाढीको तह घट्दै गएको खबर आयो, पहाडतिर वर्षा त पहिले नै रोकिएको थियो ।

(प्रेम विकले हातेमाईक लिएर, "गाउँले दाजुभाई दिदीबहिनीहरू, एकछिन मलाई सुन्नुहोस् । अब बाढी बिस्तारै घट्दै गएको खबर आएको छ र अहिले चेतावनी स्तरभन्दा कम भइसक्यो । तसर्थ अब शान्तपूर्वक हामी सबै आ-आफ्नो घर फर्कौं। बाढी आएको समयमा हामीहरूले यसरी नै यिनै उपायहरू अपनाउनु पर्छ। आजको कृत्रिम घटना अभ्यासमा सकृय सहयोग र सहभागिताका लागि सबैलाई बधाई र धन्यवाद दिन्छु ।"
(सम्बन्धित कार्यदलका सदस्यहरू र स्वयंसेवकहरूले समुदायलाई शान्तिपूर्वक आफ्नो सामग्री सहित घर फर्कन सघाई रहेका छन्, अरुको सहयोग चाहिनेलाई स्वयंसेवकहरूले मद्दत गरिरहेका छन् ।)

समाप्त